

Filozofická fakulta Univerzity Palackého

Univerzita Palackého
v Olomouci

Feminizace tlumočení v řadách studentů

(Bakalářská práce)

2022

Dominik Beneš

Filozofická fakulta Univerzity Palackého

Katedra anglistiky a amerikanistiky

Feminizace tlumočení v řadách studentů

Feminization of interpreting among students

(Bakalářská práce)

Dominik Beneš

Angličtina se zaměřením na komunitní tlumočení a překlad

Vedoucí práce: Mgr. Michaela Rudolfová

Olomouc 2022

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval samostatně a uvedl úplný seznam citované a použité literatury.

V Olomouci dne 22. 12. 2021

.....

Děkuji Mgr. Michaele Rudolfové za odborné vedení při zpracování této bakalářské práce, za její vstřícný přístup, ochotu a trpělivost, a především za užitečné rady a poznatky, které mi v průběhu psaní této práce poskytla. Poděkování patří také všem respondentům, kteří věnovali svůj čas vyplnění dotazníků, a umožnili tak vznik této práce.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá tématem feminizace tlumočení již při studiu tohoto oboru na vysoké škole. Teoretická část práce stručně seznamuje s historií tlumočnické profese, s výukou oboru *překlad a tlumočení* v České republice a v neposlední řadě také se samotnou feminizací tlumočnické profese. Kvantitativní výzkum praktické části se na základě statistických dat zabývá feminizací oboru *překlad a tlumočení* na katedrách Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Kvalitativní výzkum praktické části, který je již určen pouze studentům tohoto oboru na katedrách anglistiky a amerikanistiky a germanistiky, zkoumá prostřednictvím dotazníkového šetření zejména důvody a motivaci studentů k volbě tohoto oboru, a zjišťuje, jak jsou studenti spokojeni se studiem a jak je studium připravilo na profesní život.

Abstract

This bachelor thesis deals with the topic of feminization of interpreting already among the students of this field of study at university. The theoretical part of this thesis introduces a brief history of the interpreting profession, the teaching of translation and interpreting in the Czech Republic and the feminization of the interpreting profession. The quantitative research of the practical part of this thesis deals with the feminization of this field of study at the departments of the Faculty of Arts of Palacký University based on statistical data. Based on a questionnaire, the qualitative research, which is intended only for students of this field of study at the Departments of English and American studies and German studies, explores the main reasons and motivation of the students to choose this field of study, discovers how the students are satisfied with the studies and how the studies have prepared them for the profession.

Seznam zkratk a vysvětlivky

AIIC	Mezinárodní asociace konferenčních tlumočnicků
Anglistika	studenti na katedře anglistiky a amerikanistiky
ATP	Angličtina se zaměřením na komunitní překlad a tlumočení
Bc.	Bakalářské studium
ETI	Ženevská tlumočnická škola
ESIT	Pařížská tlumočnická škola
FF	Filozofická fakulta
Germanistika	studenti na katedře germanistiky
KT	Konsekutivní tlumočení
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MUNI	Masarykova univerzita
NMgr.	Navazující magisterské studium
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání
OSU	Ostravská univerzita
prodluž.	Studenti, kteří studium prodlužují
ST	Simultánní tlumočení
UPOL	Univerzita Palackého v Olomouci
ÚTRL	Ústav translatologie

Obsah

1 Úvod.....	9
Teoretická část	10
2 Stručná historie tlumočení.....	10
2.1 Tlumočnický dávnověk, středověk a novověk.....	10
2.2 Vznik konferenčního tlumočení.....	11
2.3 Nástup simultánního tlumočení	11
3 Teorie a didaktika tlumočení.....	12
3.1 Historie teorie tlumočení.....	12
3.1.1 Lipská škola.....	13
3.1.2 Sovětská škola	13
3.1.3 Pařížská škola	13
3.1.4 Ženevská škola	13
3.2 Výuka překladu a tlumočení v České republice.....	14
3.2.1 Počátky výuky u nás	14
3.2.2 Tlumočení a překlad na Univerzitě Palackého v Olomouci.....	15
3.2.3 Překladatelství na Masarykově univerzitě v Brně	15
3.2.4 Překladatelství na Ostravské univerzitě.....	15
3.3 Ženy, muži a jazyk	16
3.3.1 Pohlaví a gender	16
3.3.2 Jazyk a gender	16
3.4 Feminizace tlumočnické profese.....	18
Praktická část.....	21
4 Kvantitativní část práce.....	21
4.1 Hypotéza	21
4.2 Metodologie	21
4.3 Vyhodnocení kvantitativní části práce.....	22

4.4	Potvrzení hypotézy	26
5	Výzkum na základě dotazníkového šetření.....	27
5.1	Výzkumné otázky	27
5.2	Metodologie	28
5.2.1	Populace	28
5.2.2	Struktura dotazníku	28
5.2.3	Sběr dat	29
5.2.4	Návratnost dotazníku	30
5.2.5	Zpracování dat	30
5.3	Vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření	30
5.3.1	Charakteristika respondentů	30
5.3.2	Ukončené středoškolské vzdělání.....	32
5.3.3	Studium cizího jazyka	33
5.3.4	Tlumočnický obor	40
5.3.5	Studium tlumočení a budoucí kariéra	43
5.3.6	Výuka tlumočnického oboru	53
6	Odpovědi na výzkumné otázky	62
6.1	Studium cizího jazyka.....	62
6.2	Tlumočnický obor	63
6.3	Studium tlumočení a budoucí kariéra	64
6.4	Výuka tlumočnického oboru.....	66
7	Závěr.....	68
	Bibliografie	70
	Seznam tabulek	73
	Seznam grafů.....	74
	Přílohy.....	77

1 Úvod

V této bakalářské práci pohlédneme na problematiku feminizace tlumočnické profese. Práce si klade za cíl zjistit, zda se trend feminizace tlumočení vyskytuje již mezi studenty tohoto oboru na vysokých školách. Vedle problematiky feminizace tlumočení také odhalíme nejčastější důvody studentů k volbě tohoto oboru a spokojenost studentů s výukou oboru *překlad a tlumočení* na vybraných katedrách Filozofické fakulty Univerzity Palackého.

Feminizace nejen tlumočnické profese, ale i jiných lingvisticky zaměřených profesí, je úzce spojena s vědními disciplínami sociolingvistiky a genderové lingvistiky. Muži a ženy se totiž neliší pouze na základě biologických a fyziologických vlastností, ale také v rámci určitých genderových vlastností ve společnosti (Oakleyová, 2000, s. 121–122). Na základě těchto vlastností a na základě historického vývoje se začal utvářet trend feminizace některých profesí, který trvá dodnes. Při původním rozkvětu konsekutivního a simultánního tlumočení v poválečném období však tuto profesi vykonávali výhradně muži. Ženy se v této profesi začaly angažovat až později s přicházející feminizací a emancipací.

Hlavním cílem této práce je tedy pohlédnout na problematiku feminizace tlumočnické profese, a to nejen z pohledu profesionálních tlumočnicků, ale zejména z pohledu studentů tohoto oboru na vysoké škole. V teoretické části nejprve nastíníme obecnou historii tlumočení a historii vývoje teorie tlumočení. Poté se podíváme na vývoj výuky oboru *překlad a tlumočení* na území České republiky a v poslední kapitole odhalíme rozdíly v jazyce žen a mužů a tím i důvody feminizace tlumočnické profese. V kvantitativním výzkumu praktické části pak na základě statistických dat zjistíme, zda se trend feminizace tlumočení vyskytuje již mezi studenty tohoto oboru na vysoké škole. V kvalitativním výzkumu se pak na základě dotazníkového šetření zaměříme na menší populaci studentů a zjistíme, co studenty motivuje a jaké jsou hlavní důvody k volbě právě tohoto oboru na vysoké škole, a také jak jsou studenti s výukou tohoto oboru na vysoké škole spokojeni.

Důležitým přínosem této práce může být poskytnutá zpětná vazba studentů tohoto oboru na vybraných katedrách Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a jejich hodnocení absolvovaného studia. Tato zpětná vazba může jednotlivým katedrám poskytnout cenné informace využitelné při úpravách studijních plánů těchto oborů a tím docílit lepší připravenosti absolventů na profesní život.

Teoretická část

2 Stručná historie tlumočení

Abychom pochopili důvody feminizace tlumočnické profese, je zapotřebí nejprve stručně uvést historii tlumočení a vývoj této profese v minulosti. Ačkoliv první zmínky o tlumočení pocházejí již z doby 3000 let před naším letopočtem, o takto dávné historii se zmiňujeme pouze v kostce, jelikož pro tuto práci jsou mnohem podstatnější události minulého století a současnosti.

2.1 Tlumočnický dávnověk, středověk a novověk

První zmínky o tlumočení jakožto zprostředkování komunikace vícejazyčnému obyvatelstvu pocházejí již ze starověkého Egypta z doby 3000 let před naším letopočtem. V této době byli první tlumočníci velmi ceněni, byli dokonce považováni za vyšší bytosti, jelikož hovořili více jazyky (Čeňková, 2008, s. 7). Faraoni využívali tlumočnický hlavně při válečných výpravách, mírových jednáních, obchodních cestách a podobně. Tlumočníci zpočátku nepoužívali žádný zápis.

Ve 13. století se začalo rozšiřovat křesťanství a společně s ním také latina, která se později stala církevním jazykem, a řečtina, proto bylo zapotřebí čím dál více tlumočnicků. Uzavřením Vestfálského míru (1648) však začíná latina upadat a do popředí se dostává francouzština, která se také stává hlavním jednacím jazykem v Evropě. Ve Francii dokonce vzniká první škola pro přípravu překladatelů a tlumočnicků, aby byla Evropa schopná jednat s východem. Jelikož se francouzština stala jednacím jazykem, stala se pro úřednickou práci povinností, proto dochází k úpadku tlumočení v Evropě. Naopak při objevení Ameriky (1492) bylo zapotřebí tlumočnicků k dorozumění se s rozdílnými kulturami, s čímž pomáhali hlavně evropští tlumočníci (Čeňková, 2008, s. 8).

Ke konci 19. století a počátkem 20. století se do popředí dostává díky Severní Americe angličtina a stává se z ní vedle francouzštiny další jednací jazyk. Začínají se pořádat mezinárodní konference na různá témata a tlumočení se využívá čím dál více (Müglová, 2013, s. 93).

2.2 Vznik konferenčního tlumočení

Do 1. světové války byla na většině mezinárodních kongresech a konferencích používána jako jednací jazyk francouzština a jelikož byla francouzština v této době v Evropě úředním jazykem, většina diplomatů tento jazyk uměla. Velkým milníkem pro tlumočení tedy byla již zmiňovaná 1. světová válka, kdy po jejím skončení přichází nástup konferenčního konsekutivního tlumočení (Herbert, 1978, s. 5–6).

První konferencí, kde bylo oficiálně využito konsekutivního tlumočení, byla mírová konference v Saint-Germain (1919), kde velkou skupinu tlumočnicků, mezi které patřila také významná jména jako například Antoin Velleman či Jean Herbert, vedl historik Paul Mantoux. Od této doby se tlumočení stává samostatnou profesí, využívá se zejména právě tlumočení konsekutivní a po celém světě vznikají školy na přípravu tlumočnicků (Čeňková, 2008, s. 9).

2.3 Nástup simultánního tlumočení

Období mezi 1. a 2. světovou válkou bylo po technologické stránce velmi plodné, proto se začalo experimentovat také s tlumočnickou technikou a hlavním cílem bylo ušetřit při tlumočení čas. Ačkoliv se pokusy se simultánním tlumočením dělaly již dříve, první oficiální akcí, kde bylo simultánní tlumočení plně využito, byl Mezinárodní vojenský tribunál v Norimberku (20. listopadu 1945–1. října 1946) a procesy v Tokiu. Při této příležitosti bylo souzeno 21 německých válečných zločinců a bylo využito právě simultánní tlumočení za pomoci přenosného zařízení, mikrofonů a sluchátek. Na tomto vojenském tribunále tlumočily 4 týmy po 12 tlumočnicích do 4 jazyků (němčina, ruština, angličtina a francouzština), každý tlumočnický tým tlumočil do mateřského jazyka. Ačkoliv se tlumočníci nemohli na tuto událost nijak připravit a jednalo se spíše o experiment, pro tlumočení, zejména pak to simultánní, to byl velký úspěch (Mikkelson a Jourdenais, 2015, s. 20–22).

Od této doby se začíná simultánní tlumočení využívat na většině mezinárodních konferencích, instalují se tlumočnické kabiny a tlumočnická zařízení se stále zdokonalují. V dnešní době se již používá bezdrátové digitální tlumočnické zařízení a simultánní tlumočení je nejrozšířenějším typem konferenčního tlumočení na světě.

3 Teorie a didaktika tlumočení

V této kapitole si představíme různé přístupy k teorii tlumočení z historie, jak se v minulosti přistupovalo k didaktice tlumočení a také samotnou historii didaktiky tohoto oboru v České republice.

3.1 Historie teorie tlumočení

První ucelnější spisy o teorii tlumočení, hlavně tedy o praxi a tlumočnickém procesu jako takovém, přicházejí už v 50. letech 20. století a vznikají hlavně na tlumočnických školách. Autorem pravděpodobně první příručky konferenčního tlumočení je Jean Herbert (1952), který v této publikaci kromě praktických tipů také popisuje problematiku konferenčního tlumočení a uvádí, jak přistupovat k didaktice tlumočení. Vedle Herberta v této době publikoval také hlavně jeho kolega Jean-François Rozan, který vydává svou didaktickou příručku (1956), ve které se zabývá problematikou tlumočnického zápisu (notací) při konsekutivním tlumočení (Pöchhacker, 2004, s. 32). Obě tyto publikace vznikly na půdě Ženevské tlumočnické školy (ETI) a mnoho studií z nich později vycházelo.

Za zmínku také stojí vývoj tlumočení v poválečném Sovětském svazu. Zde působil hlavně světově proslulý odborník na simultánní tlumočení Gelij Vasiljevič Černov a později jeho student Rjurik Konstantinovič Minjar Beloručev, který v roce 1959 vydává první oficiální metodickou příručku pro výuku tlumočení.

Čeňková (2001) také zmiňuje, že jelikož se jednalo spíše o poznatky z praxe a praktické tipy pro tlumočníky, nedá se o těchto publikacích mluvit jako o publikacích čistě teoretických.

Na konci 60. let 20. století se začíná k tlumočení přistupovat jako k vědní disciplíně, vznikají různé teoretické přístupy jak k simultánnímu, tak ke konsekutivnímu tlumočení. Většina odborných publikací opět vzniká na akademické půdě různých tlumočnických škol pod rukama profesionálů a většina významných děl z oboru teorie tlumočení vzniká hlavně v Evropě. O tlumočnických školách a individuálních osobnostech mluvíme jednotlivě, jelikož měly v této době různé teoretické přístupy k tlumočení a soustředily se na různé oblasti tlumočení.

3.1.1 Lipská škola

Hlavním představitelem této školy byl Otto Kade, český Němec, učitel jazyků, který mimo jiné vyučoval také češtinu, a profesionální konferenční tlumočnický – samouk. Ve své době měl velký vliv hlavně na západní svět tlumočení, jelikož vyučoval speciální kurz na přípravu konferenčních tlumočnicků. Otto Kade byl také prvním, kdo zavedl pojem *Translation* pro jakýkoli převod z jednoho jazyka do druhého, tedy tlumočení i překlad (*Translát*). Lipská škola se obecně teoreticky zabývala rozdíly mezi překladem a tlumočením a v čem jsou si naopak tyto dva obory podobné (Pöchhacker, 2004, s. 34–35).

3.1.2 Sovětská škola

Zde byl nejvýznamnějším představitelem již jednou zmiňovaný Gelij Vasiljevič Černov, který se specializoval na simultánní tlumočení. Na simultánní tlumočení se pak soustředila celá Sovětská škola, která zpočátku zkoumala tlumočení spíše z praktického hlediska. Ruští tlumočníci a profesori své poznatky často konzultovali s kolegy a odborníky z různých lingvistických oborů na univerzitě. Černov pak ve svém modelu pravděpodobnostního prognózování kombinuje teoretické a praktické poznatky v rámci procesu simultánního tlumočení (Čeňková, 2001 s. 74, 80).

3.1.3 Pařížská škola

Tlumočnická škola v Paříži byla jednou z prvních vybudovaných tlumočnických škol na světě. Nejvýznamnější představitelkou této školy a zároveň jednou z nejvýznamnějších tlumočnic své doby byla konferenční tlumočnice Danica Seleskovitchová. Pařížská škola (ESIT) se celkově snaží poukázat na odbornost tlumočnické profese, a hlavně problematiku výuky tohoto oboru. Jak uvádí Čeňková (2001, s. 90), „výuku tlumočení nemohou zajišťovat učitelé jazyků, stejně tak jako chirurgii nemůže přednášet obvodní lékař, který v ruce nikdy nedržel skalpel.“ Pařížská škola byla navíc průkopníkem myšlenky, aby se při výuce nových tlumočnicků začalo více vycházet z teoretických poznatků. Seleskovitchová později publikuje svou revoluční práci *Interpretativní teorie smyslu*, ve které rozebírá problematiku tlumočení z pohledu převodu smyslu sdělení, a ne pouze slova (Čeňková, 2007, s. 26).

3.1.4 Ženevská škola

Ženevská škola (ETI) je nejstarší školou na přípravu profesionálních tlumočnicků na světě. S touto školou jsou spojena významná tlumočnická jména jako Jean Herbert, Antoin

Velleman, Gérard Ilg, Jean-Francois Rozan a další, z jejichž teoretických a praktických poznatků se vychází dodnes. Za zmínku zde stojí celoživotní dílo Jeana Herberta, ve kterém popisuje praktické tipy pro tlumočníky, Rozanova praktická příručka pro zápis při konsektivním tlumočení a také Gérard Ilg, který se rovněž zabýval tlumočnických zápisem z pohledu využívání univerzálního jazyka (Čeňková, 2001, s. 111–113).

V roce 1986 se pak v Terstu konala tlumočnická konference, kde debatovali nejvýznamnější tlumočníci této doby o teoretických i praktických aspektech výuky tlumočení. Tato konference odstartovala novou éru výzkumu v rámci teorie tlumočení a pro mnoho tlumočnicků a tlumočnic to byl odrazový můstek k dalšímu empirickému výzkumu.

3.2 Výuka překlada a tlumočení v České republice

3.2.1 Počátky výuky u nás

Historie didaktiky tohoto oboru sahá až do 60. let 20. století, kdy v roce 1963 vzniká v bývalé Československé socialistické republice na Univerzitě 17. listopadu v Praze první čtyřletý obor překlada a tlumočnictví u nás. První teoretické a didaktické poznatky z oboru tlumočnictví ale máme již z 50. let, kdy byl hlavním průkopníkem Alois Krušina, který vycházel hlavně z poznatků J. Herberta a J-F Rozana. Již od počátku výuky tohoto oboru jsou vyučujícími lektory profesionální tlumočníci jak simultánního, tak konsektivního tlumočení, kteří zpočátku studentům předávají hlavně své praktické zkušenosti. V roce 1974 je katedra překlada a tlumočnictví převedena z Univerzity 17. listopadu na Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy (Čeňková, 2001, s. 27–28).

Počátkem 90. let pak byla katedra překlada a tlumočnictví přejmenována na Ústav translologie. Dnes je Ústav translologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy největší katedrou tohoto oboru v České republice. Bakalářské studium *Mezikulturní komunikace: překlad a tlumočení* je zde pouze sdružené, to znamená, že překlad a tlumočení lze studovat pouze společně, a to v jazykových kombinacích: čeština-angličtina, francouzština, němčina, ruština či španělština. Navazující magisterské studium již však nabízí studium oboru *překlad a tlumočení* samostatně, takže se studenti mohou rozhodnout, který obor je zajímavý více a ten studovat do hloubky. Jazykové kombinace zůstávají stejné jako na bakalářském stupni (ÚTRL, 2022).

3.2.2 Tlumočení a překlad na Univerzitě Palackého v Olomouci

Tento obor vyučovaný na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci nemá tak dlouhou historii jako obor v Praze. Bakalářský obor *Angličtina se zaměřením na komunitní tlumočení a překlad* a navazující magisterský obor *Angličtina se zaměřením na tlumočení a překlad* jsou v Olomouci vyučovány teprve od roku 2011. Studium oboru na bakalářském stupni lze studovat sdruženě s dalším studijním programem, studium oboru na navazující magisterském stupni lze však studovat pouze jednooborově.

Vedle angličtiny lze obor *překlad a tlumočení* studovat také v kombinaci čeština-němčina na katedře germanistiky a nově od roku 2019 také v kombinaci čeština-francouzština a španělština na katedře romanistiky, ale pouze na navazujícím magisterském stupni (UPOL, 2022).

3.2.3 Překladatelství na Masarykově univerzitě v Brně

Překladatelství na Masarykově univerzitě v Brně je v rámci oboru *Překladatelství* druhým nejstarším oborem v České republice, jelikož se začal vyučovat v roce 2008. *Překladatelství* anglického jazyka a germánských jazyků (němčina, francouzština, nizozemština a španělština) lze studovat až na navazujícím magisterském stupni. Navazujícímu magisterskému stupni předchází bakalářské obecné studium jazyka společně s literaturou (*Anglický jazyk a literatura*). Obor *Překladatelství* se zde soustředí na technický (neliterární) překlad a studenti si mohou v průběhu studia vybrat z různých překladatelských zaměření. Filozofická fakulta Masarykovy univerzity zatím nenabízí žádné studium oboru tlumočnictví, ve studiu *Překladatelství* se tlumočením zabývají jen okrajově a případnou specializaci studentů na tlumočení nechávají spíše v rámci dalšího rozvoje absolventů (MUNI, 2022).

3.2.4 Překladatelství na Ostravské univerzitě

V letech 2012-2019 měli absolventi filologických oborů anglického jazyka možnost nastoupit na Filozofické fakultě Ostravské univerzity na navazující magisterské studium *Angličtina pro překladatelskou praxi*. V roce 2019 však došlo ke změně akreditace a obor byl přejmenován na *Anglická filologie – Angličtina pro překlad*. Překladatelství lze tedy na Ostravské univerzitě opět studovat až na navazujícím magisterském stupni. Oboru *Angličtina pro překlad* předchází také bakalářský filologický program *Angličtina pro odbornou a profesní komunikaci*, který se soustředí výhradně na využití jazyka v praxi, tedy v komunikaci, a lze jej považovat za příbuzný obor tlumočnictví, jelikož si studenti

mohou v průběhu studia vybrat z některých typologicky podobných seminářů tlumočení (OSU, 2022).

3.3 Ženy, muži a jazyk

V této kapitole si představíme postavení mužů a žen v rámci lingvisticky zaměřeného trhu práce z hlediska historického vývoje až po současnost. Uvedeme různé rozdíly mezi ženami a muži v užívání jazyka a také rozdíly mezi tlumočnicemi a tlumočníky. V neposlední řadě také odhalíme důvody feminizace nejen tlumočení, ale také většiny lingvisticky zaměřených oborů, což bude sloužit jako teoretický základ pro pochopení cíle této práce.

3.3.1 Pohlaví a gender

Než si vysvětlíme samotné jazykové rozdíly, je třeba vysvětlit rozdíly mezi pojmy pohlaví a gender, jelikož jsou tyto dva termíny často zaměňovaný či pokládány za stejné.

Meyerhoffová ve své knize *Introducing Sociolinguistics* uvádí, že hlavním rozdílem mezi pohlavím a genderem je, že pohlaví je určováno výhradně na základě biologických a fyziologických znaků mužů a žen, zatímco gender je souhrn vlastností, které jsou formovány kulturou a společností (2011, s. 427). Oakleyová (2000, s. 121–122) navíc uvádí: „Gender je pojem, který má spíše psychologické a kulturní konotace a biologickým pojmům „mužský“ a „ženský“ odpovídají názvy genderu „maskulinní“ a „feminní“. Ty mohou být zcela nezávislé na (biologickém) pohlaví. Gender je podíl maskulinity a feminity u dané osoby a je zřejmé, že u mnoha lidí jsou přítomny obě tyto kvality.“ Proto lze dnes mluvit o feminních mužích a maskulinních ženách, jelikož je dnes již zvykem, že se ženy snaží mužům vyrovnat hlavně kariérně, naopak muži dnes často nastupují např. na rodičovskou dovolenou, což byla dříve výhradně záležitost matky.

Ačkoliv si je autor této práce vědom rozdílů mezi pohlavím a genderem, rozdíly mezi těmito pojmy nejsou pro tuto práci tolik důležité, a proto dále uvádíme pouze pojmy „muž“ a „žena“ v rámci genderu, které zahrnují jak biologické, tak genderové vlastnosti dohromady.

3.3.2 Jazyk a gender

Ženský komunikační projev byl dříve považován za nedostatečný, někdy dokonce v porovnání s komunikačními projevy mužů za méněcenný. Proto většinu lingvisticky

zaměřených profesí vykonávali hlavně muži. V minulosti tak vznikalo mnoho teorií, proč tomu tak je, a mnoho lingvistů vycházelo hlavně z etnických výzkumů jazykovědce Johna Gumpreze, který se sociolingvistikou začal zabývat počátkem druhé poloviny 20. století.

Dnes jsou obecně přijímány 3 hlavní teorie rozdílů v jazyce mužů a žen a také jejich postavení ve společnosti – teorie deficitu, difference a dominance (Schilling, 2011, s. 220).

- **Teorie deficitu** – Teorií deficitu se ve značné míře zabývala Robin Lakoffová ve svém díle *Language and Woman's Place* (1973), ve kterém také zavedla pojem „women's language“ (ženský jazyk), který definuje jako nedostačující a nedosahující požadované úrovně v porovnání s jazykem mužským. Ženy se tedy kvůli tomuto deficitu vůči mužské variantě jazyka nehodí na vedoucí, důležité pozice, což ženy poměrně upozaduje a staví je to do podřízené pozice. Podle Lakoffové je důvodem hlavně společenský předpoklad toho, jak by se ženy ve společnosti měly vyjadřovat a také to, jak na ženy ve společnosti mluví ostatní lidé, což upevňuje postavení, vnímání a vyjadřování žen. Ženy se tak ve společnosti chovají a mluví více „žensky“ – používají eufemismy, přirovnání, tázací dovětky apod. Muži naopak používají více vulgarismů a celkově hrubší jazyk, což by u ženy bylo považováno za nevhodné a směšné (Lakoff, 1973, s. 45–49).
- **Teorie difference** – S prvním mezikulturním modelem difference přišli Daniel Maltz a Ruth Borkerová v roce 1982, kteří tento model staví na faktu, že ženy a muži sice pocházejí z rovnocenných společenských kultur, ale obě tyto kultury jsou velmi odlišné. V praxi to pak můžeme chápat tak, že si ženy a muži v konverzaci sice rozumí, nutně to ale neznamená, že se oba na konci pochopí – právě kvůli těmto rozdílným kulturám. Maltz a Borkerová v tomto modelu také uvádějí, že ženy a muži mají jiné konverzační cíle – zatímco ženy spíše tíhnou k tomu na základě konverzace navázat kontakt či nepřímo kritizovat, muži chtějí spíše prosadit svou dominanci. V rámci těchto kultur tedy ženy i muži hovoří stejným jazykem, ale oba používají jinou varietu či genderlekt tohoto jazyka (Crawford, 1995, s. 86–88).
- **Teorie dominance** – Tato teorie pojednává o dominanci mužů ve společnosti obecně. Teorie je založena na tom, že muži jsou ti, kteří ve společnosti dominují jak mocí, tak jazykem. Ženský jazyk je tak považován za méněcenný, ženské

postavení ve společnosti je podřadné, a proto muži ženám dominují (Crawford, 1995, s. 7).

Většina původních teorií zabývajících se sociolingvistikou byla publikována hlavně muži. Ti měli tendenci považovat muže za nadřazené ženám – k tomu také přispěl fakt, že muži měli z historického hlediska obecně vyšší postavení ve společnosti než ženy. Ženy se problematice sociolingvistiky začaly výrazněji věnovat až od 2. poloviny 20. století a začaly publikovat studie na téma rozdílů v jazyce mužů a žen.

S přicházejícím feminismem a emancipací se ženy začaly mnohem více angažovat nejen v těchto lingvisticky zaměřených profesích. Společenské zrovnoprávnění žen se začalo projevovat hlavně na poli kariéry, kdy ženy začaly obsazovat vedoucí pozice, které dříve vykonávali hlavně muži. Ženy tak začaly dominovat také na poli lingvistiky, kterou se také v této práci zabýváme.

3.4 Feminizace tlumočnické profese

Jak již z úvodních kapitol o historii tlumočnické profese víme, tlumočení bylo v počátcích výhradně mužskou profesí. Hlavním důvodem dominance mužského pohlaví v této profesi byl fakt, že již při vzniku konferenčního tlumočení po 1. světové válce byla potřeba tlumočit hlavně vojenské záležitosti. V této sféře působili výhradně muži, a proto také tlumočení zprostředkovávali hlavně muži. Později se tlumočilo také hlavně v technické sféře a jelikož muži jsou obecně považováni za technicky zdatnější, byli také při těchto příležitostech vyžadováni tlumočníci mužského pohlaví – tak vznikl stereotyp, že tlumočníci jsou výhradně muži.

Při pozdějším ohromném rozmachu tlumočení v 50. a 60. letech 20. století však podle AIIC¹ výrazně vzrostl počet tlumočnic v této profesi. Ženy tak v rámci AIIC v roce 1967 poprvé převýšily muže v počtu tlumočnicků (Pöchhacker, 2004, s. 174).

V roce 2015 se Rachael Ryanová ve své diplomové práci zabývala tématem konferenčního tlumočení z mužské perspektivy. Mimo jiné se také zabývala značnou feminizací tlumočnické profese v dnešní době a také důvody, proč se tlumočením zabývá více žen. Na tuto práci navázala v roce 2019 Sarah Hickeyová, která se toto téma ve své diplomové práci snažila uchopit spíše z ženské perspektivy, a která se také na práci Ryanové odkazuje.

---

¹ Mezinárodní asociace konferenčních tlumočnicků

Hickeyová (2019) ve své práci mimo jiné zkoumala hlavní důvody žen k tomu stát se konferenčními tlumočnicemi. 4 hlavními důvody, proč se ženy chtějí stát tlumočnicemi, jsou:

- využití jazyka v rámci konkrétní dovednosti, což tlumočení bezpochyby je
- stimulace a osobní rozvoj – tlumočení je profesí, kde se člověk stále učí něco nového, to také tlumočnický motivuje k tomu učit se nové věci a techniky, v rámci tlumočení se dále vzdělávat a nestagnovat
- smysluplná a prestižní profesie – pro mnoho tlumočnicků je velmi důležitým faktorem, že tlumočením pomáhají druhým lidem
- pocit svobody – flexibilita profesie a cestovní příležitosti

Ryanová ve své práci uvádí, proč se naopak muži chtějí stát tlumočnickými. Hlavním důvodem pro muže je většinou jakási „nudnost“ předchozího povolání – tlumočení je totiž aktivnější profesí zabývající se jazykem. Dalším častým důvodem je vyšší platové ohodnocení. Poslední dva důvody se shodují s důvody tlumočnic, a sice smysluplnost a flexibilita profesie (Hickeyová, 2019, s. 1–2).

Důvody feminizace tlumočení a celkově profesí zabývajícími se jazykem jsou často spojeny s genderovými stereotypy ve společnosti – soubor určitých psychologických rysů, vlastností a vzorců chování, které v rámci společnosti přísluší ve větší či menší míře lidem podle pohlaví. Ve společnosti to pak představuje to, co je typicky *mužské* a co *ženské*. S genderovými stereotypy také úzce souvisí genderové role, které by pak zástupci jednotlivého pohlaví měli zastávat – žena je matka, stará se o dítě, je empatická, pečovatelská. Hickeyová ve své práci uvedla hypotézu, že jedním z důvodů feminizace tlumočnické profesie je to, že je tlumočení považováno za „pečovatelskou“ profesi, a tak k ní automaticky více tíhnou ženy. S touto hypotézou však většina tlumočnic nesouhlasila. Ryanová pak ve své práci uvedla, že tlumočnický mužského pohlaví považují flexibilitu této profesie za značnou výhodu pro ženy při organizaci rodinného života. Hickeyová naopak ze svých výsledků toto tvrzení popřela, jelikož organizace rodinného života při tak vysoké volatilitě příjmu, časové flexibilitě a cestovními požadavky je pro ženy spíše velmi náročná (Hickey, 2019, s. 2).

Ačkoliv jsou tedy ženy i muži v této profesi motivováni podobnými faktory, důvody feminizace jsou jiné. Hlavní důvod feminizace tlumočnické profesie je úzce spojen s genderovými stereotypy ve společnosti. Ingrid Kurzová (1989) ve svém článku o feminizaci tlumočnické profesie, který vychází z práce Zellerové (1989), uvádí: „Velké zastoupení žen v této profesi není způsobeno emancipací žen v akademické sféře, právě naopak. Ženy obecně disponují lepšími jazykovými dovednostmi a vyjadřovacími

schopnostmi, muži jim proto tuto profesi přenechávají, jelikož ji považují za pouhý nástroj ke zprostředkování záležitostí. Muži tak kariérně míří jinam, a proto je dnes studium jazyků obecně spíše záležitostí žen.“

Feminizace se tedy netýká pouze tlumočení, ale i jiných lingvisticky zaměřených profesí. Hlavním důvodem tohoto fenoménu je již jednou zmiňovaný „ženský jazyk“, kterým se ženy ve společnosti prezentují. To je staví do pozice vhodnějších kandidátů na povolání s lingvistickým zaměřením. Muži si jsou v dnešní době tohoto faktu vědomi a takovéto profese spíše přenechávají ženám. I přesto však můžeme v tlumočnické profesi nelézt tlumočnický mužského pohlaví výborných kvalit.

Praktická část

Praktická část této práce je rozdělena na dvě části – kvantitativní a kvalitativní výzkum. Kvantitativní část práce zpracovává statistické údaje ohledně studentů oboru *překlad a tlumočení*² a na jejich základě zkoumá, zda je tento obor feminizován či nikoliv. Kvalitativní část práce se soustředí pomocí dotazníkového šetření na menší část populace, a sice studenty oboru *překlad a tlumočení* na katedrách anglistiky a amerikanistiky a germanistiky, na kterých také sám autor práce studuje.

4 Kvantitativní část práce

Zpracování následujícího výzkumu praktické části práce je založeno na statistických údajích týkajících se studentů oboru *překlad a tlumočení* na katedrách anglistiky a amerikanistiky, germanistiky a romanistiky, konkrétně jejich celkové počty v jednotlivých ročnících a jejich pohlaví.

4.1 Hypotéza

Jelikož je v dnešní době tlumočnická profese v pracovním světě záležitostí spíše ženského pohlaví, vycházíme z tohoto předpokladu i v rámci studentů tohoto oboru na vysoké škole. V této části práce se zaměříme na to, zda se trend feminizace tlumočení vyskytuje již mezi studenty oboru *překlad a tlumočení* na různých katedrách Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci.

4.2 Metodologie

Ke zpracování této části práce bylo zapotřebí obstarat statistická data týkající se současných studentů oboru *překlad a tlumočení* na různých univerzitách a katedrách. K získání těchto dat byly osloveny všechny katedry Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, na kterých lze tento obor studovat. Jmenovitě se jednalo o katedru anglistiky a amerikanistiky, na které lze obor studovat na bakalářském a navazujícím magisterském stupni, dále katedru germanistiky, na které lze obor studovat rovněž jak na bakalářském, tak na navazujícím magisterském stupni, a katedru romanistiky, konkrétně

---

² Obor *překlad a tlumočení* – souhrnný název pro tento obor, který se na bakalářském stupni na katedře anglistiky a amerikanistiky nazývá Angličtina se zaměřením na komunitní tlumočení a překlad, a na katedře germanistiky Němčina se zaměřením na tlumočení a překlad

pak jazykové kombinace čeština-španělština a čeština-francouzština, které obor *překlad a tlumočení* nabízí až na navazujícím magisterském stupni studia. Aby ke zpracování této části práce bylo k dispozici co nejvíce dat a kvantitativní výzkum tak byl relevantnější, byla kromě Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci oslovena také Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, konkrétně Ústav translatologie, který nabízí studium tlumočnictví hned v 5 různých jazykových kombinacích, takže se jedná o největší katedru tohoto oboru v České republice. S Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy jsme nejprve navázali komunikaci, na pozdější e-maily ale bohužel přestali reagovat, a proto jsme od nich statistická data nebyli schopni získat.

Všechny výše zmíněné katedry Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci však byly ochotny statistická data studentů poskytnout a díky tomu bylo možné tento statistický průzkum zpracovat. Jedná se pouze o statistická data, konkrétně počty studentů prezenčního studia v jednotlivých ročnících a jejich pohlaví.

4.3 Vyhodnocení kvantitativní části práce

Populací této části práce byli všichni studenti oboru *překlad a tlumočení* na katedrách anglistiky a amerikanistiky, germanistiky a romanistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Počty současných studentů jednotlivých kateder a ročníků a jejich pohlaví jsou k dispozici v tabulkách níže.

Katedra anglistiky a amerikanistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci je nejpočetnější katedrou oboru *překlad a tlumočení*. Z tabulek jasně vyplývá, že na obou stupních studia, jak na bakalářském, tak na navazujícím magisterském, počet studentů ženského pohlaví značně převyšuje počet studentů pohlaví mužského. Na bakalářském stupni je z celkových 162 studentů 103 žen (**63,6 %**) a 59 mužů (**36,4 %**) (viz tabulka 1). Stejně tak tomu je na navazujícím magisterském stupni, kde z 37 studentů je 27 žen (**73 %**) a 10 mužů (**27 %**) (viz tabulka 2).

Tabulka 1 – Celkový počet studentů bakalářského studia oboru překlad a tlumočení na katedře anglistiky a amerikanistiky Univerzity Palackého v Olomouci

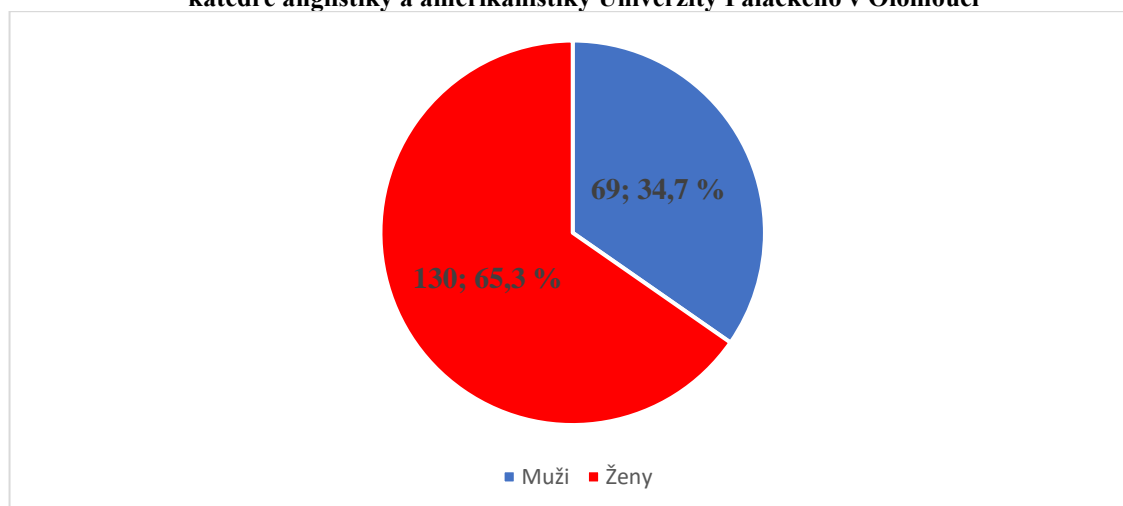
KAA (Bc.)	Ženy	Muži	Celkem
1. ročník	38	28	66
2. ročník	31	16	47
3. ročník	26	12	38
4. ročník	8	3	11
Celkem	103; (63,6 %)	59; (36,4 %)	162; (100 %)

Tabulka 2 – Celkový počet studentů navazujícího magisterského studia oboru překlad a tlumočení na katedře anglistiky a amerikanistiky Univerzity Palackého v Olomouci

KAA (NMgr.)	Ženy	Muži	Celkem
1. ročník	15	5	20
2. ročník	9	3	12
3. ročník	3	2	5
Celkem	27; (73 %)	10; (27 %)	37; (100 %)

Do celkového počtu současných studentů byli započítáni také studenti, kteří bakalářské či navazující magisterské studium prodlužují. Z níže uvedených statistických údajů můžeme jasně vyvodit, že v případě katedry anglistiky a amerikanistiky je obor *překlad a tlumočení* opravdu feminizován, a to poměrně značným způsobem, jelikož z celkového počtu 199 současných studentů prezenčního studia oboru *překlad a tlumočení* je 130 žen (**65,3 %**), zatímco mužů je 69 (**34,7 %**) (viz graf 1).

Graf 1 – Celkové zastoupení studentů mužského a ženského pohlaví oboru překlad a tlumočení na katedře anglistiky a amerikanistiky Univerzity Palackého v Olomouci

Katedra germanistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci sice počtem studentů nedosahuje velikosti katedry anglistiky a amerikanistiky, ale i přesto můžeme v níže uvedených statistických údajích vidět značnou feminizaci oboru *překlad a tlumočení*. Na bakalářském stupni studia je současně 42 studentů, z toho 31 žen (**74 %**) a 11 mužů (**26 %**) (viz tabulka 3). Na navazujícím magisterském stupni je pouze 11 studentek (viz tabulka 4). Studentů bakalářského i navazujícího magisterského studia, kteří obor na katedře germanistiky prodlužují, je současně dohromady 12, 11 žen (**91,7 %**) a muž je pouze jeden (**8,3 %**) (viz tabulka 5).

Tabulka 3 – Celkový počet studentů bakalářského studia oboru překlad a tlumočení na katedře germanistiky Univerzity Palackého v Olomouci

KGN (Bc.)	Ženy	Muži	Celkem
1. ročník	13	3	16
2. ročník	12	4	16
3. ročník	6	4	10
Celkem	31; (74 %)	11; (26 %)	42; (100 %)

Tabulka 4 – Celkový počet studentů navazujícího magisterského studia oboru překlad a tlumočení na katedře germanistiky Univerzity Palackého v Olomouci

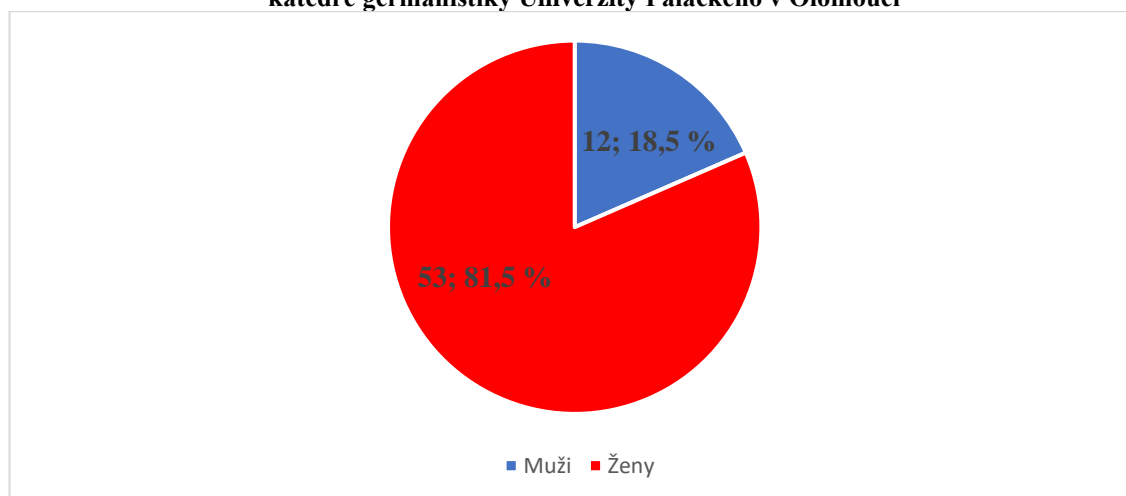
KGN (NMgr.)	Ženy	Muži	Celkem
1. ročník	7	0	7
2. ročník	4	0	4
Celkem	11; (100 %)	0; (0 %)	11; (100 %)

Tabulka 5 – Celkový počet studentů, kteří studium prodlužují, oboru překlad a tlumočení na katedře germanistiky Univerzity Palackého v Olomouci

KGN (prodluž.)	Ženy	Muži	Celkem
Celkem	11; (91,7 %)	1; (8,3 %)	12; (100 %)

Z celkového počtu 65 studentů oboru *překlad a tlumočení* na katedře germanistiky Univerzity Palackého v Olomouci, to znamená současní studenti všech ročníků bakalářského i navazujícího magisterského prezenčního studia, a také studenti, kteří studium prodlužují, je 53 žen (**81,5 %**) a pouze 12 mužů (**18,5 %**). Procentuální zastoupení studentů ženského pohlaví na katedře germanistiky je dokonce vyšší, než bylo u katedry anglistiky a amerikanistiky (viz graf 2).

Graf 2 – Celkové zastoupení studentů mužského a ženského pohlaví oboru překlad a tlumočení na katedře germanistiky Univerzity Palackého v Olomouci

Katedra romanistiky Univerzity Palackého v Olomouci je počtem studentů oboru *překlad a tlumočení* ta nejmenší, jelikož nabízí studium tohoto oboru až na navazujícím magisterském stupni a výuka oboru na této katedře nemá tak dlouho historii. I v případě této katedry se ale hypotéza feminizace tlumočnického oboru potvrdila. Obor *překlad a tlumočení španělského jazyka* na této katedře současně studuje 15 studentů, z toho 13 žen (**86,7 %**) a 2 muži (**13,3 %**) (viz tabulka 6). Obor ve francouzském jazyce studují pouze 3 studenti, všichni jsou ženy (viz tabulka 7).

Tabulka 6 – Celkový počet studentů navazujícího magisterského studia oboru překlad a tlumočení španělského jazyka na katedře romanistiky Univerzity Palackého v Olomouci

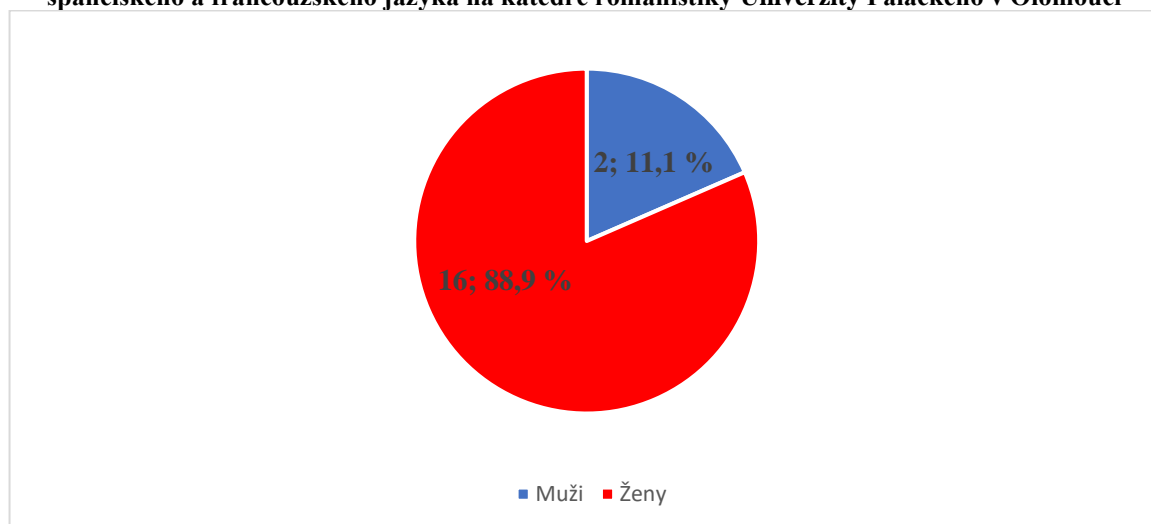
KRS-ESP (NMgr.)	Ženy	Muži	Celkem
1. ročník	7	1	8
2. ročník	6	1	7
Celkem	13; (86,7 %)	2; (13,3 %)	15; (100 %)

Tabulka 7 – Celkový počet studentů navazujícího magisterského studia oboru překlad a tlumočení francouzského jazyka na katedře romanistiky Univerzity Palackého v Olomouci

KRS-FR (NMgr.)	Ženy	Muži	Celkem
1. ročník	1	0	1
2. ročník	2	0	2
Celkem	3; (100 %)	0; (0 %)	3; (100 %)

Dohromady na obou jazykových kombinacích studuje celkem 18 studentů, žen je 16 (**88,9 %**), zatímco muži jsou pouze 2 (**11,1 %**) (viz graf 3).

Graf 3 – Celkové zastoupení studentů mužského a ženského pohlaví oboru překlad a tlumočení španělského a francouzského jazyka na katedře romanistiky Univerzity Palackého v Olomouci

4.4 Potvrzení hypotézy

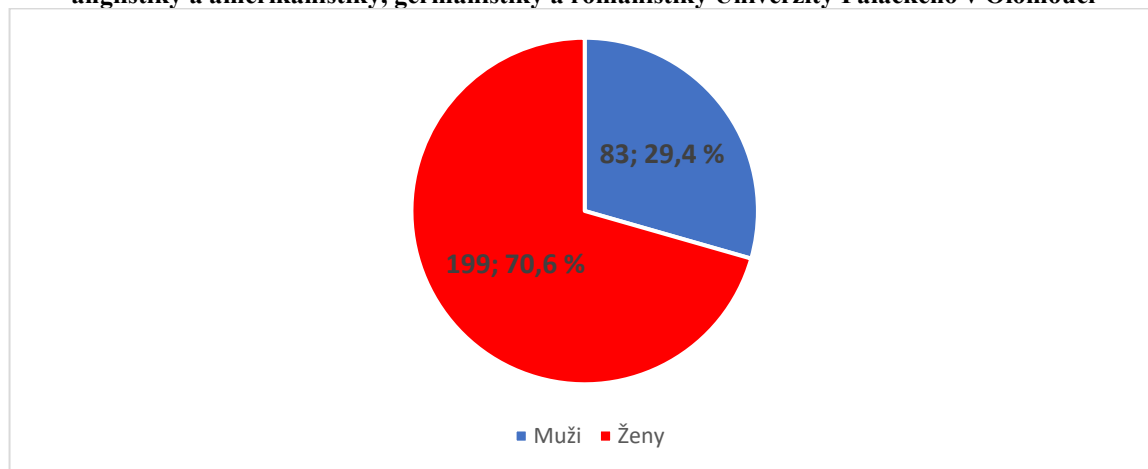
V této části jsou výsledky kvantitativní práce zhodnoceny a na jejich základě je také potvrzena hypotéza týkající se feminizace tlumočení již při studiu oboru *překlad a tlumočení* na vysoké škole.

Statistická data poskytnutá katedrami anglistiky a amerikanistiky, germanistiky a romanistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci jasně ukazují, že již obor *překlad a tlumočení* je značně feminizován. Z celkového počtu 282 studentů prezenčního studia všech ročníků výše zmíněných kateder je dohromady 199 žen (70,6 %), zatímco mužů je pouze 83 (29,4 %) (viz tabulka 8 a graf 4).

Tabulka 8 – Celkové zastoupení studentů mužského a ženského pohlaví oboru překlad a tlumočení na katedrách anglistiky a amerikanistiky, germanistiky a romanistiky Univerzity Palackého v Olomouci

UPOL, FF (NMgr. + Bc.)	Ženy	Muži	Celkem
Celkem	199; (70,6 %)	83; (29,4 %)	282; (100 %)

Graf 4 – Zastoupení studentů mužského a ženského pohlaví oboru překlad a tlumočení na katedrách anglistiky a amerikanistiky, germanistiky a romanistiky Univerzity Palackého v Olomouci

Statistický průzkum feminizace vysokoškolského oboru *překlad a tlumočení* bylo možné zkoumat pouze mezi současnými studenty oboru na katedrách Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a v rámci těchto statistických údajů lze feminizaci oboru zcela potvrdit. Statistická data týkající se studentů, kteří obor *překlad a tlumočení* na katedrách Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci či Ústavu translologie Univerzity Karlovy studovali již v předchozích letech, bohužel nemohla být poskytnuta, proto se statistický průzkum týká pouze této omezené populace, i přesto je však možné použít alespoň tento vzorek reprezentující současné studenty právě na těchto katedrách.

5 Výzkum na základě dotazníkového šetření

Zpracování následujícího výzkumu praktické části této práce je založeno na odpovědích studentů oboru *překlad a tlumočení* na katedrách anglistiky a amerikanistiky a germanistiky v dotazníkovém šetření ohledně feminizace tlumočení, studia jazykového oboru a studia tlumočnictví.

5.1 Výzkumné otázky

Dotazníkové šetření obsahovalo celkem 38 otázek a bylo rozděleno do 3 sekcí. U poslední sekce byla využita možnost větvení dotazníku na základě odpovědi v předchozí sekci, a proto má třetí sekce 2 podoby – podle právě studovaného ročníku, kde se každá soustředí na jiné otázky. Výzkumné otázky byly v rámci této práce vytvořeny ve vztahu ke zkoumanému oboru a lze je tedy považovat za relevantní. Výzkumné otázky byly rozděleny do čtyř tematických bloků.

1. Studium cizího jazyka

- Kdy se respondenti poprvé setkali s prvním a druhým cizím jazykem?
- Který cizí jazyk se respondenti začali učit nejdříve?
- Jaké měli respondenti možnosti studia cizích jazyků na základní a střední škole?
- Které cizí jazyky si respondenti zvolili?

2. Tlumočnický obor

- Mají respondenti zkušenosti s překladem či tlumočením z doby před studiem tohoto oboru na vysoké škole?
- Proč si respondenti zvolili právě tento obor?

3. Studium tlumočnického oboru a budoucí kariéra (3. bakalářské ročníky a navazující magisterské ročníky)

- Vyhovuje respondentům počet vyučovaných hodin jednotlivých typů kurzů?
- Dávají respondenti přednost teorii či praxi?
- Jak respondenti vnímají absolvovanou praxi?
- Na co by se podle respondentů měl klást v rámci výuky oboru větší důraz?
- Jsou respondenti v rámci dosavadního studia dostatečně připraveni na budoucí povolání tlumočnicka/tlumočnice?

- Hodlají se respondenti nadále věnovat tlumočnickému oboru, ať už studijně či profesně, popř. na jakou oblast by se rádi soustředili?

4. Výuka tlumočnického oboru (1. a 2. bakalářské ročníky)

- Jak respondenti hodnotí dosavadně absolvovanou výuku oboru?
- Které typy kurzů hrají pro respondenty v rámci studia největší roli?
- Která praxe je pro respondenty důležitější a proč?
- Hodlají respondenti v oboru pokračovat?

5.2 Metodologie

5.2.1 Populace

Na rozdíl od předchozího kvantitativního výzkumu praktické části práce, kde populací byl co možná největší počet studentů, v tomto kvalitativním výzkumu praktické části, který byl zpracován na základě odpovědí v dotazníkovém šetření, byl populací již menší počet studentů. Samotnou populací dotazníku – respondenty – jsou tedy současní studenti všech ročníků prezenčního studia oboru *překlad a tlumočení* na katedrách anglistiky a amerikanistiky a germanistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Populace k této části práce byla vybrána úmyslně právě takto, jelikož sám autor práce studuje obor na těchto dvou katedrách – mohlo se tedy stát, že respondent studuje současně na obou katedrách zároveň, to ale výsledky dotazníkového šetření nijak zvlášť neovlivnilo, jelikož jsou oba dotazníky soustředěny na každou katedru zvlášť, takže respondent sice vyplnil oba dotazníky, ale vždy uváděl odpovědi týkající se dané katedry.

5.2.2 Struktura dotazníku

Výzkum na základě dotazníkového šetření se soustředí na studenty dvou kateder zároveň, proto byly dotazníky rozesílány celkem dva. Jeden je určen studentům oboru na katedře anglistiky a amerikanistiky, druhý studentům na katedře germanistiky. Důvodem rozesílání dvou dotazníků bylo hlavně rozdělení odpovědí respondentů podle katedry, jelikož některé otázky byly pokládány přímo v rámci dané katedry.

Dotazníkové šetření bylo vytvořeno pomocí Formulářů Google (Google Forms), kde lze dotazník větvit na základě odpovědi respondenta, čehož jsme také v jedné sekci dotazníku využili. Na základě výzkumných otázek byly otázky dotazníkového šetření vymyšleny tak, aby bylo možné po zpracování odpovědí respondentů na tyto výzkumné otázky odpovědět.

Dotazník byl rozdělen do 3 sekcí. U poslední třetí sekce byla využita možnost větvení dotazníku na základě předchozí odpovědi. Třetí sekce má tak 2 podoby, a sice sekci pro studenty 1. nebo 2. ročníku bakalářského studia, a sekci pro studenty 3. ročníku bakalářského studia nebo studenty navazujícího magisterského studia. Třetí sekci jsme rozdělili z důvodu odlišných otázek ohledně současného studia studentů a jejich budoucnosti v tlumočnické profesi, což jsou jedny ze stěžejních otázek dotazníku.

Dotazník obsahoval celkem 38 otázek (jak uzavřené, tak otevřené), včetně základních informací v úvodu, které obsahovaly otázky na pohlaví respondentů a jejich ukončené středoškolské vzdělání, a byl rozdělen do následujících sekcí (Čihák. 2014, s.9):

- Základní informace
- **Studium cizího jazyka**
- **Tlumočnický obor**
- Právě studovaný ročník
  - **Sekce studia tlumočení a budoucí kariéra (3. ročníky bakalářského studia + navazující magisterské ročníky)**
  - **Sekce výuky tlumočnického oboru (1. a 2. ročníky bakalářského studia)**

5.2.3 Sběr dat

Po vytvoření anonymního dotazníku v bezplatné platformě Formuláře Google (Google Forms) byl následně dotazník rozeslán mezi všechny potenciální respondenty, tedy všechny současné studenty prezenčního studia oboru *překlad a tlumočení* na katedrách anglistiky a amerikanistiky a germanistiky. Sběr dat proběhl začátkem roku 2022 a k rozšíření dotazníku mezi studenty byly využity následující způsoby:

- *Elektronická pošta* – za pomoci sekretárek jednotlivých kateder jsme rozeslali dotazník studentům prostřednictvím e-mailových zpráv na jejich univerzitní e-mailové adresy.
- *Sociální síť Facebook* – skupiny sdružující studenty jednotlivých ročníků – v dnešní době je zvykem, že si studenti jednotlivých ročníků zakládají skupiny ke společné komunikaci. Do některých z těchto skupin se nám podařilo získat přístup a následně zde dotazník sdílet.
- *Aplikace Messenger* – stejně jako u sociální sítě Facebook si studenti zakládají ke společné komunikaci skupiny v této komunikační aplikaci. Pomocí kontaktů na

studenty z jednotlivých ročníků, kterými jsme disponovali, se nám podařilo dotazník rozšířit i do těchto studentských skupin.

5.2.4 Návratnost dotazníku

Přesné určení návratnosti dotazníku bohužel není možné, jelikož s přesností nevíme, k jakému počtu studentů se dotazník reálně dostal. Ačkoliv byl dotazník primárně rozeslán přes univerzitní e-maily, u kterých vycházíme z předpokladu, že každý student Univerzity Palackého v Olomouci univerzitní e-mail má, protože se při nástupu do studia generují automaticky, nevíme, zda některým studentům e-mailová zpráva neskončila ve spamu, a proto si dotazníku nevšimli.

Některé studentské skupiny se navíc ročníkově překrývají, tudíž se k některým studentům dotazník dostal více způsoby. Reálně tedy přesně nevíme, kolik studentů z celkového počtu bylo nakonec osloveno.

5.2.5 Zpracování dat

Dotazník byl vytvořen v bezplatné platformě Formuláře Google (Google Forms) a rozeslán způsoby uvedenými výše. Formuláře Google jsme zvolili také proto, že u odpovědí respondentů automaticky vytvoří grafické znázornění odpovědí u jednotlivých otázek, a také je možné odpovědi respondentů převést do tabulek ve formátu .xlsx, se kterými jsme dále pracovali v softwaru Microsoft Excel, upravili je a na jejich základě vytvořili grafy pro znázornění výsledků a vyhodnocení výzkumu.

5.3 Vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření

V této části jsou vyhodnoceny výsledky dotazníkového šetření, to znamená, že jsme odpovědi respondentů k jednotlivým otázkám zhodnotili a graficky znázornili. Ačkoliv byly dotazníky rozesílány celkem dva, pro každou katedru samostatně, rozhodli jsme se otázky, které mají oba dotazníky stejné, vyhodnotit společně. Otázky, které se soustředí na konkrétní katedru, jsme pak vyhodnotili zvlášť.

5.3.1 Charakteristika respondentů

Dříve než přejdeme k samotnému vyhodnocení jednotlivých částí kvalitativního výzkumu, uvádíme základní charakteristiku respondentů dotazníkového šetření, tj. celkový počet a jejich pohlaví.

Jak již bylo zmíněno, nevíme zcela přesně, kolik studentů bylo celkově osloveno, vycházíme-li ale z předpokladu, že všichni studenti mají svůj univerzitní e-mail, na který jim byl dotazník zaslán, můžeme za celkový počet potenciálních respondentů považovat všechny současné studenty prezenčního oboru *překlad a tlumočení* na katedrách anglistiky a amerikanistiky a germanistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. K určení celkového počtu současných studentů tohoto oboru využijeme statistická data z předchozího kvantitativního výzkumu praktické části práce, kde celkové počty studentů jednotlivých ročníků a kateder uvádíme (viz tabulka 9 a 10).

Tabulka 9 – Celkové zastoupení studentů mužského a ženského pohlaví oboru překlad a tlumočení na katedře anglistiky a amerikanistiky Univerzity Palackého v Olomouci

KAA (NMgr. + Bc.)	Ženy	Muži	Celkem
Celkem	130; (65,3 %)	69; (34,7 %)	199; (100 %)

Celkový počet současných studentů oboru *překlad a tlumočení* na katedře anglistiky a amerikanistiky je 199, z toho 130 žen (**65,3 %**) a 69 mužů (**34,7 %**).

Tabulka 10 – Celkové zastoupení studentů mužského a ženského pohlaví oboru překlad a tlumočení na katedře germanistiky Univerzity Palackého v Olomouci

KGN (NMgr. + Bc.)	Ženy	Muži	Celkem
Celkem	53; (81,5 %)	12; (18,5 %)	65; (100 %)

Celkový počet současných studentů oboru *překlad a tlumočení* na katedře germanistiky je 65, z toho 53 žen (**81,5 %**) a 12 mužů (**18,5 %**).

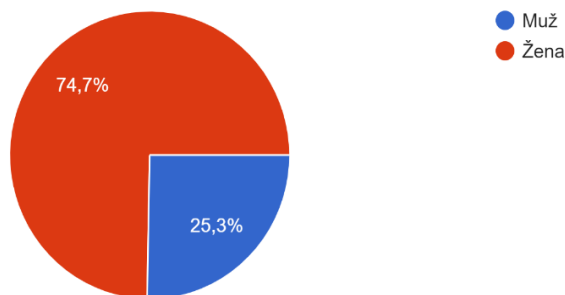
Tabulky s celkovými počty studentů jednotlivých kateder uvádíme odděleně záměrně, jelikož, jak již bylo zmíněno, dotazníky byly rozesílány celkem 2, pro každou katedru zvlášť.

V následujících grafech uvádíme celkové počty respondentů jednotlivých dotazníkových šetření a zastoupení mužů a žen.

Dotazníkového šetření na katedře anglistiky a amerikanistiky se zúčastnilo celkem 87 studentů, z toho 65 žen (**74,7 %**) a 22 mužů (**25,3 %**) (viz graf 5). Pokud vycházíme z předpokladu, že celkový počet potenciálních respondentů odpovídá celkovému počtu současných studentů prezenčního studia oboru *překlad a tlumočení* na katedře anglistiky a amerikanistiky, pak se dotazníkového šetření na této katedře zúčastnilo právě **43,7 %** studentů, což pro účely tohoto výzkumu stačí.

Graf 5 – Celkové zastoupení respondentů dotazníkového šetření na katedře anglistiky a amerikanistiky Univerzity Palackého v Olomouci

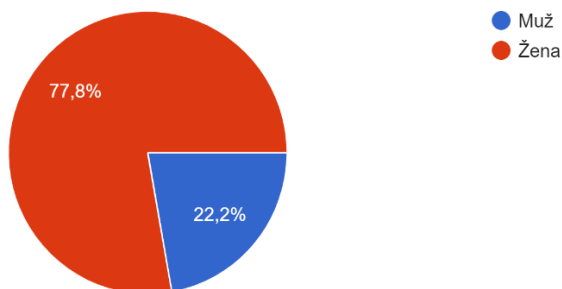
Pohlaví
87 odpovědí

Dotazníkového šetření na katedře germanistiky se zúčastnilo celkem 36 studentů, z toho 28 žen (**77,8 %**) a 8 mužů (**22,2 %**) (viz graf 6). Pokud vycházíme ze stejného předpokladu potencionálních respondentů jako u katedry anglistiky a amerikanistiky, pak se dotazníkového šetření na katedře germanistiky zúčastnilo **55,4 %** studentů.

Graf 6 – Celkové zastoupení respondentů dotazníkového šetření na katedře germanistiky Univerzity Palackého v Olomouci

Pohlaví
36 odpovědí

5.3.2 Ukončené středoškolské vzdělání

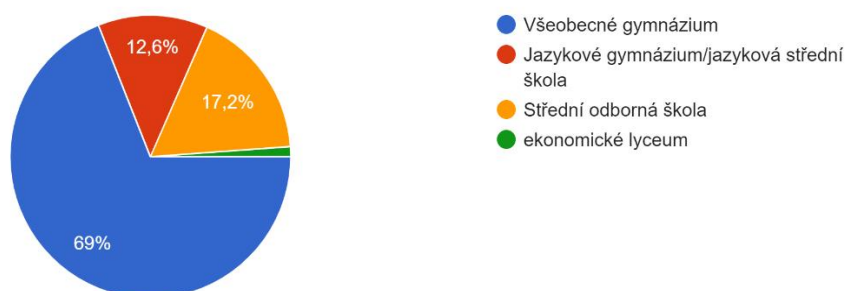
U této další povinné otázky v sekci základních informací o respondentech nás zajímalo, jaké mají současní studenti oboru *překlad a tlumočení* ukončené středoškolské vzdělání. Odpovědi na tuto otázku nás zajímaly, jelikož jsme si vědomi různorodosti středních škol a gymnázií, ze kterých se na obor *překlad a tlumočení* studenti hlásí.

Valná většina respondentů obou dotazníků vystudovala všeobecné gymnázium. Ze všech respondentů na anglistice³ vystudovalo všeobecné gymnázium 60 studentů (**69 %**), na germanistice⁴ pak 21 studentů (**58,3 %**). Dalšími nejpočetnějšími skupinami jsou absolventi jazykových gymnázií a odborných středních škol (viz grafy 7 a 8).

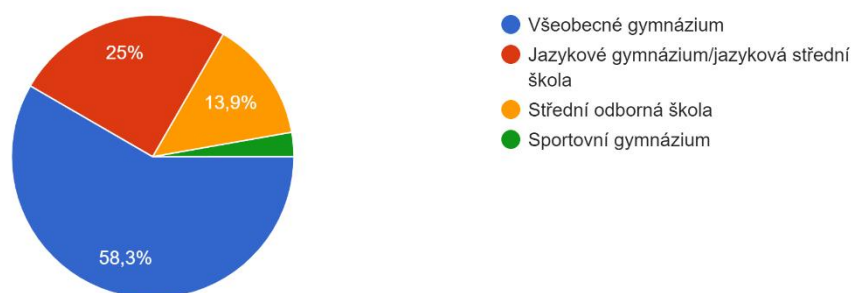
Graf 7 – Zastoupení absolventů jednotlivých středních škol na katedře anglistiky a amerikanistiky Univerzity Palackého v Olomouci

Ukončené středoškolské vzdělání
87 odpovědí

Graf 8 – Zastoupení absolventů jednotlivých středních škol na katedře germanistiky Univerzity Palackého v Olomouci

Ukončené středoškolské vzdělání
36 odpovědí

5.3.3 Studium cizího jazyka

V této kapitole se dostáváme k první výzkumné otázce, a sice studium cizího jazyka respondentů. V dotazníku jsme se zabývali těmito otázkami: Kdy se respondenti poprvé setkali s prvním a druhým cizím jazykem, který cizí jazyk se začali učit nejdříve, z jakých cizích jazyků si respondenti mohli vybrat na základní a střední škole, a také který druhý

³ Katedra anglistiky a amerikanistiky

⁴ Katedra germanistiky

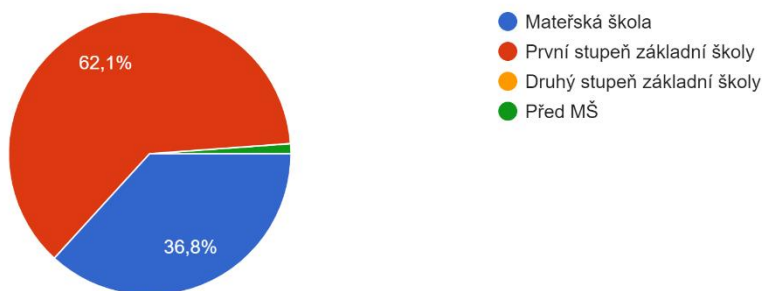
cizí jazyk si vybrali. Jelikož byly v této sekci otázky stejné v obou dotaznících, je jejich vyhodnocení prezentováno dohromady.

První otázka této sekce byla kdy se respondenti poprvé aktivně setkali s cizím jazykem – aktivně zde znamená, kdy se respondenti jazyk reálně začali učit. Většina respondentů obou dotazníků uváděla odpověď „První stupeň základní školy“, což odpovídá standardům výuky cizího jazyka v České republice, na anglistice to bylo 54 respondentů (**62,1 %**) a na germanistice 24 respondentů (**66,7 %**). Odpověď „Mateřská škola“ zvolilo na anglistice 32 respondentů (**36,8 %**), na germanistice pak 9 respondentů (**25 %**). Výuka cizích jazyků už v mateřských školách je v dnešní době již poměrně běžná. Mateřské školy totiž reagují na poptávku rodičů po výuce cizích jazyků pro jejich děti už v útlém věku (Janíková, 2008). Jeden respondent z anglistiky a také z germanistiky se s prvním cizím jazykem setkali dokonce již před nástupem do mateřské školy.

Graf 9 – Kdy se respondenti poprvé aktivně setkali s prvním cizím jazykem (anglistika)

Kdy jste se poprvé aktivně setkali s prvním cizím jazykem?

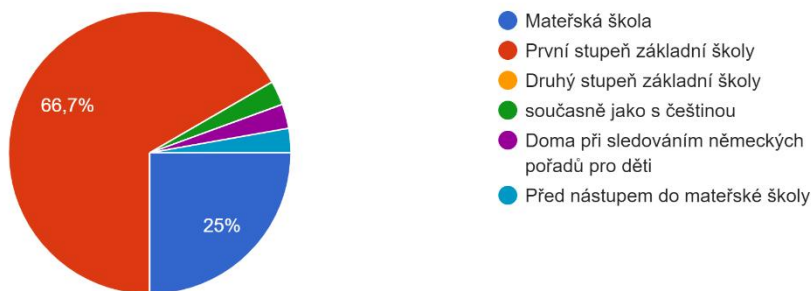
87 odpovědí

Graf 10– Kdy se respondenti poprvé aktivně setkali s prvním cizím jazykem (germanistika)

Kdy jste se poprvé aktivně setkali s prvním cizím jazykem?

36 odpovědí

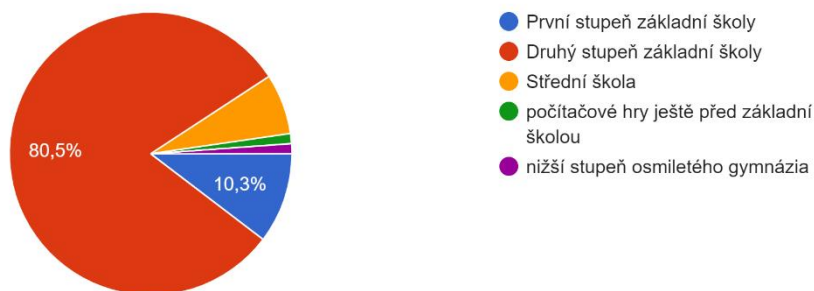

Naopak u další otázky, kde jsme se zabývali tím, kdy se respondenti poprvé aktivně setkali s druhým cizím jazykem, v obou případech, na anglistice i na germanistice, se respondenti s druhým cizím jazykem setkali až na druhém stupni základní školy – na anglistice tuto odpověď zvolilo 70 respondentů (80,5 %) a na germanistice 23 respondentů (63,9 %). Zajímavé však byly výsledky odpovědi „První stupeň základní školy“, kterou na anglistice zvolilo pouze 9 respondentů (10,3 %), na germanistice rovněž 9 respondentů, ale zde to už představovalo mnohem vyšší procentuální zastoupení (25 %). Ačkoliv je výuka druhého cizího jazyka na základních školách od školního roku 2013/2014 povinná podle možností dané základní školy, pár respondentů zvolilo u této otázky odpověď „Střední škola“ (NÚV, 2013). Jelikož tento výzkum zahrnuje také studenty, kteří studovali na základních školách již před těmito lety a druhý cizí jazyk na základní škole ještě neměli povinný, mohli tuto odpověď zvolit právě tyto respondenti.

Graf 11 – Kdy se respondenti poprvé aktivně setkali s druhým cizím jazykem (anglistika)

Kdy jste se poprvé aktivně setkali s druhým cizím jazykem ?

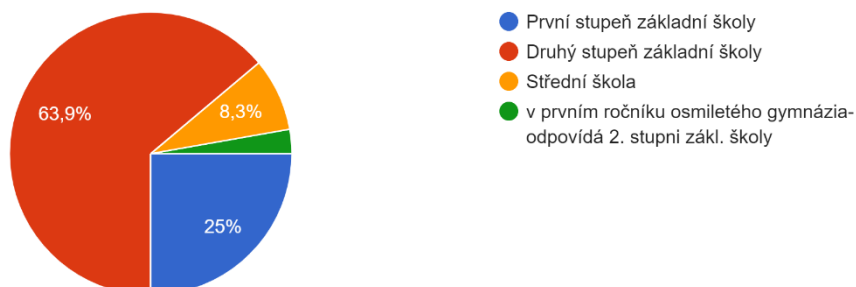
87 odpovědí

Graf 12 – Kdy se respondenti poprvé aktivně setkali s druhým cizím jazykem (germanistika)

Kdy jste se poprvé aktivně setkali s druhým cizím jazykem ?

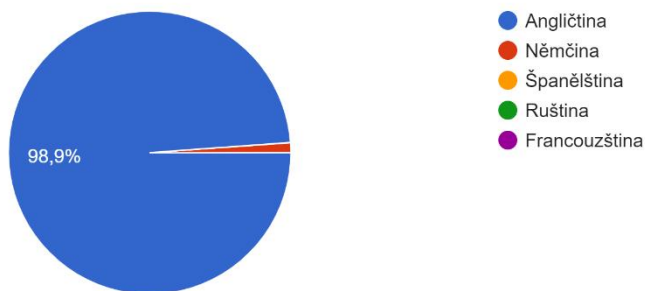
36 odpovědí

V další podotázce této sekce jsme se respondentů ptali na to, který cizí jazyk se začali učit nejdříve. Novotná (2007, s. 9) ve své diplomové práci *Výuka cizích jazyků od 90. let po současnost – z pohledu vzdělávací politiky* uvádí, že je v současné době výuka cizího jazyka povinná od třetí třídy na základní škole, není však jasně stanoveno, který cizí jazyk by to měl být. Proto nás u této otázky zajímalo, který cizí jazyk se respondenti začali učit nejdříve. Naprostá většina respondentů z anglistiky se jako první cizí jazyk začala učit jazyk anglický, pouze jeden respondent se nejdříve začal učit jazyk německý. Avšak na germanistice se nejdříve anglický jazyk začalo učit 31 respondentů (**86,1 %**) a německý jazyk 5 respondentů (**13,9 %**).

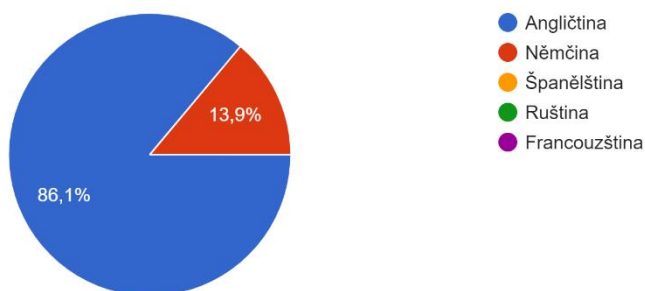
Graf 13 – Který jazyk se respondenti začali učit nejdříve (anglistika)

Který cizí jazyk jste se začali učit nejdříve?
87 odpovědí

Graf 14 – Který jazyk se respondenti začali učit nejdříve (germanistika)

Který cizí jazyk jste se začali učit nejdříve?
36 odpovědí

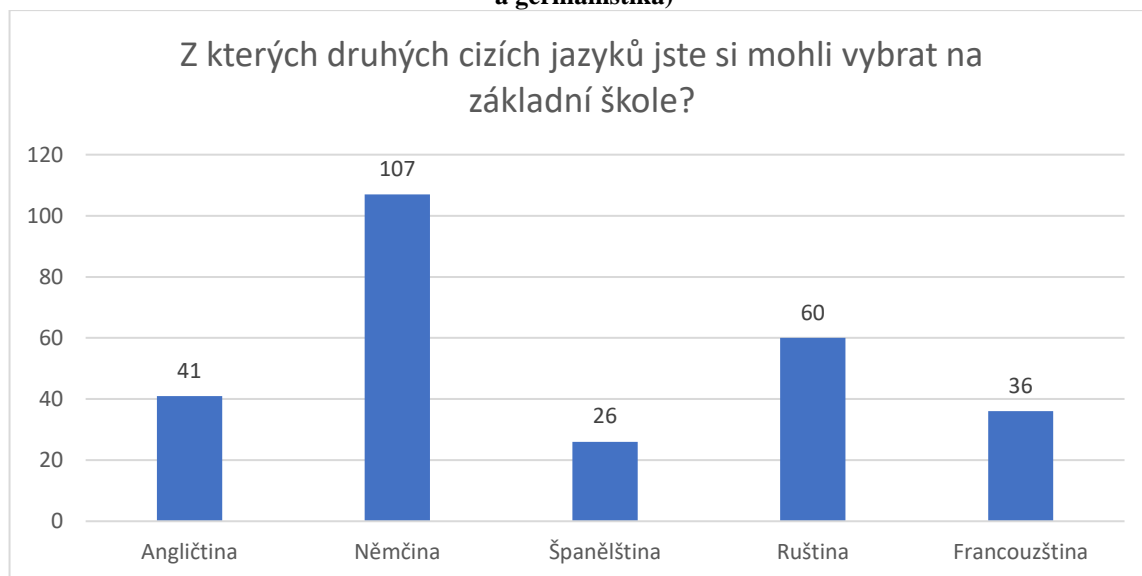
Následující otázka měla 2 části, a sice z jakých druhých cizích jazyků si mohli respondenti vybrat na základní a střední škole. Tato otázka byla spíše orientační, abychom měli představu o tom, jaké druhé cizí jazyky dnes základní a střední školy nabízejí. Odpovědi na tuto otázku z anglistiky a germanistiky jsme spojili dohromady a rozdělili pouze na možnosti výběru na základní a střední škole, jelikož se jedná o obecnou otázku a jde nám

zde spíše o statistická data. U této otázky mohli respondenti navíc volit z více možností podle toho, které jazyky jim základní a střední školy opravdu nabízely.

Respondenti z obou kateder měli na základních školách podobné možnosti. Většina respondentů našeho dotazníku měla na základní škole možnost zvolit si jako druhý cizí jazyk němčinu – anglistika 75 respondentů (**87,2 %**), germanistika 32 (**88,9 %**). Vedle německého jazyka pak hlavně jazyk ruský – anglistika 39 respondentů (**45,3 %**), germanistika 21 respondentů (**58,3 %**). Méně zastoupeny pak byly jazyky španělský a francouzský. Někteří respondenti také zvolili jazyk anglický, jelikož ne všichni studenti základních škol se začali učit anglický jazyk jako první cizí jazyk – anglistika 28 respondentů (**32,6 %**), germanistika 13 respondentů (**36,1 %**).

Níže uvádíme graf, ve kterém znázorňujeme možnosti respondentů anglistiky a germanistiky při výběru druhých cizích jazyků na základních školách.

Graf 15 – Možnosti respondentů při výběru druhého cizího jazyka na základních školách (anglistika a germanistika)

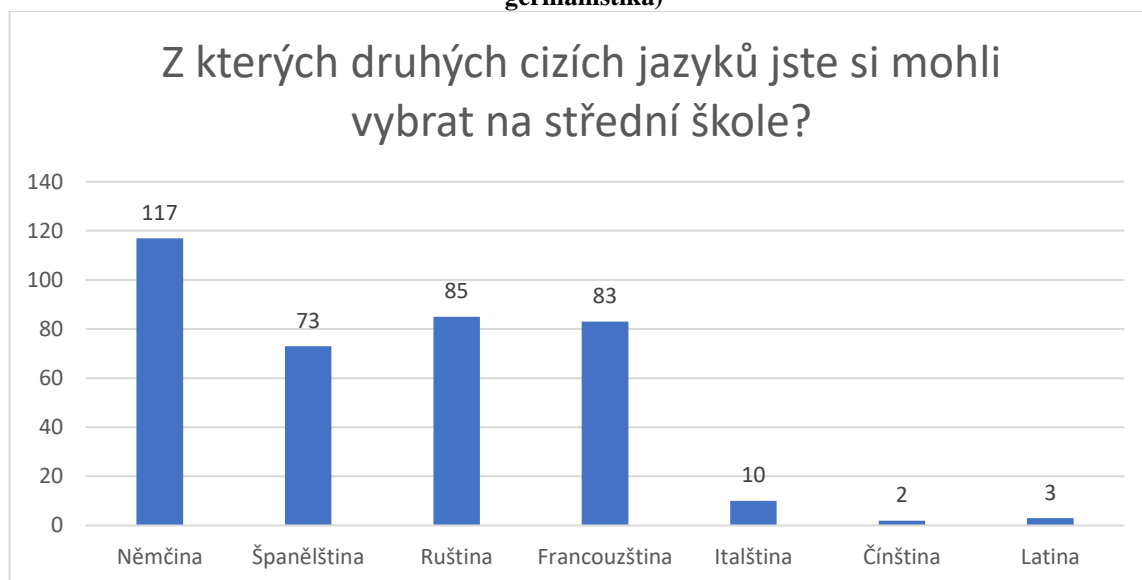

V druhé části této otázky jsme se respondentů opět ptali, ze kterých druhých cizích jazyků si mohli vybrat tentokrát na střední škole. Výsledky jsou opět prezentovány za obě katedry dohromady. V tomto případě jsme již nezahrnovali anglický jazyk jako jednu z možností, protože anglický jazyk je na střední škole povinný. V případě středních škol byl výběr už poměrně různorodější.

Stejně jako v předchozí části této otázky i v tomto případě dominoval mezi respondenty německý jazyk – anglistika 84 respondentů (**96,6 %**), germanistika 33 (**91,7 %**). Další početnou možností byly jazyk ruský – anglistika 57 respondentů (**65,5 %**), germanistika 28 (**77,8 %**) a jazyk francouzský – anglistika 58 (**66,7 %**), germanistika 25 (**69,4 %**). Poslední početnější možností byl jazyk španělský – anglistika 48 (**55,2 %**), germanistika 25 (**69,4 %**). Dalšími možnostmi, které sice byly označovány, ale nebyly již tolik početné, byly jazyky: italština, čínština a latina.

Níže uvádíme graf, ve kterém znázorňujeme možnosti respondentů anglistiky a germanistiky při výběru druhých cizích jazyků na středních školách.

Graf 16 – Možnosti respondentů při výběru druhého cizího jazyka na středních školách (anglistika a germanistika)

Z grafů jasně vyplývá, že v rámci námi zkoumaného vzorku studentů byly již od základních škol nabízeny tradiční germánské jazyky angličtina a němčina, románské jazyky španělština a francouzština a východoslovanský jazyk ruština. Tento trend se drží také později na školách středních, kde se k výše zmiňovaným jazykům přidávají také italština, čínština a latina.

V další otázce jsme se dostali k tomu, který druhý cizí jazyk si tedy respondenti v dřívějších studiích vybrali. Na anglistice byla volba druhého jazyka různorodější než na germanistice. Pro německý jazyk se rozhodlo 47 respondentů (**54,7 %**), což odpovídá tomu, že německý jazyk si mohlo na základních a středních školách vybrat nejvíce respondentů. Dalším nejpočetnějším výběrem byl jazyk španělský, který si zvolilo 18 respondentů (**20,9 %**). Ruský jazyk si zvolilo 16 respondentů (**18,6 %**) a francouzský jazyk 13 respondentů (**15,1 %**).

Graf 17 – Volba druhého cizího jazyka (anglistika)

Na germanistice byla volba druhého cizího jazyka poměrně jednoznačná. 32 respondentů (**88,9 %**) si zvolilo německý jazyk. Ruský jazyk si zvolili 3 respondenti (**8,3 %**) a francouzský jazyk 2 respondenti (**5,6 %**).

Graf 18 – Volba druhého cizího jazyka (germanistika)

V další části této podotázky, kde mohli respondenti opět vybírat více možností, jsme se respondentů ptali na důvody volby tohoto druhého cizího jazyka. Výsledky jsou prezentovány za každou katedru zvlášť. Na anglistice byla nejčastější odpověď „Je to jeden ze světových jazyků“, kterou zvolilo 44 respondentů (**51,2 %**). Další byly odpovědi „Kvůli pracovním příležitostem v budoucnu“ – 21 respondentů (**24,4 %**), „Mám k tomuto jazyku blízký vztah“ – 15 respondentů (**17,4 %**), „Většina spolužáků si zvolila právě tento druhý

cizí jazyk“ – 10 respondentů (**11,6 %**), „Už při volbě tohoto druhého cizího jazyka jsem věděl/a, že se jím budu později dále zabývat“ – 9 respondentů (**10,5 %**) a „Mám v zahraničí rodinu mluvící tímto jazykem“ – 5 respondentů (**5,8 %**).

Na germanistice byla volba odpovědí velmi podobná, jen se měnil poměr jejich počtu. V případě této katedry byla nejčastější odpověď „Mám k tomuto jazyku blízký vztah“ – 19 respondentů (**52,8 %**). Následovaly odpovědi „Je to jeden ze světových jazyků“ – 17 respondentů (**47,2 %**), „Kvůli pracovním příležitostem v budoucnu“ – 13 respondentů (**36,1 %**), „Mám v zahraničí rodinu mluvící tímto jazykem“ – 9 respondentů (**25 %**), „Už při volbě tohoto druhého cizího jazyka jsem věděl/a, že se jím budu později dále zabývat“ – 7 respondentů (**19,4 %**) a „Většina spolužáku si zvolila právě tento druhý cizí jazyk“ – 4 respondenti (**11,1 %**).

V případě germanistiky víme, že u této otázky většina respondentů odpovídala v rámci německého jazyka, jelikož jej většina respondentů zvolila jako druhý cizí jazyk. Jelikož byla ale volba druhého cizího jazyka na anglistice více různorodá, nelze přesně určit, ke kterým jazykům se jednotlivé odpovědi u této části podotázky vztahují.

Poslední otázka této sekce byla opět spíše orientační, a sice nás zajímalo, zda respondenti při volbě druhého cizího jazyka již na základní škole pokračovali se studiem tohoto jazyka i na škole střední. Otázka nebyla povinná, a proto nemáme odpovědi od všech respondentů dotazníků. 57 respondentů z anglistiky (**70,4 %**) pokračovalo se studiem stejného druhého cizího jazyka i na střední škole, 21 respondentů (**25,9 %**) ve studiu tohoto jazyka dále nepokračovalo, nebo si zvolilo jiný cizí jazyk. Na germanistice ve stejném druhém cizím jazyce pokračovalo 31 respondentů (**91,2 %**), a pouze 2 respondenti (**5,9 %**) se studiem tohoto jazyka přestali, nebo zvolili jazyk jiný.

5.3.4 Tlumočnický obor

V této další výzkumné otázce a zároveň sekci dotazníkového šetření jsme se zaměřili na předchozí zkušenosti respondentů s překladem a tlumočením před tím, než začali studovat obor *překlad a tlumočení* na Univerzitě Palackého v Olomouci, a důvody výběru právě tohoto oboru.

V první otázce této sekce jsme se respondentů ptali na jejich předchozí zkušenosti s překladem či tlumočením před nástupem na vysokou školu. Jelikož je tato otázka pokládána v dotaznících na obou katedrách stejně, budou také výsledky prezentovány společně.

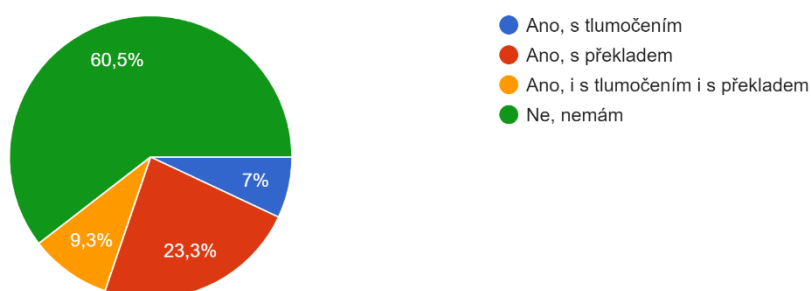

Většina respondentů na obou katedrách předchozí zkušenosti s překladem a/nebo s tlumočením nemá. Na anglistice nemá předchozí zkušenosti 52 respondentů (**60,5 %**), zkušenosti s tlumočením má 6 respondentů (**7 %**), s překladem 20 respondentů (**23,3 %**) a s překladem i s tlumočením 8 respondentů (**9,3 %**).

Graf 19 – Předchozí zkušenosti respondentů s překladem a/nebo s tlumočením (anglistika)

Máte zkušenosti s tlumočením a/nebo s překladem z doby před studiem tohoto oboru na vysoké škole?

86 odpovědí

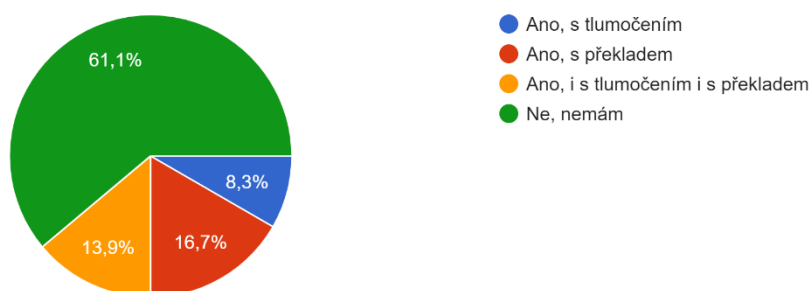

Podobně jako na anglistice nemá na germanistice předchozí zkušenosti ani s překladem ani s tlumočením 22 respondentů (**61,1 %**), s tlumočením mají zkušenost 3 respondenti (**8,3 %**), s překladem 6 respondentů (**16,7 %**) a s tlumočením i překladem 5 respondentů (**13,9 %**).

Graf 20 – Předchozí zkušenosti respondentů s překladem a/nebo s tlumočením (germanistika)

Máte zkušenosti s tlumočením a/nebo s překladem z doby před studiem tohoto oboru na vysoké škole?

36 odpovědí

Z grafů vyplývá, že předchozí zkušenosti respondentů z katedry anglistiky a amerikanistiky i z katedry germanistiky jsou velmi podobné. Většina respondentů

předchozí zkušenosti nemá a když respondenti nějaké zkušenosti mají, jsou spíše z oblasti překladu.

Další otázka této sekce byla otevřená, to znamená, že respondenti odpovídali vlastními slovy. Jednalo se o otázku, při jaké příležitosti měli respondenti možnost si překlad a/nebo tlumočení vyzkoušet. Jelikož se některé odpovědi u této otázky opakovaly či byly podobné, budou tyto odpovědi prezentovány společně pod obecným vyjádřením těchto odpovědí.

Nejčastější odpovědí na anglistice bylo amatérské titulkování filmů či seriálů, ať už pro vlastní účely či v rámci brigády pro firmu. Dalšími častými odpověďmi byly překladatelské semináře v rámci střední školy, překladatelská soutěž Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, překlady webu pro různé typy firem či překlady různých typů textu pouze pro vlastní účely. Ačkoliv v tlumočení respondenti na katedře anglistiky a amerikanistiky moc předchozích zkušeností nemají, i zde jsme dostali pár zajímavých odpovědí. Někteří respondenti tlumočili hudební festivaly, kde vystupovali zahraniční hosté, jiní tlumočili pro spolužáky v rámci zahraničního výletu či projektu. Jeden respondent uvedl, že pochází z bilingvní rodiny, takže určitá forma komunitního tlumočení byla potřeba neustále.

Stejně jako na anglistice mají respondenti na germanistice více zkušeností s překladem než s tlumočením. Zkušenosti s překladem byly spojeny hlavně se střední školou v rámci volitelného předmětu, překlady pro různé typy firem v rámci brigády a v neposlední řadě již jednou zmiňovaná překladatelská soutěž Filozofické fakulty Univerzity Palackého. S tlumočením to pak opět byly spíše zkušenosti v rodině, kdy někteří členové danému jazyku nerozuměli, nebo tlumočení v rámci zahraničního pobytu či projektu.

V poslední otázce této sekce nás zajímalo, jaké byly hlavní důvody respondentů k výběru právě oboru *překlad a tlumočení*. Odpověď na tuto otázku byla opět otevřená, takže budou prezentovány pouze nejčastější odpovědi.

Jednoznačně nejčastější odpovědí respondentů na anglistice byl výběr oboru sice z filologického směru, ale více prakticky zaměřený, takže respondentům, kteří se nechtěli zabývat pedagogickým zaměřením, zbývala možnost právě oboru *překlad a tlumočení*. Další velmi častou odpovědí bylo pozdější lepší uplatnění na trhu práce než po vystudování "pouze" oboru filologie. Mnoho respondentů také uvádělo, že se ke studiu tohoto oboru

rozhodli na základě svých sympatií a náklonnosti k cizím jazykům a celkovému osobnímu zájmu se cizími jazyky dále zabývat.

Respondenti na germanistice odpovídali velmi podobně jako ti na anglistice. Nejčastějšími odpověďmi byly opět praktičtější využití jazyka než při studiu oboru filologie, osobní sympatie ke studiu cizích jazyků a lepší uplatnění na trhu práce než po vystudování jiných lingvisticky zaměřených oborů.

5.3.5 Studium tlumočení a budoucí kariéra

V této první části poslední výzkumné sekce, která byla určena studentům třetího ročníku bakalářského studia a studentům navazujícího magisterského studia oboru *překlad a tlumočení*, se budeme zabývat hodnocením absolvované výuky a budoucí kariérou respondentů v tlumočnické profesi. Této části výzkumné otázky se na anglistice zúčastnilo 41 respondentů (**47,1 %**) a na germanistice 14 respondentů (**38,9 %**).

V první otázce této sekce jsme se respondentů ptali, zda studují obor *překlad a tlumočení* samostatně či v kombinaci s jiným studijním programem. Většina respondentů na anglistice studuje obor *překlad a tlumočení* samostatně – 32 respondentů (**78 %**), pouze 9 respondentů (**22 %**) studuje obor v kombinaci s jiným studijním programem. Na germanistice to bylo vyrovnanější – *překlad a tlumočení* samostatně studuje 8 respondentů (**57,1 %**), obor v kombinaci s jiným studijním programem studuje 6 respondentů (**42,9 %**).

V další otázce nás zajímalo, v jaké kombinaci respondenti obor *překlad a tlumočení* studují. Zajímavým faktem zde je, že 7 respondentů z anglistiky studuje obor *překlad a tlumočení* s dalším lingvisticky zaměřeným programem – Japonská, Čínská a Česká filologie, Němčina se zaměřením na tlumočení a překlad a Obecná lingvistika a teorie komunikace. 2 zbylí respondenti studují obor v kombinaci s Mezinárodními vztahy a bezpečností a s Muzikologií. Na germanistice byly odpovědi opět velmi podobné těm na anglistice. 2 respondenti studují obor *překlad a tlumočení* v kombinaci s Anglickou filologií, další s Angličtinou se zaměřením na komunitní tlumočení a překlad, s Portugalskou filologií, další respondent s Politologií a jeden respondent si ke studiu dodělává pedagogické minimum.

Z předchozí výzkumné otázky víme, že si mnoho respondentů volilo právě obor *překlad a tlumočení* kvůli vlastním sympatiím k cizím jazykům. V této sekci se toto

tvrzení odráží na obou katedrách, neboť mnoho respondentů studuje tento obor s dalším lingvisticky zaměřeným studijním programem.

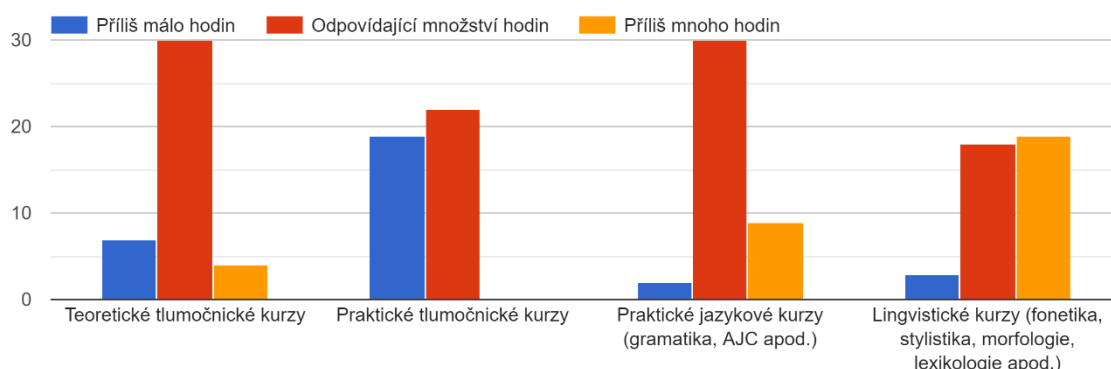
V následujících otázkách jsme se respondentů ptali na různá odvětví hodnocení doposud absolvované výuky oboru *překlad a tlumočení* na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci.

V první otázce jsme zjišťovali, jak jsou respondenti jednotlivých kateder spokojeni s počtem vyučovaných hodin jednotlivých typů tlumočnických a lingvistických kurzů během studia, jmenovitě se jednalo o *teoretické tlumočnické kurzy*, *praktické tlumočnické kurzy*, *praktické jazykové kurzy* (gramatika apod.) a *lingvistické kurzy* (fonetika, morfologie apod.). Respondenti měli u této otázky výběr ze 3 odpovědí u každého typu kurzu, měřítkem byly odpovědi „Příliš málo hodin“, „Odpovídající počet hodin“ a „Příliš mnoho hodin“.

U prvně zmiňovaného typu kurzu byla většina respondentů na anglistice spokojena s počtem vyučovaných hodin během studia – 30 respondentů, 7 respondentů by ocenilo vyšší počet vyučovaných hodin. U „Praktických tlumočnických kurzů“ to už ale bylo jinak. 19 respondentů nebylo spokojeno s počtem vyučovaných hodin tohoto typu kurzu a ocenilo by navýšení počtu kurzů, nebo počtu vyučovaných hodin. 22 respondentů uvedlo, že počet vyučovaných hodin u tohoto typu kurzu byl dostačující. Většina – 30 respondentů – uvedla u „Praktických jazykových kurzů“, že počet vyučovaných hodin byl dostačující, 9 respondentů by zde počet vyučovaných hodin zredukovala. U posledního typu „Lingvistických kurzů“ bylo 18 respondentů spokojeno s počtem vyučovaných hodin a 19 respondentů by dokonce počet vyučovaných hodin tohoto typu kurzu omezilo.

Graf 21 – Počet vyučovaných hodin jednotlivých typů kurzů během studia (anglistika)

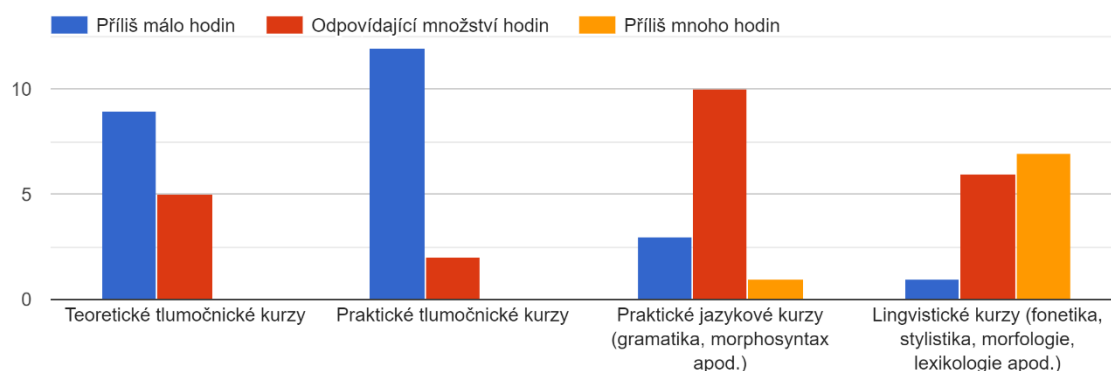
Počet vyučovaných hodin jednotlivých typů kurzů během studia

Na germanistice byly odpovědi na tuto otázku odlišné od těch na anglistice. 9 respondentů by ocenilo vyšší počet vyučovaných hodin „Teoretických tlumočnických kurzů“, 5 respondentů bylo s počtem vyučovaných hodin spokojeno. U „Praktických tlumočnických kurzů“ by ale více hodin požadovalo 12 respondentů ze 14. Výuky „Praktických jazykových kurzů“ bylo pro 10 respondentů dostatek, 3 respondenti by ocenili těchto kurzů či vyučovaných hodin více. Naopak vyučovaných hodin „Lingvistických kurzů“ bylo pro 7 respondentů až příliš, 6 respondentů uvedlo, že jich bylo odpovídající množství.

Graf 22 – Počet vyučovaných hodin jednotlivých typů kurzů během studia (germanistika)

Počet vyučovaných hodin jednotlivých typů kurzů během studia

Následující otázka navazovala na otázku předchozí. V této otázce jsme se respondentů ptali, zdali by tedy ve výuce uvítali více praktických kurzů a praxe než teoretických kurzů.

Většina respondentů na anglistice – 25 (**61 %**) – uvedla, že by více praktických kurzů a praxe ocenili, 14 respondentů (**34,1 %**) bylo s poměrem praktických a teoretických kurzů spokojeno, 2 respondenti (**4,9 %**) by naopak ocenili více teoretických než praktických kurzů. Na germanistice byly odpovědi na tuto otázku jednoznačnější. 12 respondentů (**85,7 %**) by více praktických kurzů a praxe ocenilo, pro 1 respondenta (**7,1 %**) byl poměr teoretických a praktických kurzů přiměřený a 1 respondent (**7,1 %**) by naopak ocenil více teoretických kurzů.

Tyto statistiky potvrzují odpovědi na předchozí otázku, ve které z celkového počtu 55 respondentů z obou kateder dohromady 31 respondentů (**56,4 %**) uvedlo, že vyučovaných hodin praktických tlumočnických kurzů nebyl během jejich studia oboru *překlad a tlumočení* ve výuce dostatek.

Následující otázka se týkala tlumočnické praxe. Respondentů jsme se ptali na nejčastější problémy spojené s tlumočnickou praxí. U této otázky měli respondenti možnost vybrat z odpovědí, které jsme pokládali za nejrelevantnější, nebo uvést odpověď vlastní. Mnoho studentů na anglistice se ztotožnilo s odpověďmi, které jsme sami uváděli jako některou z možností. Nejčastějšími problémy tedy byly „Nedostatek zakázek“ – tuto odpověď vybralo na anglistice 17 respondentů (**48,6 %**) – a „Nedostatek informací, jak si zakázky obstarat“ – taktéž 17 respondentů (**48,6 %**). Dalšími častými odpověďmi byly „Nízké finanční ohodnocení“ – 14 respondentů (**40 %**), „Vysoká obtížnost potencionálních zakázek“ – 7 respondentů (**20 %**) a „Příliš spěšné termíny splnění zakázek“ – 3 respondenti (**8,6 %**). 10 respondentů (**28,6 %**) pak uvedlo, že vykonávali překladatelskou praxi. Na germanistice se odpovědi lišily, a sice 11 respondentů (**84,6 %**) uvedlo, že místo tlumočnické praxe vykonávali praxi překladatelskou. Ti respondenti, kteří tlumočnickou praxi vykonávali, uvedli, že nejčastějšími problémy byly „Nedostatek zakázek“ – 1 respondent (**7,7 %**), „Nedostatek informací, jak si zakázky obstarat“ – 2 respondenti (**15,4 %**) a „Nízké finanční ohodnocení“ – 1 respondent (**7,7 %**).

U této otázky však musíme podotknout, že mnoho respondentů této výzkumné sekce studuje či studovalo v době světové pandemie, takže už jen sehnat tlumočnickou či překladatelskou zakázku v rámci praxe bylo mnohem obtížnější než kdy dříve.

Další otázka se opět soustředila na hodnocení výuky. V této otázce jsme se respondentů ptali na jejich názor ohledně výuky právě sekce tlumočení v rámci oboru *překlad a tlumočení* – na co by se měl klást v rámci výuky tlumočení větší důraz.

Respondentům jsme opět dali na výběr z několika relevantních odpovědí, ze kterých však mohli vybrat více než pouze jednu odpověď. Na anglistice byla nejčastější odpověď „Spolupráce v tlumočnické kabině“, kterou uvedlo 27 respondentů (**69,2 %**). Další čtenu odpovědí bylo „Simultánní tlumočení“ – 22 respondentů (**56,4 %**). Hned za ní v počtu odpovědí „Práce s tlumočnickou technikou“ – 20 respondentů (**51,3 %**). 17 respondentů – (**43,6 %**) uvedlo odpověď „Tlumočnická notace“, 15 respondentů (**38,5 %**) pak „Jiné druhy tlumočení (tlumočení z listu, komunitní tlumočení aj.)“. Měně čtenými odpověďmi pak byly „Konektivní tlumočení“ – 8 respondentů (**20,5 %**) a „Tlumočnická etiketa“ – 5 respondentů (**12,8 %**).

Na germanistice byly nejčastější odpovědi „Simultánní tlumočení“ – 11 respondentů (**78,6 %**), „Tlumočnická notace“ – 10 respondentů (**71,4 %**), „Konektivní tlumočení“ – 9 respondentů (**64,3 %**), „Práce s tlumočnickou technikou“ – 8 respondentů (**57,1 %**), „Spolupráce v tlumočnické kabině“ – 7 respondentů (**50 %**), „Jiné druhy tlumočení (tlumočení z listu, komunitní tlumočení aj.)“ – 5 respondentů (**35,7 %**) a „Tlumočnická etiketa“ – 3 respondenti (**21,4 %**).

Z vyhodnocení této otázky jasně vyplývá, že hlavně respondenti z anglistiky by ve výuce ocenili více praktického nácviku simultánního tlumočení a s ním spojené práce, jako je *spolupráce v tlumočnické kabině* a *práce s tlumočnickou technikou*, která se týká hlavně simultánního tlumočení. Na germanistice by byli respondenti rádi za více výuky *simultánního tlumočení*, ale také za *konektivní tlumočení* a s ním spojenou *tlumočnickou notaci*.

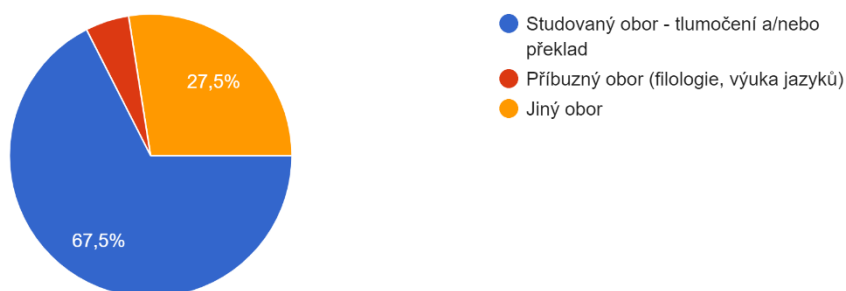
V další orientační otázce jsme se respondentů ptali na to, zda by při současných zkušenostech s oborem *překlad a tlumočení* na Univerzitě Palackého v Olomouci opakovali svou volbu oboru či zda by volili obor příbuzný nebo úplně jiný.

Většina respondentů na anglistice je s oborem spokojena a volbu stejného oboru by opakovala – 27 respondentů (**67,5 %**). Naopak 11 respondentů (**27,5 %**) by při nové volbě zvolilo jiný obor. 2 respondenti (**5 %**) by zvolili obor příbuzný (filologie, výuka jazyků aj.).

Graf 23 – Opakovaná volba studijního oboru respondentů (anglistika)

Pokud byste mohli opakovat volbu studijního oboru, zvolili byste:

40 odpovědí

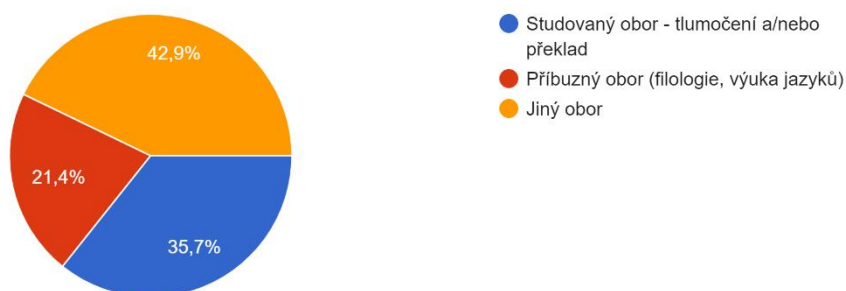

Na germanistice však byly odpovědi jiné. 6 respondentů (**42,9 %**) by zvolilo obor jiný, 5 respondentů (**35,7 %**) by znovu zvolilo obor *překlad a tlumočení*, 3 respondenti (**21,4 %**) by zvolili obor příbuzný (filologie, výuka jazyků).

Graf 24 – Opakovaná volba studijního oboru respondentů (germanistika)

Pokud byste mohli opakovat volbu studijního oboru, zvolili byste:

14 odpovědí

Následující dvě otázky se týkaly celkové připravenosti respondentů na profesionální budoucí kariéru tlumočnicků. První otázka se zabývala osvojenými tlumočnickými znalostmi a dovednostmi, druhá otázka pak hlediska administrativy, cenotvorby, marketingu, propagace aj. Na tuto otázku odpovídali respondenti pomocí škály spokojenosti (1 – rozhodně ne, 5 – rozhodně ano).

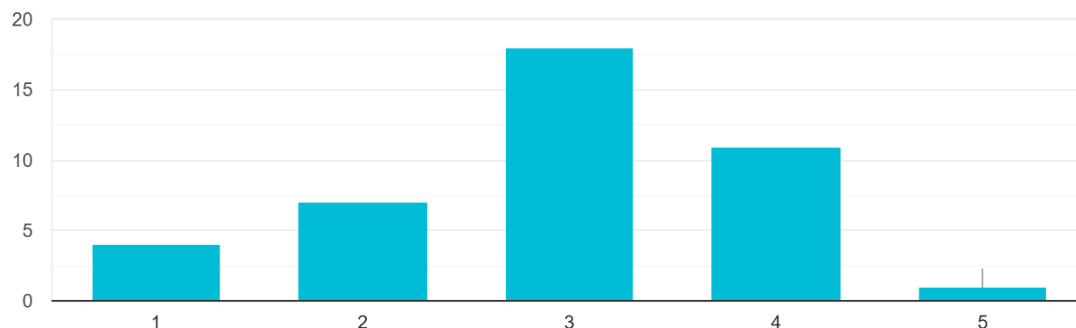
Na první zmíněnou otázku odpovědělo 18 respondentů (**43,9 %**) na anglistice číslem 3, což znamená neutrální postoj. 11 respondentů (**26,8 %**) bylo spíše spokojeno, 1 respondent byl zcela spokojen. 7 respondentů (**17,1 %**) bylo spíše nespokojeno a 4 respondenti (**9,8 %**) byli zcela nespokojeni.

Graf 25 – Spokojenost respondentů s oborem z hlediska dosavadně osvojených znalostí a dovedností v oblasti tlumočení [1 – rozhodně ne, 5 – rozhodně ano] (anglistika)

Myslíte si, že vás dosavadní studium dostatečně připravilo na budoucí kariéru tlumočnicka/tlumočnice z hlediska osvojených tlumočnických znalostí a dovedností?

41 odpovědí

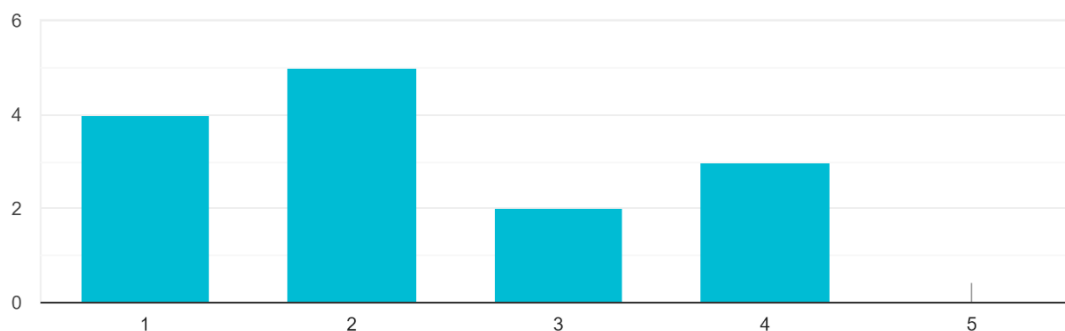

Na germanistice měli respondenti spíše negativní postoj. 5 respondentů (**35,7 %**) bylo spíše nespokojeno, 4 respondenti (**28,6 %**) byli dokonce zcela nespokojeni. 2 respondenti (**14,3 %**) měli spíše neutrální postoj a 3 respondenti (**21,4 %**) byli spíše spokojeni.

Graf 26 – Spokojenost respondentů s oborem z hlediska dosavadně osvojených znalostí a dovedností v oblasti tlumočení [1 – rozhodně ne, 5 – rozhodně ano] (germanistika)

Myslíte si, že vás dosavadní studium dostatečně připravilo na budoucí kariéru tlumočnicka/tlumočnice z hlediska osvojených tlumočnických znalostí a dovedností?

14 odpovědí

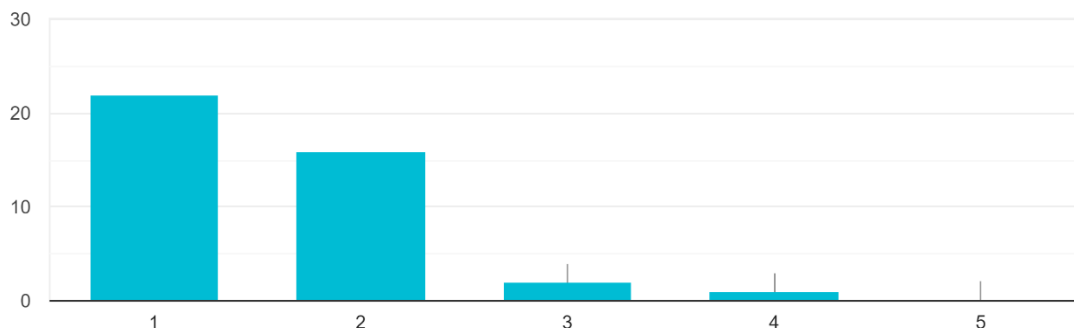

Druhá otázka se týkala spokojenosti z hlediska administrativy, cenotvorby, marketingu, propagace aj. Odpovědi na tuto otázku byly na obou katedrách spíše negativní, což nasvědčuje tomu, že se této problematice výuka ani na jedné z kateder moc nevěnuje. Odpovědi na tuto otázku na obou katedrách jsou víceméně jednoznačné, proto jsme se rozhodli je dále nekomentovat.

Graf 27 – Spokojenost respondentů s oborem z hlediska administrativy, cenotvorby, marketingu, propagace aj. [1 – rozhodně ne, 5 – rozhodně ano] (anglistika)

Myslíte si, že vás dosavadní studium dostatečně připravilo na budoucí kariéru tlumočnicka/tlumočnice z hlediska administrativy, cenotvorby, marketingu, propagace apod.?

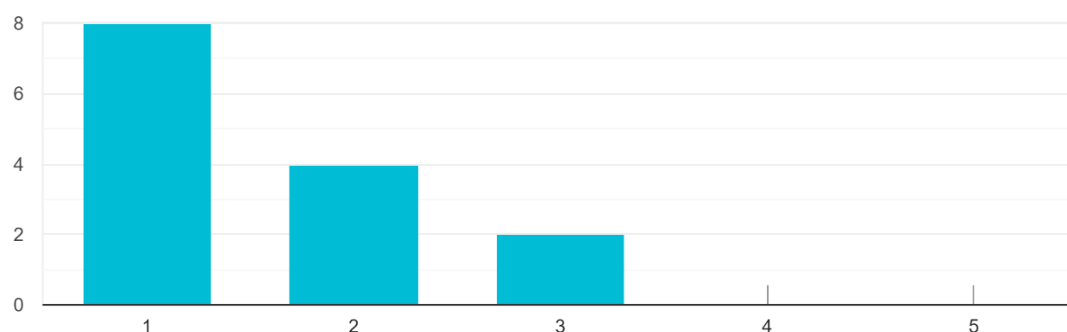
41 odpovědí

Graf 28 – Spokojenost respondentů s oborem z hlediska administrativy, cenotvorby, marketingu, propagace aj. [1 – rozhodně ne, 5 – rozhodně ano] (germanistika)

Myslíte si, že vás dosavadní studium dostatečně připravilo na budoucí kariéru tlumočnicka/tlumočnice z hlediska administrativy, cenotvorby, marketingu, propagace apod.?

14 odpovědí

Poslední otázky tohoto výzkumného bloku se týkaly angažovanosti respondentů v oblasti tlumočnictví, to znamená, zda se hodlají tlumočením dále zabývat, popř. na jakou oblast by se rádi zaměřili.

21 respondentů (**51,2 %**) na anglistice se tlumočením dále zabývat nehodlá. 17 respondentů (**41,5 %**) by rádo využilo tlumočení jako vedlejší zdroj příjmu, 2 respondenti (**4,9 %**) by se rádi tlumočením v budoucnu živili.

Graf 29 – Budoucí kariéra respondentů v oblasti tlumočení (anglistika)

Hodláte se tlumočením dále zabývat, ať už v rámci studia či v rámci kariéry?

41 odpovědí

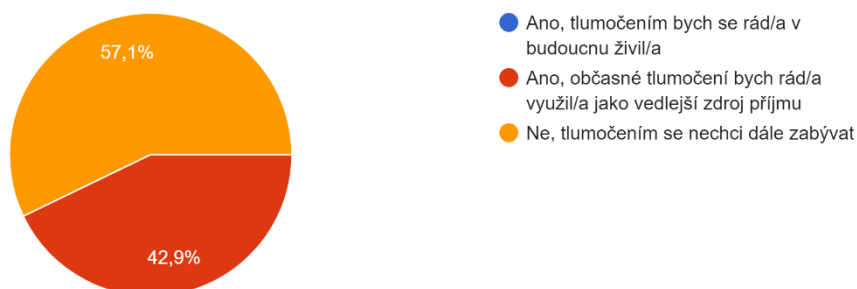

Na germanistice se pak dále tlumočením nechce zabývat 8 respondentů (**57,1 %**), 6 respondentů (**42,9 %**) by rádo tlumočení využilo jako vedlejší zdroj příjmu.

Graf 30 – Budoucí kariéra respondentů v oblasti tlumočení (germanistika)

Hodláte se tlumočením dále zabývat, ať už v rámci studia či v rámci kariéry?

14 odpovědí

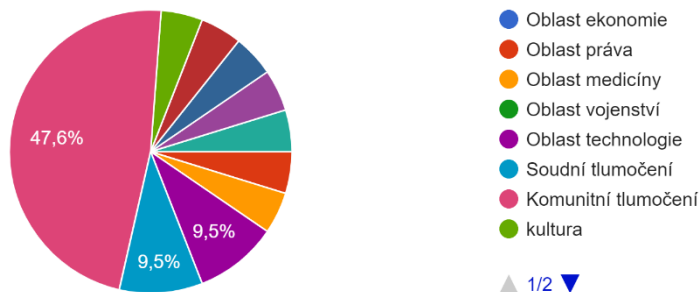
Poslední otázka tohoto bloku navazovala na otázku předchozí. Respondentů jsme se ptali, jaké oblasti tlumočení by se rádi v budoucnu věnovali. Na tuto otázku tedy odpovídali pouze respondenti, kteří v předchozí otázce uvedli, že by se tlumočením chtěli nějakým způsobem dále zabývat. Respondenti měli u této otázky na výběr z nejčastějších oblastí tlumočení, avšak mohli také doplnit oblast jinou.

Na anglistice byla jednoznačně nejčastější odpovědí „Komunitní tlumočení“ – 10 respondentů (**47,6 %**). Dále „Soudní tlumočení“ a „Oblast technologie“ – obě oblasti po 2 respondentech (**9,5 %**). Další možnosti zvolil vždy pouze 1 respondent: „Oblast medicíny“, „Oblast práva“, „Oblast umění“, „Self-development“, „Filmové tlumočení a oblast psychologie“, „Oblast kultury“.

Graf 31 – Potencionální oblasti tlumočení respondentů (anglistika)

Pokud uvažujete, že se tlumočením budete zabývat ať už okrajově či na plný úvazek, na kterou tlumočnickou oblast byste se rádi soustředili?

21 odpovědí

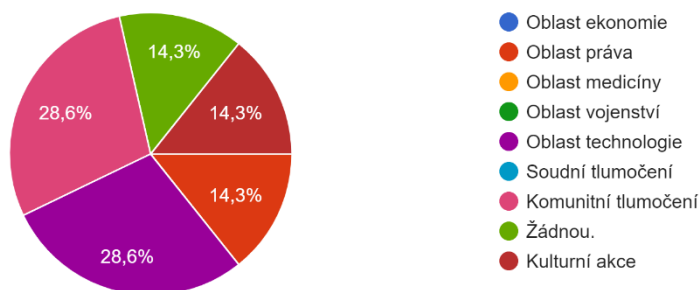

Na germanistice by se 2 respondenti (**28,6 %**) rádi zabývali komunitním tlumočením, 2 respondenti (**28,6 %**) pak oblasti technologií. „Oblasti práva“ a „Kulturním akcím“ by se rád věnoval vždy 1 respondent (**14,3 %**).

32 – Potencionální oblasti tlumočení respondentů (germanistika)

Pokud uvažujete, že se tlumočením budete zabývat ať už okrajově či na plný úvazek, na kterou tlumočnickou oblast byste se rádi soustředili?

7 odpovědí

Na závěr této výzkumné sekce jsme se ještě respondentů ptali na osobní hodnocení, připomínky k oboru, jak subjektivně doposud absolvovanou výuku vnímají, či jak by se dal obor *překlad a tlumočení* na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci vylepšit pro stávající a budoucí studenty. Tato otázka byla dobrovolná, i přesto na ni na anglistice odpovědělo 20 respondentů, na germanistice pak 11 respondentů. Mnoho odpovědí respondentů z anglistiky se týkalo již jednou zmiňované administrativy, marketingu, cenotvorby apod. po vystudování oboru *překlad a tlumočení*. Respondenti uváděli, že se této problematice výuka věnuje jen okrajově či dokonce vůbec a studenti si často ani nedokážou představit, jak se po absolvování studia na trhu pohybovat.

Další poznámky respondentů z anglistiky, které stojí za zmínku, jsou určitě větší počet tlumočnických seminářů a zapojení více simultánního tlumočení ve výuce. Tlumočnických seminářů možná bylo v průběhu studia dostatek, respondenti by ale ocenili, kdyby bylo těchto seminářů více a každý pro menší kapacitu studentů tak, aby se k tlumočení dostal opravdu každý. Tento problém se v některých seminářích řeší nahrávkami, kdy všichni studenti tlumočí zároveň pomocí sluchátek a mikrofonu a každý má svou nahrávku. Mnoho respondentů také uvedlo, že by v praktických tlumočnických seminářích ocenili více opravdového tlumočení než teoretických poznatků, a také že by mohlo být do budoucna přínosné rozdělit obor na *překlad* a *tlumočení* samostatně, jelikož mnoho studentů by se rádo věnovalo právě pouze jednomu oboru naplno.

Na germanistice mnoho odpovědí souviselo s možnostmi výběru kurzů. Někteří respondenti byli rádi, že v době studia měli možnost vybírat i z množství filologicky zaměřených kurzů jako např. kultura či literatura, další respondenti byli však nespokojeni s faktem, že jelikož katedra nenabízela více tlumočnických/překladatelských kurzů, byli nuceni zvolit kurzy filologicky zaměřené, aby splnili minimální počty kreditů v daném studijním bloku. Ve většině odpovědí respondenti také uváděli právě nedostatek jak tlumočnických, tak překladatelských kurzů, ocenili by alespoň jeden seminář z obou oborů každý semestr. Za zmínku také jistě stojí jedna odpověď, kdy respondent uváděl problém s obstaráním praxe. Katedra anglistiky a amerikanistiky má pro své studenty smlouvu se společností *České překlady*, která pro studenty překladatelskou praxi v průběhu studia obstarává. Na katedře germanistiky si však musí studenti i tuto první praxi obstarávat sami, což je, zejména v dnešní době, velmi obtížné. – všechny odpovědi na tuto otázku viz Přílohy

5.3.6 Výuka tlumočnického oboru

V této druhé části poslední výzkumné sekce, která byla zaměřena na studenty prvního a druhého ročníku bakalářského studia oboru *překlad a tlumočení*, se budeme podobně jako v předchozí části této výzkumné otázky zabývat hodnocením dosavadní výuky oboru a také budoucím studiem respondentů v rámci tlumočnické profese. Tato část výzkumné otázky byla od předchozí části oddělena záměrně, jelikož jsme chtěli pomocí odlišných otázek vyhodnotit, jak současné studium oboru *překlad a tlumočení* vnímají studenti prvních a druhých ročníků bakalářského studia a jak absolvované studium vnímají studenti absolventského ročníku bakalářského studia a studenti navazujícího magisterského studia.

Této části výzkumné otázky se na anglistice zúčastnilo 46 respondentů (**52,9 %**) a na germanistice 22 respondentů (**61,1 %**).

V první otázce této výzkumné otázky jsme se respondentů ptali stejně jako u starších respondentů, zda obor *překlad a tlumočení* studují samostatně či v kombinaci s jiným studijním programem. Na anglistice opět většina respondentů studuje obor samostatně – 26 respondentů (**56,5 %**), 20 respondentů (**43,5 %**) pak studuje obor v kombinaci s jiným studijním programem. Na germanistice naopak více respondentů studuje obor v kombinaci s jiným studijním programem – 12 respondentů (**54,5 %**) a 10 respondentů (**45,5 %**) studuje obor samostatně.

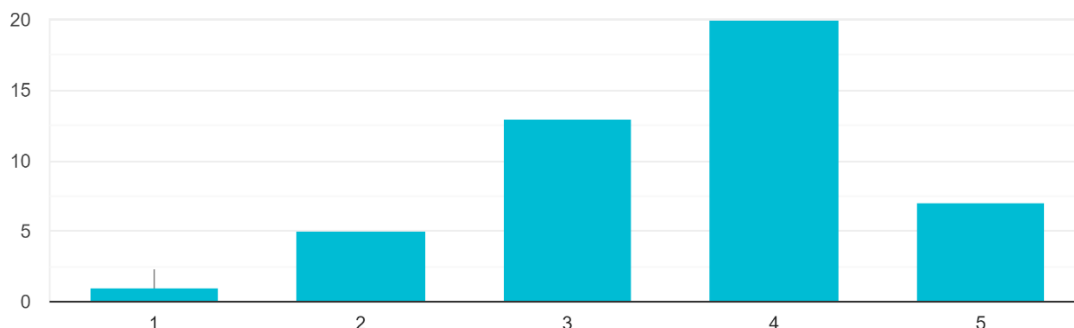
Následující otázka opět navazovala na otázku předchozí, a sice jsme se respondentů ptali, v jaké kombinaci respondenti obor *překlad a tlumočení* studují. 13 respondentů z anglistiky studuje obor s dalším lingvisticky zaměřeným studijním programem. Nejčastějšími kombinacemi jsou – Španělská filologie, Němčina se zaměřením na tlumočení a překlad, Francouzská filologie, Japonská filologie a Obecná lingvistika a teorie komunikace. Další kombinace jsou – Žurnalistika, Politologie, Sociologie a Muzikologie. Na germanistice jsou kombinace studijních programů dost podobné – 5 respondentů studuje dvouoborové studium *překlad a tlumočení* v kombinaci angličtina-němčina, dalšími kombinacemi jsou Polská filologie, Nizozemská filologie, Mezinárodní vztahy a bezpečnost a Česká filologie.

Následující dvě otázky se zabývaly tím, jak se respondentům dosavadní studium oboru líbí a také důvody, proč tomu tak je. V první otázce měli respondenti opět možnost odpovědi na škále 1-5 (1 – studium oboru se mi vůbec nelíbí, 5 – studiem oboru jsem zcela nadšen/á). Na anglistice se většině respondentům dosavadní studium líbí, 13 respondentů vyjádřilo neutrální postoj, 5 respondentům se studiem oboru spíše nelíbí a 1 respondentu se studium nelíbí vůbec.

Graf 33 – Jak se respondentům dosavadní studium oboru líbí [1 – studium oboru se mi vůbec nelíbí, 5 – studiem oboru jsem zcela nadšen/á] (anglistika)

Jak se vám zatím dosavadní studium oboru překladu a tlumočení líbí?

46 odpovědí

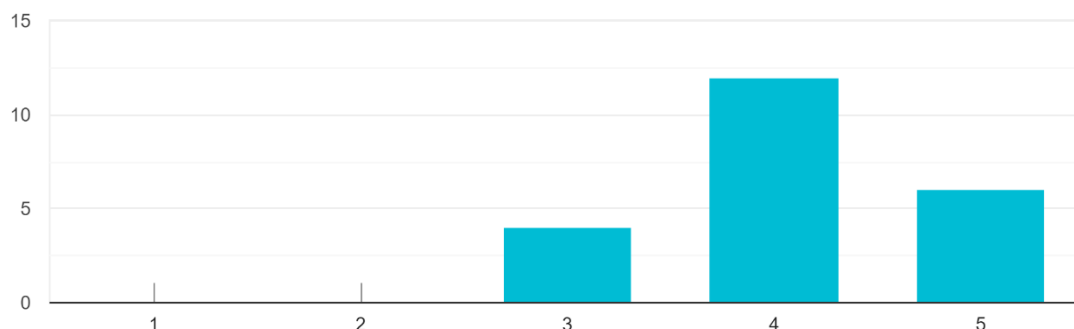

Podobný postoj k dosavadnímu studiu mají také respondenti z germanistiky. 16 respondentům se studium oboru spíše líbí nebo jsou studiem zcela nadšeni, pouze 4 respondenti vyjádřili neutrální postoj.

Graf 34 – Jak se respondentům dosavadní studium oboru líbí [1 – studium oboru se mi vůbec nelíbí, 5 – studiem oboru jsem zcela nadšen/á] (germanistika)

Jak se vám zatím dosavadní studium oboru překladu a tlumočení líbí?

22 odpovědí

V druhé otázce jsme zjišťovali důvody respondentů k předchozí odpovědi, vyskytovaly se jak pozitivní, tak negativní odpovědi. Jelikož se opět jednalo o otevřenou otázku a respondenti odpověděli skoro všichni, rozhodli jsme se z nich vybrat jen některé.

Katedra anglistiky a amerikanistiky

- 1. Jako student prvního ročníku nemám téměř šanci si zapsat překladatelské či tlumočnické semináře, což postrádá smysl. Je to mírně demotivující. Dále mi přijde, že se až moc do hloubky zabýváme historií a vznikem jazyka, což podle mě pro překladatele a tlumočníky není až tak důležité.*

2. *Záleží na konkrétních kurzech a vyučujících. Některé kurzy jsou velmi kvalitní, ale zároveň velmi náročné. U některých kurzů mám pocit, že mě příliš v oboru neposunuli. Ne vždy jsem spokojená s rozvrhem, často se mi kvůli velkému počtu studentů nepodaří zapsat si kurz, který jsem chtěla, nebo zapsat si je ve "správném" pořadí.*
3. *Vyučované předměty jsou zajímavé, vyučující vstřícní a velmi zkušení; už po prvním semestru studia vidím pokrok ve svých překladatelských schopnostech.*
4. *Přijde mi, že jsem se za dobu studia dost dozvěděla a někam se opravdu posunula, vadí mi pouze špatná administrativní organizace na katedře.*
5. *Momentální nedostatek pedagogů tlumočení, problém s tlumočnickými semináři atd. (tohle je ale spíše učitelský problém, nežli můj problém se samotným studiem).*

Katedra germanistiky

1. *Líbí se mi hlavně praktické semináře jako překlad nebo tlumočení, učitelé bývají milí a vstřícní. Skloubení dvou oborů mi občas dělá problém.*
2. *Od studia jsem očekávala více hodin se zaměřením na praktickou část jazyka (mluvení a výuka hovorové němčiny či aspektů jednotlivých dialektů).*
3. *Nebaví mě povinné předměty lingvistického rázu, které do hloubky rozebírají strukturu jazyka. Syntax ještě zvládám, ale cokoli podrobnějšího je mi cizí. Na germanistice mě mrzí malý výběr odborných předmětů. Ovšem chápu, že je to omezené počtem studentů.*
4. *Profesoři jsou příjemní a překypují znalostmi, vychází žákům vstříc a studijní prostředí je taky moc pěkné.*

Další otázka této výzkumné sekce se zabývala důležitostí jednotlivých typů tlumočnických a lingvistických kurzů pro respondenty. U této otázky jsme dali respondentům na výběr z více možností stejně tak, jak to bylo u podobné otázky v předchozí výzkumné otázce. U této otázky měli respondenti na výběr z *teoretických tlumočnických kurzů, praktických tlumočnických kurzů, tlumočnické praxe, lingvistických kurzů (fonetika, morfologie, lexikologie aj.), praktické jazykové kurzy (gramatika, AJC aj.)* a mohli vybrat maximálně 2 z výše jmenovaných typů kurzu.

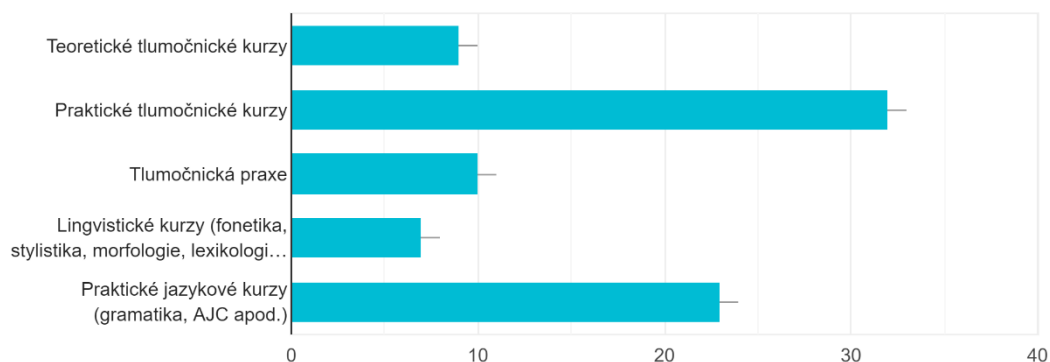
Na anglistice mají pro respondenty největší význam právě „Praktické tlumočnické kurzy“, které zvolilo 32 respondentů (71,1 %). Další četnou odpovědí byly „Praktické jazykové

kurzy“ – 23 respondentů (**51,1 %**). Následovaly odpovědi „Tlumočnická praxe“ – 10 respondentů (**22,2 %**), „Teoretické tlumočnické kurzy“ – 9 respondentů (**20 %**) a „Lingvistické kurzy“ – 7 respondentů (**15,6 %**).

Graf 35 – Důležitost jednotlivých typů kurzů pro respondenty (anglistika)

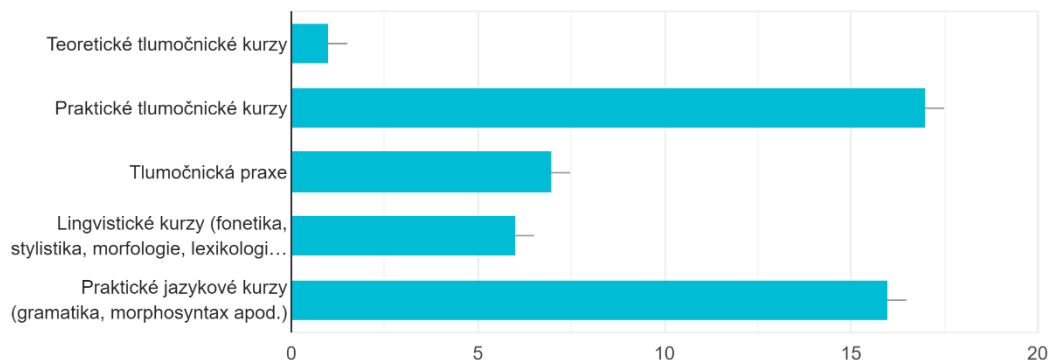
Který typ kurzů pro vás v rámci studia tlumočnického oboru hraje největší roli? (vyberte max. 2)
45 odpovědí

Na germanistice byly odpovědi velmi podobné těm na anglistice. Pro respondenty hrají největší roli „Praktické tlumočnické kurzy“ – 17 respondentů (**77,3 %**) a také „Praktické jazykové kurzy“ – 16 respondentů (**72,7 %**). Následovaly odpovědi „Tlumočnická praxe“ – 7 respondentů (**31,8 %**), „Lingvistické kurzy“ – 6 respondentů (**27,3 %**) a „Teoretické tlumočnické kurzy“ – 1 respondent (**4,5 %**).

Graf 36 – Důležitost jednotlivých typů kurzů pro respondenty (germanistika)

Který typ kurzů pro vás v rámci studia tlumočnického oboru hraje největší roli? (vyberte max. 2)
22 odpovědí

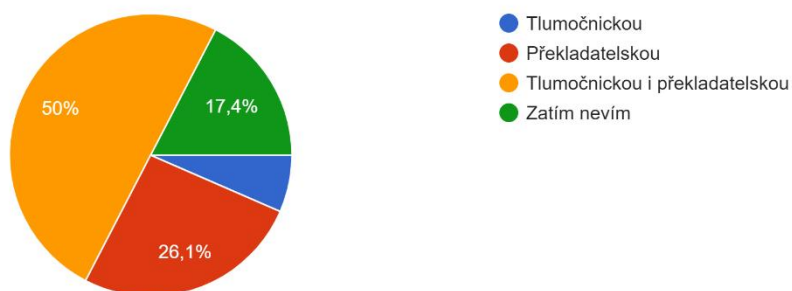
Následující 2 otázky se týkaly praxe, a sice kterou praxi se respondenti chystají v rámci studia splnit a jaké k této volbě mají důvody.

Polovina respondentů na anglistice se chystá splnit jak překladatelskou, tak tlumočnickou praxi – 23 respondentů (50 %). 12 respondentů (26,1 %) by pak rádo splnilo praxi překladatelskou, pouze 3 respondenti (6,5 %) praxi tlumočnickou. 8 respondentů (17,4 %) zatím neví, pro kterou praxi se rozhodnou.

Graf 37 – Volba budoucí praxe respondentů (anglistika)

Kterou praxi se chystáte absolvovat/absolvovali jste?

46 odpovědí

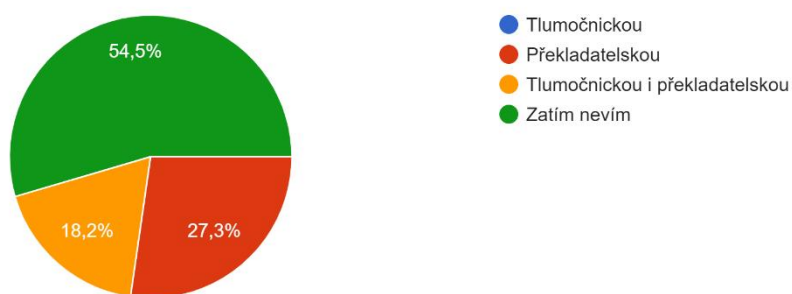

Na germanistice naopak většina respondentů zatím neví, kterou praxi si zvolit – 12 respondentů (54,5 %). 4 respondenti (18,2 %) by rádi splnili obě praxe, 6 respondentů (27,3 %) pouze praxi překladatelskou a ani jeden respondent se nechystá plnit čistě tlumočnickou praxi.

Graf 38 – Volba budoucí praxe respondentů (germanistika)

Kterou praxi se chystáte absolvovat/absolvovali jste?

22 odpovědí

Tato otázka se může zdát poněkud zavádějící, jelikož studenti samostatného oboru *překlad a tlumočení* na katedře anglistiky a amerikanistiky mají povinnou jak překladatelskou, tak tlumočnickou praxi, studenti oboru v kombinaci s jiným studijním programem mají povinnou pouze praxi překladatelskou. Na katedře germanistiky mají však povinnou jednu praxi jak studenti samostatného oboru *překlad a tlumočení*, tak studenti oboru v kombinaci

s jiným studijním programem, ale můžou si vybrat, zda splní praxi překladatelskou, nebo tlumočnickou. Na anglistice je tedy takové množství odpovědí u „Překladatelská i tlumočnická“, jelikož většina respondentů této sekce studuje obor *překlad a tlumočení* samostatně a mají tedy obě praxe povinné.

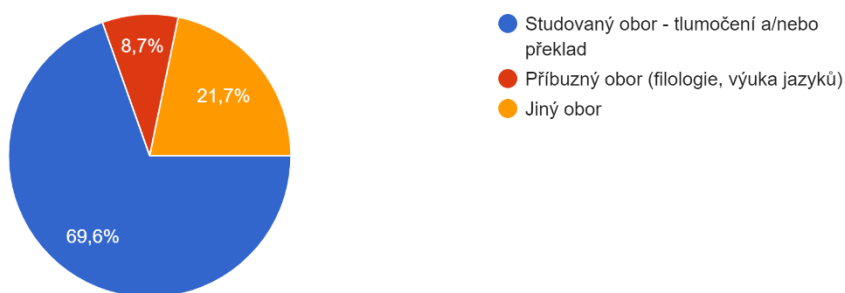
Respondenti v otevřených odpovědích většinou uváděli, že je na jednu stranu praxe povinná, ale v případě germanistiky, kde si studenti mohou praxi vybrat, vybírají buď z čistě subjektivního pocitu, který obor je jim bližší, nebo podle toho, co je víc zajímavá a co se jim bude více hodit v budoucnu. Některé odpovědi také obsahovaly fakt, že si respondenti chtějí zvolit tuto praxi právě proto, aby zjistili, jak by vypadalo jejich budoucí povolání, kdyby se pro něj rozhodli.

V další otázce této výzkumné sekce jsme se stejně jako v předchozí sekci respondentů ptali na to, zdali by při dosavadních zkušenostech s oborem *překlad a tlumočení* znovu tento obor zvolili či nikoliv.

Většina respondentů z anglistiky by obor *překlad a tlumočení* zvolila znovu – 32 respondentů (**69,6 %**). 10 respondentů (**21,7 %**) by zvolilo jiný obor a 4 respondenti (**8,7 %**) by zvolili obor příbuzný (filologie, výuka jazyků).

Graf 39 – Opakovaná volba studijního oboru respondentů (anglistika)

Pokud byste mohli opakovat volbu studijního oboru, zvolili byste:
46 odpovědí

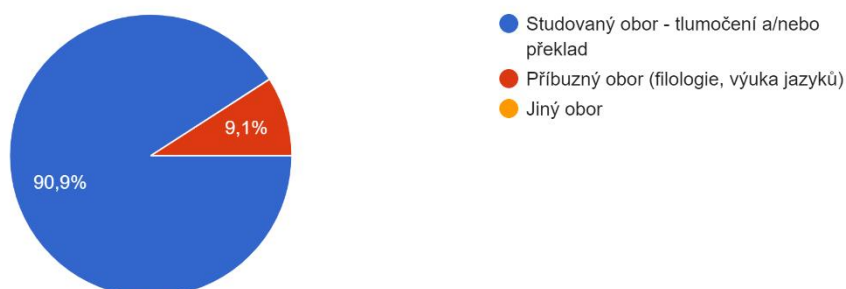

Na germanistice byly odpovědi ještě více jednoznačné. 20 respondentů (**90,9 %**) by znovu zvolilo obor *překlad a tlumočení*, 2 respondenti (**9,1 %**) by zvolili obor příbuzný (filologie, výuka jazyků).

Graf 40 – Opakovaná volba studijního oboru respondentů (germanistika)

Pokud byste mohli opakovat volbu studijního oboru, zvolili byste:

22 odpovědí

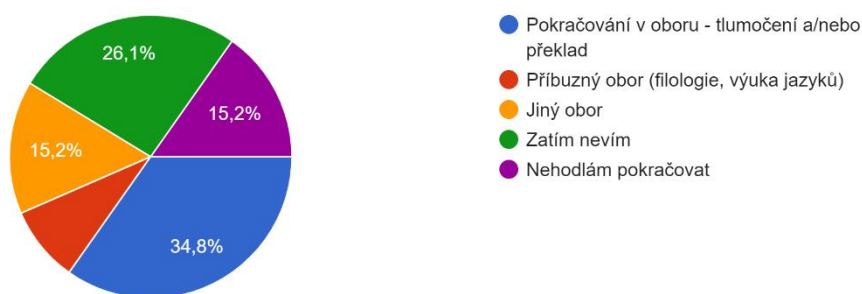
V poslední otázce této výzkumné sekce jsme se respondentů ptali, zda hodlají v oboru *překlad a tlumočení* pokračovat na navazujícím magisterském studiu po absolvování bakalářského stupně, nebo zda zvolí obor jiný.

16 respondentů (**34,8 %**) z anglistiky hodlá v oboru *překlad a tlumočení* pokračovat i na navazujícím magisterském studiu. 12 respondentů (**26,1 %**) zatím neví, zda budou v oboru pokračovat či zvolí obor jiný, 7 respondentů (**15,2 %**) hodlá obor změnit a stejně tak 7 respondentů nehodlá ve studiu pokračovat vůbec. 4 respondenti (**8,7 %**) zvolí obor příbuzný (filologie, výuka jazyků).

Graf 41 – Další studium respondentů po absolvování bakalářského stupně (anglistika)

Pokud hodláte pokračovat ve studiu po absolvování bakalářského stupně, zvolili byste:

46 odpovědí

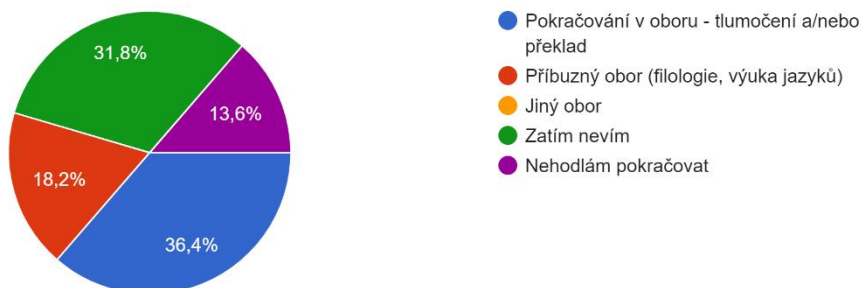

Podobné procentuální zastoupení respondentů na germanistice by rádo se studiem oboru *překlad a tlumočení* pokračovalo i na navazujícím magisterském stupni – 8 respondentů (**36,4 %**). 7 respondentů (**31,8 %**) zatím neví, co budou po absolvování bakalářského studia dělat, 3 respondenti (**13,6 %**) nehodlají se studiem pokračovat a 4 respondenti (**18,2 %**) hodlají zvolit obor příbuzný (filologie, výuka jazyků).

Graf 42 – Další studium respondentů po absolvování bakalářského stupně (germanistika)

Pokud hodláte pokračovat ve studiu po absolvování bakalářského stupně, zvolili byste:

22 odpovědí

Na závěr této sekce jsme se rozhodli stejně jako u starších respondentů zařadit otázku ohledně spokojenosti dosavadně absolvované výuky a také dotaz na to, zda mají respondenti k výuce nějaké připomínky nebo tipy, jak výuku oboru *překlad a tlumočení* vylepšit pro současné či budoucí studenty.

Odpovědi respondentů z anglistiky se ve většině případů týkaly hlavně nedostatečných kapacit praktických překladatelských a tlumočnických kurzů a také nedostatečného počtu otevřených praktických kurzů v jednotlivých semestrech. Pár respondentů také zmínilo rozdělení oboru *překlad a tlumočení* na 2 samostatné obory.

Na germanistice vyjádřili respondenti nespokojenost hlavně v rámci konverzace v německém jazyce. Pro mnoho studentů je právě přechod ze střední školy na univerzitu, co se týče konverzace v cizím jazyce, poměrně náročný, proto by bylo vhodné zařadit více konverzačních kurzů zejména na začátku studia. Dalšími připomínkami byly zařazení více praktických kurzů do výuky a také již jednou zmiňovaná katedrou organizovaná praxe, která je na katedře anglistiky a amerikanistiky standardní. – všechny odpovědi na tuto otázku viz Přílohy

6 Odpovědi na výzkumné otázky

V této kapitole jsou prezentovány výsledky dotazníkového šetření na téma feminizace tlumočení v řadách studentů a také odpovědi na jednotlivé výzkumné otázky. Hlavním cílem této části práce bylo zjistit zejména motivaci a důvody respondentů k volbě studia právě oboru *překlad a tlumočení*. Dalším podstatným cílem bylo zjistit spokojenost respondentů s absolvovanou výukou oboru *překlad a tlumočení* na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci a také, jak by subjektivně výuku oboru změnili či vylepšili.

6.1 Studium cizího jazyka

Tato výzkumná otázka byla pro nás spíše orientační. Zabývali jsme se tím, kdy se respondenti cizí jazyky začali učit, které cizí jazyky si pro své studium zvolili apod.

Nejvíce respondentů z anglistiky i germanistiky se s prvním cizím jazykem setkalo na prvním stupni základní školy, někteří respondenti se setkali s prvním cizím jazykem již v mateřské škole. – viz Graf 9 a Graf 10

S druhým cizím jazykem se pak respondenti nejčastěji setkali na druhém stupni základní školy. Již na prvním stupni základní školy se pak s druhým cizím jazykem setkalo na anglistice i germanistice shodně 9 respondentů. – viz Graf 11 a Graf 12

V další otázce jsme se zabývali tím, který cizí jazyk se tedy respondenti začali učit nejdříve. Ačkoliv je dnes výuka prvního cizího jazyka povinná od 3. třídy na základní škole, není jasně stanoveno, který cizí jazyk to má být. Naprostá většina respondentů z anglistiky i z germanistiky se nejdříve začala učit jazyk anglický. Někteří respondenti na germanistice se však nejdříve začali učit jazyk německý. – viz Graf 13 a Graf 14

Nejčastějšími možnostmi volby druhého cizího jazyka na základní škole byly u respondentů anglistiky i germanistiky jazyky německý a ruský, méně početnými pak byly jazyky španělský a francouzský. Na středních školách pak byla možnost volby více rozmanitá – nejčastější byl opět jazyk německý, pak jazyky ruský, francouzský a španělský. Méně početné pak byly italština, čínština a latina. V otázce výběru druhého cizího jazyka na anglistice nejvíce respondentů zvolilo jazyk německý. Následovaly jazyky španělský, ruský a francouzský, které byly poměrně vyrovnané.

Naopak na germanistice byla volba druhého cizího jazyka poměrně jednoznačná – 88,9 % respondentů zvolilo jazyk německý. Nejčastějším důvodem volby druhého cizího jazyka na anglistice bylo světové postavení tohoto jazyka či pracovní příležitosti v budoucnu. Na germanistice před těmito odpověďmi převládal blízký vztah k tomuto jazyku.

70,4 % respondentů z anglistiky pokračovalo se stejným druhým cizím jazykem i v pozdějších studiích, zbytek zvolil jiný cizí jazyk. Na germanistice pak naprostá většina 91,2 % respondentů pokračovala se stejným druhým cizím jazykem i později.

Ačkoliv není angličtina na základní škole povinná, většina základních škol volí pro žáky první cizí jazyk právě angličtinu, která je dnes ve světě po čínštině nejvíce rozšířeným jazykem. Studium *překlada a tlumočení* na katedře anglistiky a amerikanistiky je tedy u naprosté většiny studentů studium prvního cizího jazyka, zatímco studium tohoto oboru na katedře germanistiky (v němčině) je většinou studium až druhého cizího jazyka. To může, ale nutně nemusí, hrát důležitou roli v rámci jazykové úrovně jednotlivých studentů při studiu těchto jazyků na vysoké škole, jelikož studenti na anglistice se s anglickým jazykem setkali podstatně dříve než studenti na germanistice.

6.2 Tlumočnický obor

U této výzkumné otázky nás zajímaly zejména předchozí zkušenosti respondentů s překladem či tlumočením před nástupem na vysokou školu a také důvody respondentů k volbě tohoto oboru.

Podobné procentuální zastoupení respondentů z anglistiky i z germanistiky předchozí zkušenosti s překladem a tlumočením nemá, více zkušeností pak mají na obou katedrách respondenti s překladem. S tlumočením má předchozí zkušenosti na anglistice a germanistice pouze pár respondentů. Někteří respondenti ale uvedli, že mají předchozí zkušenosti jak s překladem, tak s tlumočením. – viz Graf 19 a Graf 20

Respondenti z obou kateder, kteří se dříve setkali s překladem, uvedli, že to bylo nejčastěji u příležitosti titulkování filmů či seriálů, v rámci překladatelských seminářů na střední škole, překladatelská soutěž Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci či překlady různých typů textu jak v rámci brigády, tak pouze pro vlastní účely. Zkušenosti s tlumočením mají respondenti hlavně ze zahraničních pobytů, kde tlumočili pro spolužáky, v rámci návštěvy rodinných příslušníků žijících v cizí zemi a někteří

respondenti dokonce uvedli, že tlumočili na hudebních festivalech, kde vystupovali zahraniční hosté.

Jednoznačně nejčastějším důvodem volby oboru *překlad a tlumočení* bylo pro respondenty praktičtější využití jazyka. Dalším velmi častým důvodem bylo pro respondenty lepší uplatnění na trhu práce právě díky praktičtějšímu zaměření tohoto oboru. Někteří respondenti uvedli, že se rozhodli pouze na základě vlastních sympatií ke studiu cizích jazyků a že je obor zaujal.

6.3 Studium tlumočení a budoucí kariéra

Tato výzkumná sekce byla určena studentům 3. ročníků bakalářského studia a studentům navazujícího magisterského studia oboru *překlad a tlumočení* a soustředila se na subjektivní hodnocení absolvované výuky respondenty a jejich potencionální budoucí kariéru v tlumočnické profesi.

Většina studentů na obou katedrách studuje obor samostatně. Velké množství studentů, kteří obor studují v kombinaci s jiným studijním programem, však studuje tento obor v kombinaci s dalším lingvisticky zaměřeným oborem.

V rámci hodnocení doposud absolvované výuky by většina respondentů na anglistice ocenila více vyučovaných hodin zejména „Praktických tlumočnických kurzů“, naopak „Lingvistický kurzů“ bylo až příliš. Na germanistice by respondenti ocenili více vyučovaných hodin jak „Teoretických tlumočnických kurzů“, tak hlavně „Praktických tlumočnických kurzů“. Hodin „Lingvistických kurzů“ bylo pro většinu respondentů až příliš. To dává jasně najevo, že by se katedry mohly více zaměřit na výuku prakticky zaměřených tlumočnických kurzů, na germanistice pak také na výuku teoreticky zaměřených tlumočnických kurzů. – viz Graf 21 a Graf 22

Nejčastější problémy spojené s tlumočnickou praxí byly mezi respondenty: „Nedostatek zakázek“, „Nedostatek informací, jak si zakázky obstarat“ a „Nízké finanční ohodnocení“. V dnešní době je velmi obtížné obstarat si jakoukoli zakázku ke splnění praxe, proto by mohly katedry studentům s obstaráním si praxe více pomáhat.

Větší důraz by se podle respondentů na anglistice měl klást na simultánní tlumočení a věci s ním spojené – spolupráce v tlumočnické kabině, simultánní tlumočení obecně a práce

s tlumočnickou technikou. Na germanistice respondenti nejčastěji uváděli simultánní tlumočení, tlumočnickou notaci a konsekutivní tlumočení.

U otázky opakované volby studijního oboru by většina respondentů na anglistice znovu zvolila obor *překlad a tlumočení*, zbytek respondentů by pak zvolil obor jiný. Na germanistice by však většina respondentů zvolila obor jiný. Podobné procentuální zastoupení respondentů by pak znovu zvolilo obor *překlad a tlumočení* či obor příbuzný (filologie, výuka jazyků). – viz Graf 23 a Graf 24

Respondenti na anglistice měli u otázky na dosavadně osvojené znalosti a dovednosti v oblasti tlumočení neutrální/spíše pozitivní postoj. Na germanistice však byli respondenti spíše nespokojeni. – viz Graf 25 a Graf 26

Z hlediska administrativy, cenotvorby, marketingu a propagace však byli respondenti obou kateder nespokojeni – výuka se totiž této problematice věnuje jen okrajově či nevěnuje vůbec. Výuka těchto věcí by právě mohla pomoci hlavně čerstvým absolventům zorientovat se na trhu práce zejména v začátcích kariéry. – viz Graf 27 a Graf 28

U otázky na budoucí tlumočnickou kariéru respondentů většina z obou kateder odpovídala tak, že se tlumočením nechce dále zabývat. Mnoho respondentů ale uvedlo, že by občasné tlumočení využili jako vedlejší zdroj příjmu. Na tuto otázku také navazovala otázka další, ve které jsme zjišťovali, kterým oblastem by se respondenti v rámci tlumočení chtěli věnovat. Nejčastější odpovědí bylo „Komunitní tlumočení“, následovala „Oblast technologie“, „Soudní tlumočení“, a „Oblast práva“.

V poslední otázce této sekce jsme se pomocí otevřené otázky respondentů ptali na subjektivní názory, jak výuku oboru *překlad a tlumočení* vylepšit pro stávající a budoucí studenty. Na anglistice respondenti nejčastěji uváděli větší věnování se administrativě, cenotvorbě, marketingu a celkově tomu, jak se po absolvování oboru pohybovat na trhu práce. Dále by respondenti uvítali více tlumočnických seminářů a větší orientaci na simultánní tlumočení, kterého není ve výuce dostatek. Na germanistice si respondenti nejčastěji stěžovali na nedostatek otevřených tlumočnických a překladatelských kurzů v průběhu studia a také na problematiku obstarávání si praxí, jelikož na germanistice si studenti praxe musejí obstarat sami.

Tato zpětná vazba studentů oboru *překlad a tlumočení* na katedrách anglistiky a amerikanistiky a germanistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci by

tak mohla pomoci jednotlivým katedrám k vylepšení výuky tohoto oboru a celkově ke zvýšení prestiže tlumočnické profese.

6.4 Výuka tlumočnického oboru

Tato výzkumná sekce byla určena studentům 1. a 2. ročníku bakalářského studia oboru *překlad a tlumočení* a zabývala se podobně jako sekce předchozí subjektivním hodnocením dosavadního studia respondentů a jejich budoucím studiem oboru.

Stejně jako u starších kolegů, na anglistice studuje více respondentů obor samostatně. Na germanistice však studuje obor většina v kombinaci s jiným studijním programem a stejně jako v předchozí výzkumné sekci většina respondentů studuje obor v kombinaci s dalším lingvisticky zaměřeným oborem.

V další otázce jsme zjišťovali, jak se respondentům dosavadní studium oboru líbí. Většina respondentů z obou kateder je se studiem spíše spokojena nebo jsou dokonce zcela nadšeni.

Následující otázka se zabývala důležitostí jednotlivých typů kurzů pro respondenty v rámci studia. U této otázky byly zvoleny stejné typy kurzů jako u podobné otázky v předchozí výzkumné sekci ohledně spokojenosti s počtem vyučovaných hodin jednotlivých typů kurzů. Zde bylo zajímavé, že jak pro respondenty z anglistiky, tak pro respondenty z germanistiky jsou nejdůležitější „Praktické tlumočnické kurzy“ a „Praktické jazykové kurzy“. Paradoxně „Praktické tlumočnické kurzy“ jsou právě ten typ kurzu, kterých by starší kolegové ocenili ve výuce více. – viz Graf 35 a Graf 36

Stejně jako u starších respondentů jsme i zde zjišťovali, zdali by respondenti opakovali volbu oboru *překlad a tlumočení*. Zde by většina respondentů z anglistiky opakovala volbu tohoto oboru, 21,7 % respondentů by zvolilo obor jiný a 8,7 % respondentů by zvolilo obor příbuzný (filologie, výuka jazyků). Na germanistice by pak naprostá většina respondentů zvolila obor *překlad a tlumočení*, zbytek respondentů by zvolil obor jiný. – viz Graf 39 a Graf 40

I mladších respondentů jsme se ptali na to, zda hodlají se studiem oboru *překlad a tlumočení* pokračovat i na navazujícím magisterském stupni či zvolí obor jiný/příbuzný. 34,8 % respondentů z anglistiky hodlá s oborem *překlad a tlumočení* pokračovat i v dalších studiích. 26,1 % respondentů zatím neví, zda budou v oboru pokračovat či zvolí obor jiný,

zbytek respondentů hodlá obor buď změnit, nechce dále ve studiu pokračovat či zvolí obor příbuzný (filologie, výuka jazyků). Podobně na tom byly i odpovědi na germanistice, kde většina respondentů chce se studiem oboru pokračovat, 31,8 % respondentů zatím neví. Zbytek respondentů nehodlá se studiem dále pokračovat či hodlá zvolit obor příbuzný (filologie, výuka jazyků). – viz Graf 41 a Graf 42

Na závěr jsme se respondentů opět ptali na subjektivní názor, zda jsou s dosavadní výukou spokojeni a jak studium oboru eventuálně vylepšit. Většina respondentů na anglistice vyjádřila nespokojenost s nedostatečnými kapacitami jednotlivých praktických tlumočnických a překladatelských kurzů a s tím související nedostatečný počet otevřených praktických kurzů v jednotlivých semestrech. Na germanistice se pak odpovědi týkaly hlavně nedostatku konverzace v německém jazyce – proto navrhli zařadit do výuky více konverzačních kurzů. Dále to byly hlavně odpovědi týkající se zařazení více praktických kurzů do výuky a také aby katedra obstarala studentům praxi stejně jako na anglistice, nebo aby alespoň více pomáhala studentům s obstaráním si praxe.

7 Závěr

Prvním cílem této bakalářské práce bylo na základě poskytnutých statistických dat týkajících se současných studentů oboru *překlad a tlumočení* na katedrách anglistiky a amerikanistiky, germanistiky a romanistiky potvrdit či vyvrátit hypotézu feminizace tlumočení již při studiu tohoto oboru na vysoké škole. Druhým cílem práce pak bylo na základě dotazníkového šetření, který byl rozeslán mezi všechny současné studenty oboru *překlad a tlumočení* na katedrách anglistiky a amerikanistiky a germanistiky, zjistit hlavní důvody a motivaci studentů ke studiu právě tohoto oboru, a také zda uvažují o budoucí kariéře či budoucím studiu v této profesi. Dalším neméně důležitým cílem práce pak bylo zpracovat subjektivní hodnocení respondentů oboru *překlad a tlumočení* a jejich návrhy na vylepšení studia tohoto oboru.

Již v teoretické části této práce se dozvídáme o značné feminizaci tlumočnické profese v dnešní době. Vedle tohoto faktu také prezentujeme nejčastější důvody feminizace nejen tlumočení, ale také jiných lingvisticky zaměřených profesí. Na tomto teoretickém základu je také postavena hypotéza prvního výzkumu praktické části, a sice zda se tento trend feminizace tlumočení vyskytuje již mezi studenty tohoto oboru na vysoké škole. V rámci námi zkoumaného subjektu kvantitativní části – všichni současní studenti oboru *překlad a tlumočení* na katedrách anglistiky a amerikanistiky, germanistiky a romanistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci se hypotéza feminizace tlumočení v řadách studentů potvrdila, a to poměrně značným způsobem – z celkem 282 současných studentů tohoto oboru je **199; (70,6 %)** žen a **83; (29,4 %)** mužů.

Ačkoliv většina respondentů z obou kateder předchozí zkušenosti s tlumočením a překladem nemá, hlavními důvody volby právě oboru *překlad a tlumočení* jsou nejčastěji: praktické využití jazyka, lepší uplatnění na trhu práce právě díky praktickému zaměření oboru a také obecně sympatie ke studiu cizích jazyků. Tyto odpovědi respondentů se částečně shodují s důvody profesionálních tlumočnicků při volbě této profese ve studii Hickeyové (2019, s.18), která uvádí, že jedním z hlavních důvodů, proč tlumočníci tíhnou k této profesi, je využití jazyka v rámci konkrétní dovednosti.

Většina starších respondentů se sice dále tlumočením nechce zabývat, ale mnoho respondentů uvedlo, že by rádi tlumočení využili alespoň jako vedlejší zdroj příjmu – nejčastější oblastí působení by pak bylo komunitní tlumočení. Se strukturou studijního plánu jsou starší respondenti poměrně spokojeni, ocenili by ale více praktických

tlumočnických kurzů. Nejčastější problémy spojené s tlumočnickou praxí byly vůbec praxi si obstarat a také nedostatek informací, jak tuto praxi obstarat. Respondenti také uvedli nespokojenost v rámci problematiky cenotvorby, marketingu a celkové orientace na trhu práce, které se výuka věnuje pouze okrajově. Mnoho respondentů také uvedlo, že by se výuka mohla více věnovat simultánnímu tlumočení, jelikož ho ve výuce není dostatek.

Mladší respondenti jsou rovněž s dosavadně absolvovanou výukou poměrně spokojeni, ale i pro ně hrají praktické tlumočnické kurzy, kterých paradoxně není ve výuce dostatek, největší roli. Respondenti na anglistice vyjádřili nespokojenost s nedostatečnými kapacitami jednotlivých seminářů a také s nedostatečným počtem otevřených praktických kurzů v jednotlivých semestrech. Na germanistice pak byl největší problém nedostatek konverzace v německém jazyce a návrh na zařazení více konverzačních seminářů do výuky.

V dnešní dynamické době je také tlumočnická profese jednou z těch, která se neustále vyvíjí. Tlumočnické obory na vysokých školách by se těmto trendům mohly přizpůsobovat a na jejich základě také nastavit studijní plán výuky oboru. Pro budoucí výzkum lze doporučit pohlédnout na tuto problematiku s odstupem času, zda bude trend feminizace této profese stále přítomný. Tato práce by pak mohla pomoci ke srovnání současných a budoucích trendů v rámci tlumočnické profese.

Bibliografie

CRAWFORD, Mary, 1995. *Talking Difference on Gender and Language*. London: SAGE Publications Ltd.

ČEŇKOVÁ, Ivana, 2001. *Teorie a didaktika tlumočení*. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, ISBN 80-7308-019-2.

ČEŇKOVÁ, Ivana, c2008. *Úvod do teorie tlumočení*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, ISBN 978-80-87153-74-1.

ČIHÁK, Michal, 2014. Statistické zpracování dotazníků v SPSS [online]. Hradec Králové [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: http://inpdf.uhk.cz/wp-content/uploads/2014/03/Statist.zprac_dotazniku_v_SPSS-Analyza_dotazniku-2014_Cihak.pdf

JANÍKOVÁ, Věra, 2008. *Lernschwache Schüler im Fremdsprachenunterricht und die Lehrvoraussetzungen*. In KÁŠOVÁ, M. et al. *Germanistische Studien zur Sprache, Literatur und Didaktik I*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity, s. 54–67. ISBN 978-80-8068-815-8.

HERBERT, Jean, 1978. *How Conference Interpretation Grew. Language Interpretation and Communication*. Ed. by D. Gerver and Wallace H. Sinaiko. New York: Plenum, s. 5–6

HERMAN, Michal, 2019. *Profil absolventů překladatelských a tlumočnických oborů, jejich hodnocení studia a uplatnění v profesním životě*. [online]. Olomouc [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/ltrvy5/35184237>. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Vedoucí práce: Mgr. Michal Kubánek

HICKEY, Sarah, 2019. *Women take the mic in conference interpreting*. [online]. [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: https://aiic.org/document/311/AIICBlog_Jun2019_HICKEY_Women_take_the_mic_in_CI_EN.pdf%20right%20click%20and%20Copy%20Link%20Location

KURZ, Ingrid, 1989. *Causes and effects of the feminization of the profession of translating and interpreting*: Thesis by Christa Maria Zeller. In: *The Interpreters' Newsletter*. No. 2. s. 73–74. [cit. 2022-04-22] Dostupné z: <https://www.openstarts.units.it/bitstream/10077/4808/1/KurzIN2.pdf>

LAKOFF, Robin, 1973. „Language and Women’s Place.“ *Language in Society* 2 (1): 45–80. Dostupné z <http://www.jstor.org/stable/4166707>

MEYERHOFF, Miriam, 2011. *Introducing Sociolinguistics*. London: Routledge. ISBN: 978-0-415-55005-5

MIKKELSON, Holly a Renee **JOURDENAIS**, 2015. *The Routledge handbook of interpreting*. New York: Routledge. s. 20–22 [online], [cit. 2022-03-30], Dostupné z: https://books.google.cz/books?hl=cs&lr=&id=33PABgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA11&dq=history+of+interpreting&ots=XeiPzh_zaO&sig=zG9pWiPS9Ob0Ti3IEcpYTAAohMo&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

MÜGLOVÁ, Daniela, 2013. *Komunikace, tlumočení, překlad, aneb, Proč spadla Babylonská věž?* Přeložil Vítězslav VILÍMEK. Nitra: Enigma. ISBN 978-80-8133-025-4.

MUNI, 2022. *Informace o katedře*. [cit. 2022-04-03]. Dostupné z: <https://anglistika.phil.muni.cz/o-nas>

MUNI, 2022. *Seznam studijních programů*. [cit. 2022-04-03]. Dostupné z: <https://www.muni.cz/uchazeci/navazujici-magisterske-studium>

NOVOTNÁ, Radana, 2007. *Výuka cizích jazyků od 90. let po současnost – z pohledu vzdělávací politiky*. [online]. Brno [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/64976/ff_m/Diplomova_prace.pdf. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce: doc. PhDr. Milada Rabušicová, Dr

NÚV, 2013. *Zavedení druhého povinného jazyka na ZŠ*. [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.nuv.cz/vse-o-nuv/zavedenim-druheho-povinneho-ciziho-jazyka-na-zs-se-zlepsi>

OAKLEY, Ann, 2000. *Pohlaví, gender a společnost*. Praha: Portál, s.r.o. ISBN 80-7178-403-6

OSU, 2022. *Seznam studijních programů*. [cit. 2022-04-04]. Dostupné z: <https://www.osu.cz/studijniobory/>

PÖCHHACKER, Franz, c2004. *Introducing interpreting studies*. London: Routledge, ISBN 978-0-415-26887-5.

SCHILLING, Natalie, 2011. "Language, Gender, and Sexuality." In *The Cambridge Handbook of Sociolinguistics*, korektura: Rajend Mesthrie, s. 218–237. Cambridge: Cambridge University Press.

ÚTRL, 2022. *O Ústavu translatologie FF UK*. [cit. 2022-04-03]. Dostupné z: <https://utrl.ff.cuni.cz/cs/ustavkatedra/kdo-jsme/>

ÚTRL, 2022. *Seznam studijních oborů FF UK*. [cit. 2022-04-03]. Dostupné z: <https://utrl.ff.cuni.cz/cs/uchazec>

UPOL, 2022. *Seznam studijních oborů UPOL*. [cit. 2022-04-03]. Dostupné z: <https://studium.upol.cz/>

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Celkový počet studentů bakalářského studia oboru překlad a tlumočení na katedře anglistiky a amerikanistiky Univerzity Palackého v Olomouci.....	22
Tabulka 2 – Celkový počet studentů navazujícího magisterského studia oboru překlad a tlumočení na katedře anglistiky a amerikanistiky Univerzity Palackého v Olomouci.....	23
Tabulka 3 – Celkový počet studentů bakalářského studia oboru překlad a tlumočení na katedře germanistiky Univerzity Palackého v Olomouci	24
Tabulka 4 – Celkový počet studentů navazujícího magisterského studia oboru překlad a tlumočení na katedře germanistiky Univerzity Palackého v Olomouci	24
Tabulka 5 – Celkový počet studentů, kteří studium prodlužují, oboru překlad a tlumočení na katedře germanistiky Univerzity Palackého v Olomouci	24
Tabulka 6 – Celkový počet studentů navazujícího magisterského studia oboru překlad a tlumočení španělského jazyka na katedře romanistiky Univerzity Palackého v Olomouci	25
Tabulka 7 – Celkový počet studentů navazujícího magisterského studia oboru překlad a tlumočení francouzského jazyka na katedře romanistiky Univerzity Palackého v Olomouci	25
Tabulka 8 – Celkové zastoupení studentů mužského a ženského pohlaví oboru překlad a tlumočení na katedrách anglistiky a amerikanistiky, germanistiky a romanistiky Univerzity Palackého v Olomouci	26
Tabulka 9 – Celkové zastoupení studentů mužského a ženského pohlaví oboru překlad a tlumočení na katedře anglistiky a amerikanistiky Univerzity Palackého v Olomouci.....	31
Tabulka 10 – Celkové zastoupení studentů mužského a ženského pohlaví oboru překlad a tlumočení na katedře germanistiky Univerzity Palackého v Olomouci	31

Seznam grafů

Graf 1 – Celkové zastoupení studentů mužského a ženského pohlaví oboru překlad a tlumočení na katedře anglistiky a amerikanistiky Univerzity Palackého v Olomouci.....	23
Graf 2 – Celkové zastoupení studentů mužského a ženského pohlaví oboru překlad a tlumočení na katedře germanistiky Univerzity Palackého v Olomouci	24
Graf 3 – Celkové zastoupení studentů mužského a ženského pohlaví oboru překlad a tlumočení španělského a francouzského jazyka na katedře romanistiky Univerzity Palackého v Olomouci.....	25
Graf 4 – Zastoupení studentů mužského a ženského pohlaví oboru překlad a tlumočení na katedrách anglistiky a amerikanistiky, germanistiky a romanistiky Univerzity Palackého v Olomouci	26
Graf 5 – Celkové zastoupení respondentů dotazníkového šetření na katedře anglistiky a amerikanistiky Univerzity Palackého v Olomouci	32
Graf 6 – Celkové zastoupení respondentů dotazníkového šetření na katedře germanistiky Univerzity Palackého v Olomouci.....	32
Graf 7 – Zastoupení absolventů jednotlivých středních škol na katedře anglistiky a amerikanistiky Univerzity Palackého v Olomouci	33
Graf 8 – Zastoupení absolventů jednotlivých středních škol na katedře germanistiky Univerzity Palackého v Olomouci.....	33
Graf 9 – Kdy se respondenti poprvé aktivně setkali s prvním cizím jazykem (anglistika)	34
Graf 10– Kdy se respondenti poprvé aktivně setkali s prvním cizím jazykem (germanistika).....	34
Graf 11 – Kdy se respondenti poprvé aktivně setkali s druhým cizím jazykem (anglistika)	35
Graf 12 – Kdy se respondenti poprvé aktivně setkali s druhým cizím jazykem (germanistika).....	35
Graf 13 – Který jazyk se respondenti začali učit nejdříve (anglistika).....	36
Graf 14 – Který jazyk se respondenti začali učit nejdříve (germanistika)	36
Graf 15 – Možnosti respondentů při výběru druhého cizího jazyka na základních školách (anglistika a germanistika).....	37
Graf 16 – Možnosti respondentů při výběru druhého cizího jazyka na středních školách (anglistika a germanistika).....	38

Graf 17 – Volba druhého cizího jazyka (anglistika).....	39
Graf 18 – Volba druhého cizího jazyka (germanistika).....	39
Graf 19 – Předchozí zkušenosti respondentů s překladem a/nebo s tlumočením (anglistika)	41
Graf 20 – Předchozí zkušenosti respondentů s překladem a/nebo s tlumočením (germanistika).....	41
Graf 21 – Počet vyučovaných hodin jednotlivých typů kurzů během studia (anglistika)	45
Graf 22 – Počet vyučovaných hodin jednotlivých typů kurzů během studia (germanistika)	45
Graf 23 – Opakovaná volba studijního oboru respondentů (anglistika).....	48
Graf 24 – Opakovaná volba studijního oboru respondentů (germanistika).....	48
Graf 25 – Spokojenost respondentů s oborem z hlediska dosavadně osvojených znalostí a dovedností v oblasti tlumočení [1 – rozhodně ne, 5 – rozhodně ano] (anglistika)	49
Graf 26 – Spokojenost respondentů s oborem z hlediska dosavadně osvojených znalostí a dovedností v oblasti tlumočení [1 – rozhodně ne, 5 – rozhodně ano] (germanistika).....	49
Graf 27 – Spokojenost respondentů s oborem z hlediska administrativy, cenotvorby, marketingu, propagace aj. [1 – rozhodně ne, 5 – rozhodně ano] (anglistika).....	50
Graf 28 – Spokojenost respondentů s oborem z hlediska administrativy, cenotvorby, marketingu, propagace aj. [1 – rozhodně ne, 5 – rozhodně ano] (germanistika)	50
Graf 29 – Budoucí kariéra respondentů v oblasti tlumočení (anglistika).....	51
Graf 30 – Budoucí kariéra respondentů v oblasti tlumočení (germanistika).....	51
Graf 31 – Potencionální oblasti tlumočení respondentů (anglistika).....	52
Graf 32 – Potencionální oblasti tlumočení respondentů (germanistika).....	52
Graf 33 – Jak se respondentům dosavadní studium oboru líbí [1 – studium oboru se mi vůbec nelíbí, 5 – studiem oboru jsem zcela nadšen/á] (anglistika)	55
Graf 34 – Jak se respondentům dosavadní studium oboru líbí [1 – studium oboru se mi vůbec nelíbí, 5 – studiem oboru jsem zcela nadšen/á] (germanistika)	55
Graf 35 – Důležitost jednotlivých typů kurzů pro respondenty (anglistika)	57
Graf 36 – Důležitost jednotlivých typů kurzů pro respondenty (germanistika)	57
Graf 37 – Volba budoucí praxe respondentů (anglistika).....	58
Graf 38 – Volba budoucí praxe respondentů (germanistika).....	58
Graf 39 – Opakovaná volba studijního oboru respondentů (anglistika).....	59
Graf 40 – Opakovaná volba studijního oboru respondentů (germanistika).....	60
Graf 41 – Další studium respondentů po absolvování bakalářského stupně (anglistika).	60

Graf 42 – Další studium respondentů po absolvování bakalářského stupně (germanistika)
..... 61

Přílohy

Dotazník na téma feminizace tlumočení v řadách studentů pro současné studenty oboru překlad a tlumočení na katedrách anglistiky a amerikanistiky a germanistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

---

Vážení respondenti,

obracím se na vás s prosbou o vyplnění následujícího dotazníku na téma "Feminizace tlumočení v řadách studentů". Dotazník je určen studentům jak bakalářských, tak navazujících magisterských ročníků oboru Překlad a tlumočení na katedře anglistiky a amerikanistiky Univerzity Palackého v Olomouci.

Tento dotazník slouží jako stěžejní materiál k vypracování kvalitativní části bakalářské práce Feminizace tlumočení v řadách studentů.

Dotazník je zcela anonymní, zabere maximálně 10 minut a slouží pouze pro akademické účely.

Postup vyplňování:

- U odpovědí s kruhovými poli lze vybrat pouze jednu odpověď
- U odpovědí s čtvercovými poli lze vybrat jednu nebo více odpovědí

Předem mnohokrát děkuji za spolupráci.

Základní informace

1. Pohlaví

Muž

Žena

2. Ukončené středoškolské vzdělání

Všeobecné gymnázium

Jazykové gymnázium/jazyková střední škola

Střední odborná škola

Jiné

3. Současná forma studia

Prezenční

Kombinovaná

Studium cizího jazyka

4. Kdy jste se poprvé aktivně setkali s prvním cizím jazykem?

Mateřská škola

První stupeň základní školy

Druhý stupeň základní školy

5. Kdy jste se poprvé aktivně setkali s druhým cizím jazykem?

První stupeň základní školy

Druhý stupeň základní školy

Střední škola

6. Který cizí jazyk jste se začali učit nejdříve?

Angličtina

Němčina

Španělština

Ruština

Francouzština

Jiný

7. Z kterých druhých cizích jazyků jste si mohli vybrat na základní škole?

Angličtina

Němčina

Španělština

Ruština

Italština

Francouzština

Jiný

8. Z kterých druhých cizích jazyků jste si mohli vybrat na střední škole?

Němčina

Španělština

Ruština

Italština

Čínština

Portugalština

Francouzština

Jiný

9. Který druhý cizí jazyk jste si vybrali?

Němčina

Španělština

Ruština
Italština
Čínština
Portugalština
Francouzština
Jiný

10. Proč jste si zvolili právě tento druhý cizí jazyk?

Je to jeden ze světových jazyků
Mám v zahraničí rodinu mluvící tímto jazykem
Většina spolužáků si zvolila právě tento jazyk
Mám k tomuto jazyku blízký vztah
Už při volbě tohoto jazyka jsem věděl/a, že se jím budu později dále zabývat
Kvůli pracovním příležitostem v budoucnu
Jiná

11. Pokud jste si druhý cizí jazyk zvolili už na základní škole, pokračovali jste ve studiu tohoto jazyka i na střední škole?

Ano
Ne

Tlumočnický obor

12. Máte zkušenosti s tlumočením a/nebo s překladem z doby před studiem tohoto oboru na vysoké škole?

Ano, s tlumočením
Ano, s překladem
Ano, i s tlumočením i s překladem
Ne, nemám

13. Pokud nějakou zkušenost máte, napište, prosím, při jaké příležitosti to bylo

Vlastní odpověď

14. Na základě čeho jste se rozhodli studovat právě tento obor?

Vlastní odpověď

Studovaný stupeň vzdělání

15. Právě studovaný stupeň vzdělání

První nebo druhý ročník bakalářského studia

Třetí ročník bakalářského studia nebo navazující magisterské studium

Sekce studia tlumočení a budoucí kariéra (3.Bc + NMgr)

16. Počet studijních oborů

Studium jednoho studijního programu (překlad a tlumočení)

Kombinace více studijních programů

17. Pokud studujete obor překlad a tlumočení v kombinaci s jiným programem, uveďte, prosím, se kterým:

Vlastní odpověď

18. Počet vyučovaných hodin jednotlivých typů kurzů během studia (Příliš málo hodin/Odpovídající množství hodin/Příliš mnoho hodin)

Teoretické tlumočnické kurzy

Praktické tlumočnické kurzy

Praktické jazykové kurzy (gramatika, AJC apod.)

Lingvistické kurzy (fonetika, stylistika, morfologie, lexikologie apod.)

19. Uvítali byste ve výuce méně teoretických a více praktických předmětů/praxe?

Ano.

Ne, jejich poměr je vyvážený.

Ne, uvítal/a bych více teoretických předmětů.

20. Pokud jste absolvovali tlumočnickou praxi, setkali jste se při jejím plnění s nějakým problémem?

Nedostatek zakázek

Nedostatek informací, jak si zakázky obstarat

Nízké finanční ohodnocení

Vysoká obtížnost potencionálních zakázek

Příliš spěšné termíny splnění zakázek

Vykonával/a jsem překladatelskou praxi

Jiný

21. Na co by se měl klást větší důraz v rámci výuky tlumočnického oboru?

Simultánní tlumočení

Konsekutivní tlumočení

Jiné druhy tlumočení (tlumočení z listu, doprovodné tlumočení, komunitní, aj.)

Tlumočnická notace

Práce s tlumočnickou technikou
Spolupráce v tlumočnické kabině
Tlumočnická etiketa
Jiné

22. Pokud byste mohli opakovat volbu studijního oboru, zvolili byste:

Studovaný obor – tlumočení a/nebo překlad
Příbuzný obor (filologie, výuka jazyků)
Jiný obor

23. Myslíte si, že vás dosavadní studium dostatečně připravilo na budoucí kariéru tlumočnicka/tlumočnice z hlediska osvojených tlumočnických znalostí a dovedností? (škála 1–5/rozhodně ne–rozhodně ano)

Rozhodně ne
Rozhodně ano

24. Myslíte si, že vás dosavadní studium dostatečně připravilo na budoucí kariéru tlumočnicka/tlumočnice z hlediska administrativy, cenotvorby, marketingu, propagace apod.? (škála 1–5/rozhodně ne–rozhodně ano)

Rozhodně ne
Rozhodně ano

25. Myslíte si, že by tlumočnická činnost měla být vázanou živností, aby ji nemohl vykonávat každý?

Ano
Ne

26. Hodláte se tlumočením dále zabývat, ať už v rámci studia či v rámci kariéry?

Ano, tlumočením bych se rád/a v budoucnu živil/a
Ano, občasné tlumočení bych rád/a využil/a jako vedlejší zdroj příjmu
Ne, tlumočením se nechci dále zabývat
Jiná

27. Pokud uvažujete, že se tlumočením budete zabývat ať už okrajově či na plný úvazek, na kterou tlumočnickou oblast byste se rádi soustředili?

Oblast ekonomie
Oblast práva
Oblast vojenství
Oblast medicíny
Oblast technologie
Soudní tlumočení
Komunitní tlumočení
Jiná

28. Máte nějaké nápady či připomínky, jak vámi studovaný obor vylepšit, co by bylo vhodné do výuky například zařadit či jak doposud absolvovanou výuku oboru vnímáte?

Vlastní odpověď

Sekce výuky tlumočnického oboru (1. a 2. Bc)

29. Počet studijních oborů

Studium jednoho studijního programu (překlad a tlumočení)

Kombinace více studijních programů

30. Pokud studujete obor překlad a tlumočení v kombinaci s jiným programem, uveďte, prosím, se kterým:

Vlastní odpověď

31. Jak se vám zatím dosavadní studium oboru překladu a tlumočení líbí? (škála 1–5/studium se mi vůbec nelíbí–jsem zcela nadšen/á)

Studium se mi vůbec nelíbí

Jsem zcela nadšen/á

32. Můžete stručně odůvodnit předchozí odpověď?

Vlastní odpověď

33. Který typ kurzů pro vás v rámci studia tlumočnického oboru hraje největší roli? (vyberte max. 2)

Teoretické tlumočnické kurzy

Praktické tlumočnické kurzy

Tlumočnická praxe

Lingvistické kurzy (fonetika, stylistika, morfologie, lexikologie apod.)

Praktické jazykové kurzy (gramatika, AJC apod.)

34. Kterou praxi se chystáte absolvovat/absolvovali jste?

Tlumočnickou

Překladatelskou

Tlumočnickou i překladatelskou

Zatím nevím

35. Z jakého důvodu se chystáte absolvovat/jste absolvovali právě tuto praxi?

Vlastní odpověď

36. Pokud byste mohli opakovat volbu studijního oboru, zvolili byste:

Studovaný obor – tlumočení a/nebo překlad

Příbuzný obor (filologie, výuka jazyků)

Jiný obor

37. Pokud hodláte pokračovat ve studiu po absolvování bakalářského stupně, zvolili byste:

Pokračování v oboru – tlumočení a/nebo překlad

Příbuzný obor (filologie, výuka jazyků)

Jiný obor

Zatím nevím

Nehodlám pokračovat

38. V rámci dosavadních zkušeností se studiem oboru překlad a tlumočení, máte nějaké nápady či připomínky, jak vámi studovaný obor vylepšit či co by bylo vhodné do výuky například zařadit?

Vlastní odpověď

Otevřené odpovědi

Máte nějaké nápady či připomínky, jak vámi studovaný obor vylepšit, co by bylo vhodné do výuky například zařadit či jak doposud absolvovanou výuku oboru vnímáte?

Katedra anglistiky a amerikanistiky

1. Více seminářů ale naopak s menší kapacitou, aby se ke tlumočení pravidelně dostal opravdu každý. Větší podpora ze strany vyučujících, studenti se často velmi bojí dělat chyby, což však vede pouze k větší frustraci ze samotného tlumočení. Více simulovaných konferencí a podobných událostí v rámci všech tlumočnických seminářů.
2. Více diskutovat, komunikovat, vést hodiny praktičtěji a těch praktických mít více, motivovat pozitivně, nehledat stále jen chyby, naučit i práci s nervozitou.
3. Ráda bych, aby vyučující začínajícím tlumočnickům pomohli lépe se zorientovat na trhu – kde hledat zakázky, o jaké finanční ohodnocení si říct atd., protože v současné situaci nám nejsou poskytnuty žádné informace o našich potencionálních možnostech a když pak student přijme zakázku se špatným cenovým ohodnocením, je nám pak kladeno za vinu, že kazíme trh.
4. Bylo by vhodné přehodnotit výuku teoretických seminářů, protože mi přijdou dost nevyvážené. V době pandemie také utrpěla výuka tlumočnických seminářů a praxe je také nedostatek.
5. Marketing, administrativa spojená s vykonáváním živnosti v oblasti překladu/tlumočení, práce se strojovým překladem a korpusy.

6. Zaměřím se spíše na překlad, protože se věnuji jemu: - administrativa spojená s vykonáváním živnosti (založení živnosti, daňová příznání, v případě práce se zahraničními klienty také registrace jako identifikovaná osoba a následná souhrnná hlášení) - marketing a hledání práce (na co se zaměřit, jak poznat dobrého/špatného klienta, kde hledat) - cenotvorba (spolupráce s Českými překlady a 0,5 Kč za slovo je naprosto směšná, stejně tak například 30 Kč za otitulkovanou minutu videa od agentury Presto - tuto nabídku jsme od vyučujících dostali v e-mailu; jedná se o naprosto nepřijatelné částky a studenti pak mají pocit, že se jedná o obor, kterým se nelze uživit, navíc přijímáním takových částek zhoršují trh, přitom i jako studenti máme nárok na dobré finanční ohodnocení) - hlubší zaměření na CAT nástroje (např. Trados jsme vůbec neprobírali, protože vyučující jej nemá rád, přitom mnoho překladatelů pracuje jen s ním; memoQ a Memsource známe spíše okrajově, CAT semináře byly zaměřené spíše na Wordfast, který je zaseknutý v 90. letech - většina studentů pak ovládá v lepším případě tyto základy a zbytek se musí učit na vlastní pěst) - součástí navazujícího studia by mohly být semináře jako překlad dětské literatury atp., bohužel jsme nuceni se zaměřovat spíše na literaturu a náš obor tím zapadá Bakalářské studium pro mě osobně bylo mnohem přínosnější než navazující, které by mělo být o prohlubování znalostí v oboru, ale je spíše nutným zlem. Z vlastní zkušenosti můžu říct, že mnohem více se o oboru naučím v praxi.
7. Během studia se naprosto nevěnuje pozornost výuce českého jazyka na profesionální úrovni, ať už jde o tvorbu textů, sloh, stylistiku nebo omezení interferencí z angličtiny. Neustále jsme za tyto faktory kritizováni, ale nikdo nás nevede ke zlepšení těchto dovedností, tedy i kdybychom chtěli, nevíme jak. Dále v tlumočnické části není dostatečná pozornost věnována rétorice, tvorbě mluvených projevů apod. Kromě toho drtivá většina studentů zápolí s dokončením kvalifikační práce, protože diplomové semináře jsou úplně k ničemu a často vážně i spolupráce s vedoucím práce, v rámci níž se vedoucí chová ke studentovi často jako k malému dítěti. V neposlední řadě je studium příliš stresující a vytváří na studenty nerealistická očekávání, což je obzvláště patrné na časové náročnosti během semestru. Ještě bych doplnila, že se studiem se pojí i problémy administrativního typu (nejasné informace, nesrovnalosti ve studijních plánech, celkový organizační chaos).
8. Větší nabídka tlumočnických seminářů, větší důraz na ST i na bakalářské úrovni, větší pochopení ze stran vyučujících.
9. Nejlepší tlumočnický seminář, který jsem absolvovala, byl s paní magistrou Rudolfovou. Její přístup je přesně takový, jaký má být – hodně jsem se toho naučila, ale bez toho, abych

se cítila nemožně :) zavedla bych tlumočení s technikou v prvních seminářích a až později tlumočení před třídou.

10. Myslím si, že by bylo záhodno oddělit studium překladu a tlumočení. Student, kterého zajímají oba obory, by si tak mohl zvolit dvouobor. Dle mých pozorování je však o poznání více osob, které se tlumočením zabývat nechtějí, a skutečnost, že ho musejí studovat, aby získaly titul v oboru překladu, je mnohdy od studia (a potažmo od vysněné kariéry) dokonce odradí, což je podle mě škoda.
11. V tlumočnických seminářích se více věnovat opravdovému tlumočení, jako to bylo např. v IN03, více se věnovat simultánci a NOTACI v rámci konsektivy, umožnit NMgr studium i dvouoborově :)
12. Více vyučujících v tlumočnické sekci, poměr překlad-tlumočení mi připadá nevyvážený. U jedné nejmenované paní profesorky větší důraz na dodržování sylabu kurzů a kvalitní provedení výuky, často se měnila náplň, rušily hodiny či testy.
13. Rozhodně by byla užitečná příprava na "reálný svět", co se týká nacenění zakázek a práce na nich. Možná by také bylo vhodné celkově obor překladatelství a tlumočnictví rozdělit na dva samostatné, i když dané spojení (vzhledem k provázanosti obou oborů) chápu.
14. Předmět, který se zaměří právě čistě na administrativu, práci v tlumočnické kabině a určitou etiketu. Bylo by fajn mít alespoň představu o tom, co nás čeká. Ulehčilo by nám to přechod do práce.
15. Nejprve se naučit teoretické základy (především systém notace) a až poté začít s praktickým tlumočením.
16. Spíš obecné věci – jasné a aktuální informace ve STAGu (Moodlu), důraz na pedagogické schopnosti a kvalitu vyučujících
17. Nedělat z nMgr studia filologii – hlásili jsme se na tlumočení a překlad, tak bychom to chtěli i studovat.
18. Spousta povinných nebo povinně volitelných předmětů je dle mého názoru naprosto zbytečná, se samotným překladem a tlumočením souvisí velmi úzce nebo vůbec. A ač jsem díky škole získal jisté znalosti a dovednosti, není to dle mého názoru nic, co by člověk

nedokázal získat samostudiem, sám, během kratší doby. A to právě proto, že tento obor obsahuje spoustu výplňových, skoro až absurdních seminářů. Kdybych chtěl studovat filologii, tak jsem šel na filologii, ne na ATP. Proto bych podle toho i čekal jinou volbu seminářů. Nemluvě o faktu, že některé potencionálně zajímavé semináře se za celé 3 roky mého studia neotevřely ani jednou.

19. Ocenila bych praktičtější výuku, například názorné ukázky tlumočnického vybavení a možnost si jej vyzkoušet. Zároveň bych ocenila, kdyby se semináře více zaměřovaly na simultánní tlumočení. V nabídce by také mohly být obsažené semináře, které se zaměřují na konkrétní téma, například lékařství nebo právo, bylo by pak lehčí najít specializaci. Tlumočnickou techniku v počítačových učebnách by bylo dobré vyměnit nebo alespoň lépe udržovat, řešení různých problémů s touto technikou často zabere čtvrtinu semináře.
20. Víc informací o tom, jak se můžeme reálně uplatnit – jak jsi psal, cenotvorba, marketing, prostě tyhle praktické záležitosti. reálně o tom nic nevíme, jenom nám kdysi někdo říkal, že existuje JTP a že se tam máme za 400 korun zapsat... :D

Katedra germanistiky

1. Bylo sice fajn, že jsem si mohla vybírat z řady předmětů, které byly určeny spíše pro filology (historie, literatura), ale pro obor tlumočení a překlad naprosto k ničemu. Naopak tlumočnické předměty během mého studia téměř nebyly, podobně to bylo s předměty zaměřenými na překlad. Rozhodně je nutné zařadit více tlumočnických předmětů, zvláště, když konsekutivní tlumočení je součástí bakalářské státní závěrečné zkoušky. Nepřijde mi vhodné studovat 3, případně 4 roky obor, který nepřipraví k SZZk a drtivou většinu teorie si dostudovávat samostatně, včetně praxe.
2. Rozhodně by to chtělo více hodin konsekutivního/simultánního tlumočení, nejlépe jednu každý semestr (tj, aspoň 6 za studium, a ne pouze 3). A možná trochu větší pomoc při hledání praxe. Protože třeba nemocnice počítají s tím, že berou na praxi studenty, kteří se teprve učí. Ale v překladatelské/tlumočnické branži na tohle nikdo moc ohled nebere, takže se pak studentům-neprofesionálům těžko shání praxe. Pomohlo by, kdyby měla germanistika třeba nějaké partnerské překladatelské agentury, které by byly ochotné brát studenty na praxe. Nebo kdyby aspoň mohla nějaké vhodné doporučit.
3. Možná do povinných předmětů bych zařadil předmět, kde nám bude lépe vysvětleno všechno kolem praktické části zaměstnání (shánění zakázek, ceník, jednání s klienty atd.)

4. Tlumočnický/překladačský obor nedisponuje adekvátní nabídkou předmětů – katedra je bohužel limitována omezeným počtem místností (ale i počtem vyučujících). Kvůli nutnosti nasbírat kredity si často (prakticky výhradně) zapisujeme předměty nesouvisející s naším studiem (přednášky/semináře lingvistické, literární, historické), aniž by hrály velkou roli při státnicích. Nedostatečné seznámení s notací. Nedostačující nabídka seminářů – tlumočnický seminář ve čtvrtek večer není ideální (chápu, že se to odvíjí od vyučujícího a volných učeben, ale...) -> seznámit studenty s notací již v 1. semestru Bc. studia, tuto činnost pak aktivně rozvíjet. Zvětšit nabídku oborově relevantních předmětů – je sice super mít možnost zapsat si literární nebo historický seminář/přednášku, když odpovídá našim zájmům, ale v nabídce pro tlumočnický by měly převažovat "praktické" předměty (tlumočení, překládání, teorie tlumočení a překladu, teorie notace, překládání v poč. programech – často vyžadováno u zaměstnavatele...) Nabídnout studentům gramatické a konverzační semináře i v dalších ročnících (gramatika jen v prvních dvou semestrech nedostačující). Co se gramatiky týče – něco jako morphosyntax, ale aby nebyl tak přísně hodnocen --> větší zájem ze strany studentů.
5. Byť mám celkově studium jako takové ráda a velmi si vážím vyučujících na katedře germanistiky (v mých očích jsou velmi vzdělaní, mají přehled a zároveň jsou schopni zachovat si lidský přístup a skvěle se s nimi spolupracuje), v poslední době pocítuji mírné zklamání, a to především v tom, jak je překladačský a tlumočnický obor sestaven – uvítala bych více seminářů zaměřených na konverzační schopnosti a aktivní užití jazyka (byť rozumím, že se najdou i tací, u kterých to není třeba), abych neměla takový strach mluvit a vylepšila si vyjadřování; dále je mi líto, že sestava absolvovaných předmětů mnohdy nesedí s okruhy u státnic, často od vyučujících slýchávám, že máme daný jev znát ze studia bakalářského, ale nikdy jsem se s tím nesetkala. Pak je pro mě složitější příprava na státnice. Co se týče překladačské a tlumočnické praxe, v návaznosti na jednu z otázek v dotazníku bych chtěla zmínit nedostatek informací o tom, jak reálně tlumočnický/překladačský pracuje a co je třeba "papírově" vyřídit, kde může člověk narazit na potíže apod.
6. Větší množství tlumočnických seminářů, tři semináře za tři roky jsou opravdu málo. Semináře by měl vést kompetentní člověk, který studenty od tlumočení neodradí, ale naopak je pro tlumočení nadchne a předá jim cenné zkušenosti. Tlumočnických hodin bylo paradoxně nejméně, přestože je součástí státní závěrečné zkoušky, a jako studenti oboru tlumočení a překlad jsme tím byli nuceni dohánět kredity na seminářích literatury, historie, a podobných.
7. Málo tlumočnických seminářů. klidně bych osekala překlady na polovinu. a zařadila nějaký teoreticko-prakticky orientovaný seminář – ne historii tlumočení, ale notaci, shánění zakázek, vyřizování živnostů, jak si hledat praxe.

8. Více praktických předmětů, ale asi i teorie, vzhledem k tomu, že je to velká součást státnic a předmětů teorie tlumočení a překladu rozhodně není dostatek.
9. Jsem studentem třetího ročníku, za pár měsíců mám státnicovat a z teorie překladu a tlumočení nevím skoro nic. V rámci studia bych teorii věnoval alespoň jeden samostatný jedno/dvou semestrální seminář tak, jak je to na anglistice. Co se týče tlumočení, simultánky jsme se snad ani nedotkli a konsekviva byla taková nemastná, neslaná, na tom bych určitě v rámci katedry zapracoval, pokud se má obor udržet a má mít prestiž.
10. Více seminářů na tlumočení, minimálně každý semestr jeden.
11. Zaměstnávat učitele schopné respektu a sebereflexe, sjednotit a zlepšit výuku teorie pro překlad a tlumočení – ke státnicím se pak člověk najednou učí půlku nových věcí, o kterých nikdy neslyšel a učitelům je to jedno. překladačské semináře jsou docela zmatené, líbí se mi rozdělení na anglistice a že jsou schopni student/ky učit i něco navíc (práce s programy, titulky).

V rámci dosavadních zkušeností se studiem oboru překlad a tlumočení, máte nějaké nápady či připomínky, jak vámi studovaný obor vylepšit či co by bylo vhodné do výuky například zařadit?

Katedra anglistiky a amerikanistiky

1. Jak už jsem zmiňovala, tak by bylo dobré, aby bylo umožněno i studentům prvního ročníku se zapsat na tlumočnickém semináře. Momentálně je to téměř nemožné a také omezit studium historie Anglie a Ameriky, a ne tak do hloubky studovat fonetiku.
2. Možná bych zauvažoval nad rozdělením ATP na AT a AP :)
3. Přidala bych seminář o psaní všemi deseti.
4. Bylo by dobré nějak vyřešit ty kapacity u tlumočnictví a překladatelství. A klást na ně větší důraz. Vždyť to je už v názvu, ale ono se tak neděje. Je to jak jít studovat muzikologii a brát místo toho sociologii.
5. Rozhodně bych ocenila více prakticky zaměřených seminářů tlumočení. Semináře jsou často teoretické, ale praktickou stránku věci, tedy tlumočení, si nemáme jak vyzkoušet. (A osobně si myslím, že tlumočení se člověk naučí především praxí.)

6. Ubrat věci zaměřených na angličtinu, přidat věci zaměřených na tlumočení a překlad. vyučující si párkrát postěžovali že materiálů, na nichž by mohli vystavit předměty pro ATP je málo, no prosím, tak zkrátit studium, dokud jich nebude víc. není důvod proč by se všechno mělo dělat podle jednoho metru, totiž toho metru Evropské unie, kde evropská unie ví nejlíp přestože neustále sedí v Bruselu. to snad naše univerzity nevěří ve vlastní úsudek? a pokud je tohle jejich úsudek, proč mají za to, že cizinec ví líp než domácí, kde pro to mají důkaz? a prosím, důkaz, a ne “důkaz” nalezený neziskovou organizací s miliardovými příjmy...
7. Uvítal bych větší kapacity na B předměty.
8. Určitě přidat více termínů překladatelských a tlumočnických seminářů do rozvrhu.
9. Větší volnost při výběru běžných předmětů a státnicových předmětů
10. Ne, s výjimkou toho, že studijní plán je někdy nepřehledný a je opravdu těžké zapsat se na nějaké kurzy.
11. Více tlumočnických předmětů, kupříkladu předmět zaměřený čistě na rétoriku.
12. Do studijního plánu zahrnout více tlumočnického/překladatelského a méně toho filologického.
13. Zařadil bych do výuky ATP předmět zaměřený na psaní všemi deseti na klávesnici
14. Někaké to tlumočení a práce s jazykem.
15. Rozhodně by se měly zlepšit organizační schopnosti katedry (podmíněné předměty, nedostatečná kapacita na seminářích apod.)
16. Omezená kapacita tlumočnických a překladatelských seminářů je vzhledem k počtu přijímaných studentů problém, zvláště když semináře obsazují filologové, kteří mají tlumočení nebo překlad jako doplněk ke studiu. Ocenil bych, kdyby měli studenti tlumočení a překladu přednost, alespoň v praktických předmětech.

17. Případá mi, že výuka je na vysoké úrovni a žádné vylepšení mě nenapadá.
18. Možná stupňovat obtížnost tlumočnických cvičení, u těch, které jsem absolvovala, jsme dělali nejnáročnější věci na začátku (alespoň tak mi to přišlo)
19. Zvýšit kapacity u předmětů.
20. Jediné, co je na studiu poněkud nepříjemné, je boj o předměty při zápisu. Výběr předmětů je dostatečný, jen se na ně dostat.
21. Mít více spolehlivých učitelů, kteří učí tlumočení, aby nedošlo k situaci, kdy nejsou vypsané 2/3 tlumočnických předmětů.
22. Nemám připomínky, jen komunikace profesorů se studenty by se mohla zlepšit.
23. Větší volbu mezi překladem a tlumočením (jiné kreditové rozdělení, kolik jich je za každou část třeba splnit, pokud preferujeme jeden z nich=více povinných kreditů)
24. Víc praxe i teorie tlumočení. Momentálně mi přijde, že to je ve velmi špatném stavu a není moc možnost trénovat. Dost se děším státnic. Naopak mi přijde, že někteří vyučující literatury a historie neberou na náš obor ohledy a zahrnují nás zbytečně mnoha informacemi. Taky by určitě bylo dobré informovat už v prváku o průběhu studia a státnic apod. (plán se sice tváří volně, ale ve výsledku moc volný výběr není). Jinak super obor.

Katedra germanistiky

1. vyřadit učebnici pana Tomaszewského, kterou jsme používali v hodinách Terminologische Grundlagen der Linguistik.
2. Ráda bych, aby bylo studium více praktické, popř. teorie spojená s praxí.
3. Více konverzace, reálie německy mluvícími zemí
4. Katedrou organizovanou praxi – tuto možnost máme na ATP a mám s ní velmi dobrou zkušenost.

5. Hodilo by se více předmětů konverzace.
6. Bylo by fajn mít více gramatiky ve stylu cvičení, jako Morphosyntaxe s Gelbebuch. Teda alespoň já mám dvouobor a měla jsem to jen dva semestry v prváku a překvapilo mě, že ve druháku už ne. Je dobré to pořád procvičovat. A taky by bylo fajn v některých praktických seminářích více konverzace.
7. Rozhodně více tlumočení a méně teorie – lingvistika apod. Gramatické cvičení jsou ok.